

๗๗

1

2525

ที่ระยอง

เอกสารเลข ๒๐๐ เป็นที่ทราบรัฐสภา
ศาลจังหวัดระยอง

ศาลจังหวัดระยอง

นท

1

2525

๖ เมษายน ๒๕๒๕

แก้คำผิด

56

หน้า	บรรทัด	จาก	แก้เป็น
๕	๘	ม่วงศิริ	ม่วงศิริกุล
๕	๑๒	นายชั้น	นายชั้น
๕	๒๐	นายชั้น	นายชั้น
๕	๒๔	นายชั้น	นายชั้น
๑๑	๑๑	สมบุรณ์สุข	สมบุรณ์สุข
๑๔	๒	พรพรรักษา	พันธรักษา
๑๖	๑๗	นายรจ	นายรุทธิ์
๑๗	๕	นายทองบัว	นายบัวทอง

ที่ระเล

ศาลฎีกา
ศาลฎีกา ๒๐๐๖ แห่งการยุติธรรม
ศาลฎีกา ๒๐๐๖ แห่งการยุติธรรม

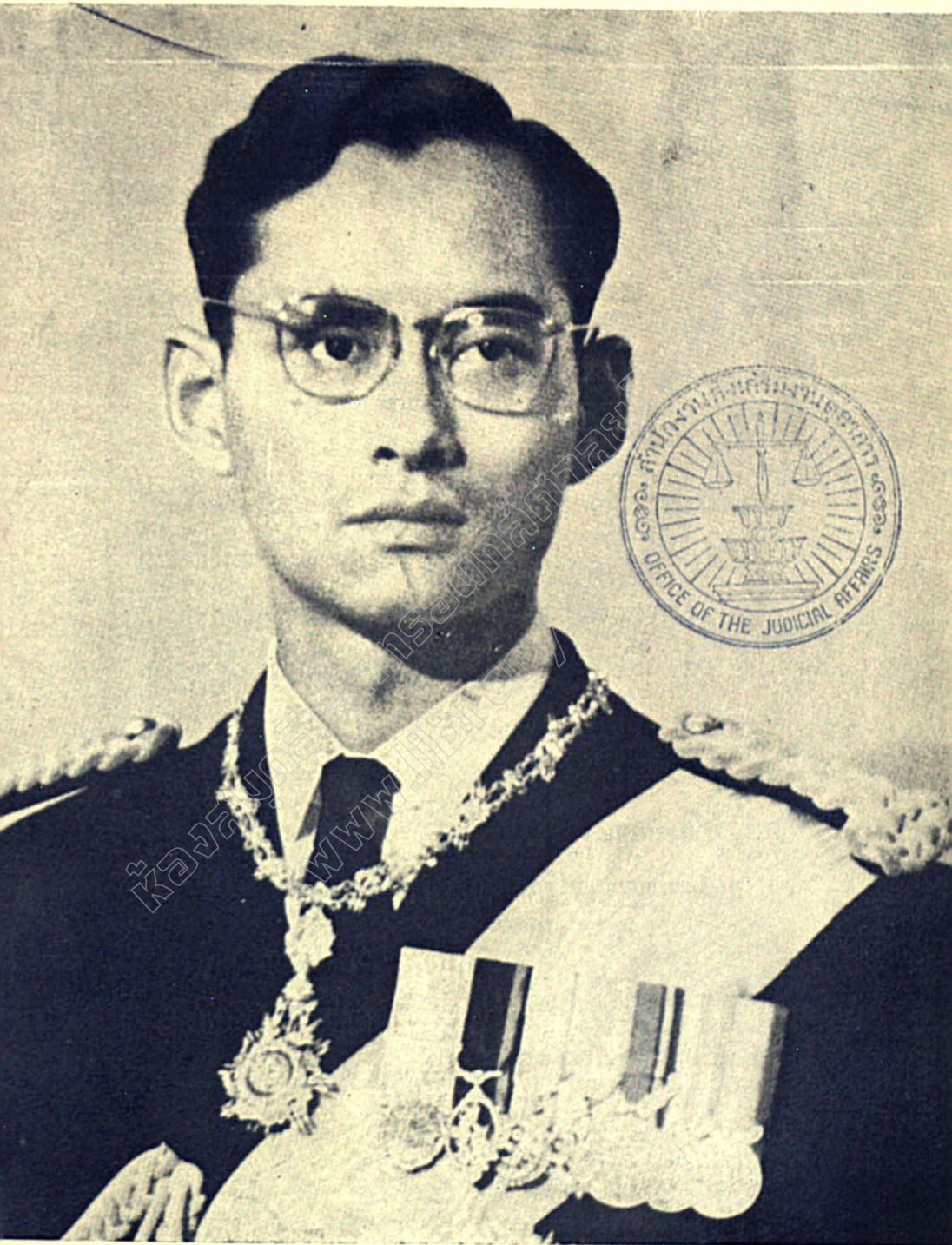

เลขที่

2525

วันเดือนปี

พ.ศ. 2525

เพลงประจำจังหวัดหนองคาย

“อันจังหวัดหนองคาย

ตามภูมิแผนที่ตั้ง

ภาคอีสานเรื่องอร่าม

เกียรติคงไถ่เป็นเมืองค่าน

จังหวัดหนองคายอยู่ชายแดน

ริมฝั่งโขง

เรื่องอร่ามงามจรโลง

บานประทุม (ชื่อ ชื่อ ชื่อ ชื่อ)

ชาวหนองคาย

ล้วนสามารถ

เคยชิงชัยหาญหาญต้านศัตรู

พี่น้องผองไทยกาจ

แสดงประจักษ์เป็นนักรสู้

มิให้จู่โจมบุกรุกแดนไทย

อันพี่น้องหนองคายชายก็ชาญ

ทุกคนเอื้ออาทรมีน้ำใจ

หญิงสกราญหมกจกสวายสกลไส

ถึงอยู่ไกลไมตรีสนิทเป็นมิตรเอย”

คำปรารภของผู้พิพากษาหัวหน้าศาล

นับตั้งแต่ข้าพเจ้าได้ย้ายมาดำรงตำแหน่งที่ศาลนี้ เมื่อต้นปี 2523 ซึ่งขณะนั้น
มีนายเสนอ ศรีนิยม เป็นอธิบดีผู้พิพากษามา 4 ข้าพเจ้าได้ให้นายชิต บำรุงจิต
ซึ่งเป็นจำศาลกันคู่เรื่องเก่าๆ ว่าเคยจัดทำหนังสือที่ระลึกของศาลไว้หรือไม่ ตั้งแต่
ทั้งศาลเป็นต้นมาก็ปรากฏว่าไม่พบหนังสือที่ระลึกของศาลแม้แต่เล่มเดียว คงพบ
เฉพาะเอกสารในแฟ้ม ซึ่งบางฉบับก็ขาดแทบจะอ่านไม่ได้ใจความอยู่แล้ว และเมื่อ
ยืงนานไปก็ยิ่งจะไม่สามารถหาประวัติของศาลได้ ประกอบกับปีนี้เป็นปีฉลองครบรอบ
200 ปี แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ จึงเห็นสมควรจะได้พิมพ์หนังสือที่ระลึกไว้เป็นการเผยแพร่
แก่ประชาชน ผู้มีความจำเป็นจะมาติดต่อเกี่ยวข้องกับศาล ไม่ว่าจะเป็นคู่ความ
หรือนายประกัน หรือพยานก็ตามจะได้เข้าใจถึงวิธีการติดต่อเกี่ยวข้องกับศาลจะได้ไม่
ถูกหลอก กับทั้งได้รู้ประวัติของศาลจังหวัดหนองคาย ตลอดจนรายนามผู้พิพากษาใน
อดีตตั้งแต่ปี 2458 จนถึงปัจจุบัน รู้ถึงการปรับปรุงและพัฒนาศาล บ้านพักข้าราชการ
กับโครงการในอนาคต การแข่งขันกีฬามิตรภาพหนองคาย-เวียงจันทน์ ความรู้เกี่ยวกับ
จังหวัดหนองคายโดยสังเขป วัฒนธรรมของลาว และบทความอื่น ๆ อีก ซึ่งล้วน
แล้วแต่เป็นสิ่งที่น่ารู้ทั้งสิ้น ข้าพเจ้าหวังที่จะให้หนังสือนี้เป็นที่ระลึกของชาวหนองคาย
และผู้ที่เกี่ยวข้องกับศาลจังหวัดหนองคายทุกคน ซึ่งหวังว่าคงจะเกิดประโยชน์สุขสม
ควร การจัดทำหนังสือนี้ได้ให้นายมนูพงศ์ รุจิภัณฑะ นายชิต บำรุงจิต นายประมวล
แก่นยะกุล และนายไพโรจน์ เกษะฐาน เป็นผู้ดำเนินการ
ไม่ว่าในทางใด ๆ เป็นต้นว่าผู้เขียนเขียนจากเคลื่อนจากข้อเท็จจริง และความพึงพอใจ
พลาค ข้าพเจ้าขอรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว และขอให้สถาบันนิติธรรม จงเป็น
สถาบันอันเป็นที่พึ่งของประชาชนได้อย่างแท้จริงตลอดไป

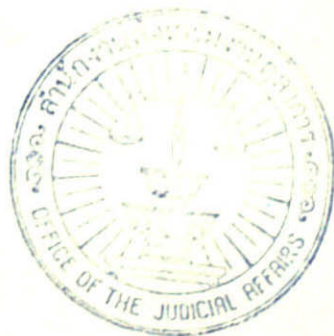

นายนิวัฒน์ แก้วเกิดเคน

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดหนองคาย

นายเสนอ สรนินยม
อธิบดีผู้พิพากษา ภาค 4

นายวัฒน์ แก้วเกิดเคน

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดหนองคาย

ทำเนียบข้าราชการศาลจังหวัดหนองคาย

นายชนันต์ วิบูรณ์
ผู้พิพากษา

นายมนูวงศ์ รุจิกัณหะ
ผู้พิพากษา

นายประจวบ กระจ่างทิม
ผู้พิพากษา

นายชิต บำรุงจิต
จำศาล

นายสรศักดิ์ บัวสาย
รองจำศาล

นายบรรเลง แก่นชะกุล
รองจำศาลฝ่ายประชาสัมพันธ์

นางมนัส พิสัยพันธ์
เจ้าหน้าที่ธุรการ ๓

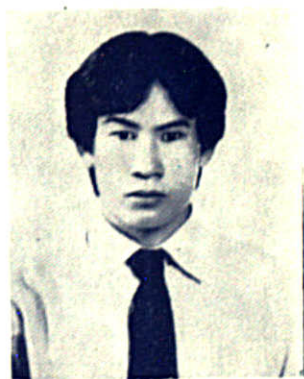
นางประยงค์ ณ หนองคาย
เจ้าหน้าที่ธุรการ ๓

นางกัญชาลักษณ สีอำไพ
เจ้าหน้าที่ธุรการ ๓

นายปรีชา พลศักดิ์
เจ้าหน้าที่ธุรการ ๒

นายไพบโรจน์ เกษฐาน
เจ้าหน้าที่ธุรการ ๒

นางสาววาสนา ใจเทียง
เจ้าหน้าที่ธุรการ ๒

นายวัฒนศักดิ์ สีโสกา
เจ้าหน้าที่ธุรการ ๑

นางสาวทิสมันต์ รัตนะชัย
เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด ๑

นายรังษี บัณฑิตามัย
เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ๑

นายวันชัย สุริยวงค์
เจ้าหน้าที่ธุรการ ๑

นางกัลยา บุญ-หลง
เจ้าหน้าที่ธุรการ ๑

นายทองม้วน อินทฤกษ์ชัย
เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด ๑

นางสาวอุไรพร ขาพรหม
เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด ๑

นายสมดี มงคลสวัสดิ์
นักการภารโรง

นายนิรันทร หาวัน
นักการภารโรง

นายจิทักษ์ าน่อกำ
นักการภารโรง

นายหรั่ง สีสากา
นักการภารโรง

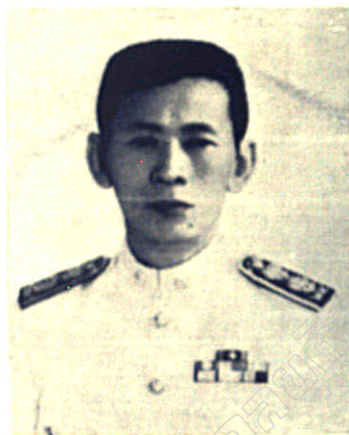

นายจันทรบ บ่อมแสนมนต์
นักการภารโรง

นายสมบุรณ์ พลศักดิ์
พนักงานขับรถ

รายชื่อข้าราชการอัยการในจังหวัดหนองคาย

นายโกเมน สงศ์ประเสริฐ

อัยการจังหวัดหนองคาย

นายรูป ธรรมกุล¹

นายห้าว ถัมไพบุณย์¹

นายสุวิทย์ คิมฐแพ

นายอลงกต วิไลลักษณ์

นายประสิทธิ์ ประจันนวล²

นายเชดศักดิ์ หิรัญศิริสมบัติ³

นายการุณ บุญยอุดมศาสตร์

นายชัยวัฒน์ ตันต์เปล่ง

อัยการชั้นพิจารณาอุทธรณ์

อัยการประจำกรม

รองอัยการจังหวัดหนองคาย

รองอัยการจังหวัดหนองคาย

อัยการจังหวัดผู้ช่วย

อัยการจังหวัดผู้ช่วย

อัยการผู้ช่วย

อัยการผู้ช่วย

¹ตำแหน่งสูงกว่าอัยการจังหวัด

²ย้ายไปกรมอัยการตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๓๖

³กำลังจะย้ายไปอยู่จังหวัดขอนแก่น เดือนเมษายน ๒๕๓๖

⁴กำลังจะย้ายไปอยู่จังหวัดชลบุรี ในเดือนเมษายน ๒๕๓๖

นายความที่มีภูมิลำเนา
อยู่ในจังหวัดหนองคายปัจจุบัน

นายประศาสน์ ฤทธิธาดา

ทนายความชั้น ๑

นายวิโรจน์ กองแก้ว

ทนายความชั้น ๑

นายประสิทธิ์ มงคลสินธุ์

ทนายความชั้น ๑

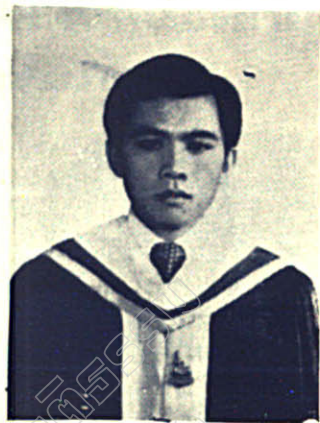

นายนิติชัย นาคทรรพ

ทนายความชั้น ๑

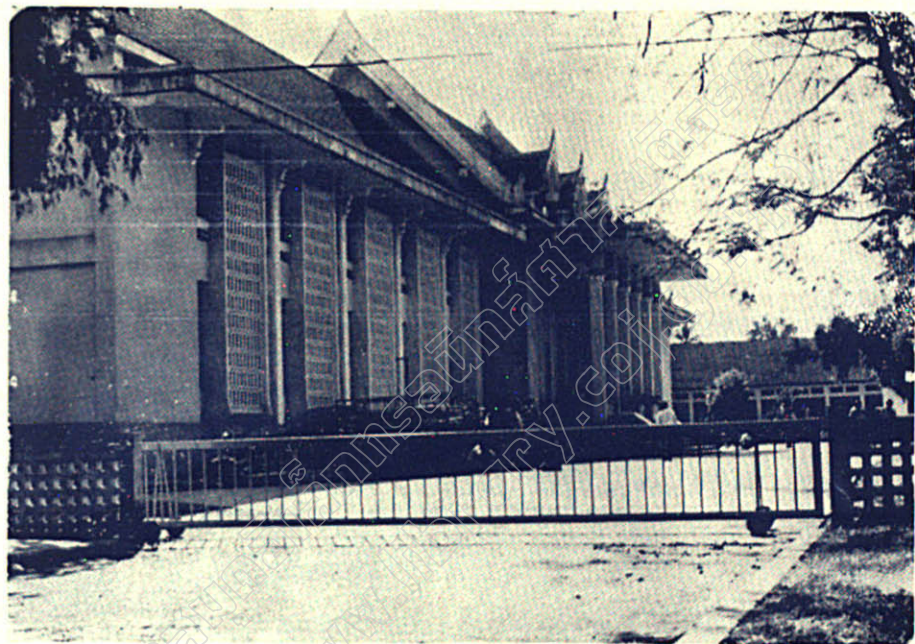
นายวรวิทย์ คำชา
ทนายความชั้น ๑

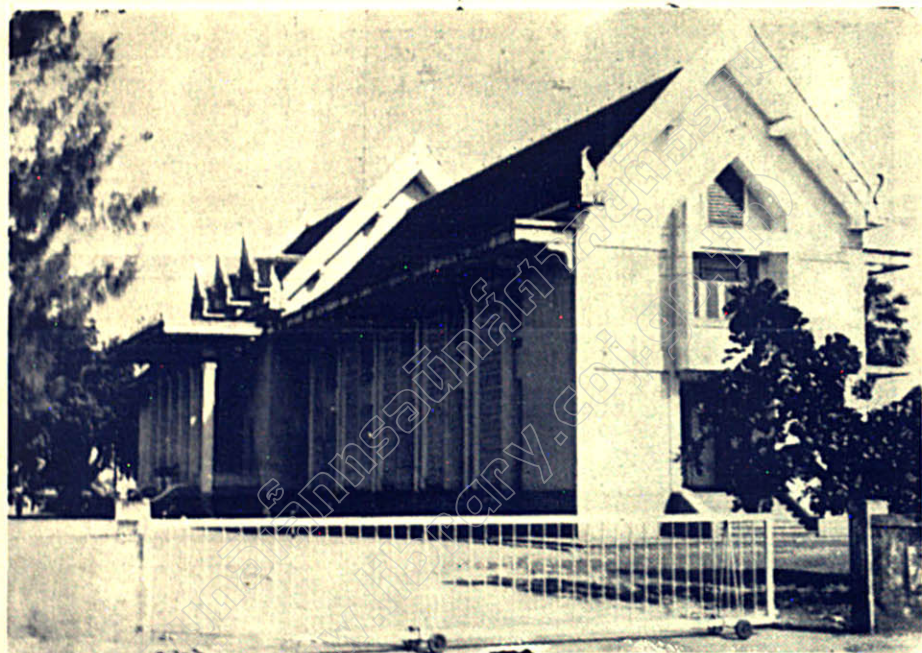
นายมานะชาย เจริญสุข
ทนายความชั้น ๑

นางสาวทิพวรรณ ตันสวัสดิ์
ทนายความชั้น ๑

ภาพด้านข้างศาลจังหวัดหนองคาย
ด้านที่ติดกับศาลากลางจังหวัดหนองคาย

ภาพด้านข้างทางทิศตะวันตกของศาลจังหวัดหนองคาย

สารบัญ

1. ประวัติศาสตร์จังหวัดหนองคาย โดยสังเขป	
	รวบรวมโดย นายเอ็นจี้เค. 1
2. รายชื่อผู้พิพากษาในอดีต	
	รวบรวมโดย ไพโรจน์ เกษะฐาน 8
3. รายชื่อทนายความในอดีต	
	รวบรวมโดย ไพโรจน์ เกษะฐาน 19
4. การปรับปรุงและวางแผนพัฒนาศาลจังหวัดหนองคาย	
	รวบรวมโดย นายชิต บำรุงจิต 20
5. คำแนะนำการติดต่อราชการศาล	
	34
6. ประวัติเมืองหนองคาย โดยย่อ	โดย พ.ร.ช. 2
	55
7. ความรู้เกี่ยวกับจังหวัดหนองคาย โดยสังเขป	
	โดย มนูญศักดิ์ รุจิกันทะ 57
8. การแข่งขันกีฬาสมัครภาพ หนองคาย-เวียงจันทน์	
	โดย ชิต บำรุงจิต 64
9. วัฒนธรรมของลาว	แปลโดย ยานัก ณ วังตะเคียน 80
10. แม่น้ำโขง	โดย ยานัก ณ วังตะเคียน 85
11. บทความเบ็ดเตล็ด	โดย ประศาสน์ ฤทธิธาดา 90
12. รายนามผู้อุปถัมภ์ในการจัดพิมพ์หนังสือ	93

ประวัติศาสตร์จังหวัดหนองคาย โดยสังเขป

รวบรวมโดย นายเอ็น.จี.เค.

เมื่อพระปฐมเทวภิบาล (บุญมา หรือ ท้าวสูว) ได้ตั้งเมืองหนองคายขึ้นแล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. 2370 ก็ปรากฏว่าเมืองนี้เป็นเมืองที่มีความอุดมสมบูรณ์ เพราะอยู่ริมแม่น้ำโขง จึงได้เปลี่ยนแปลงการปกครอง โดยแบ่งหัวเมืองต่าง ๆ ออกเป็นมณฑล โดยให้เมืองหนองคายเป็นมณฑลลาวพวน มีศาลว่าการมณฑลอยู่ที่เมืองหนองคาย (ศาลว่าการมณฑลตั้งอยู่ตรงสโมสรข้าราชการปัจจุบันนี้) จนถึง ร.ศ. 112 (พ.ศ. 2436) ไทยกับฝรั่งเศสได้ทำสัญญาสงบศึก ในสัญญาฉบับดังกล่าวฝรั่งเศสบังคับให้ไทยตั้งกองทหารห่างจากรัศมี 25 กิโลเมตรจากเส้นเขตแดนแม่น้ำโขง กรมหลวงประจักษ์ศิลปาคมข้าหลวงต่างพระองค์ปกครองต่างพระเนตรพระกรรณ อยู่เมืองหนองคาย จึงอพยพที่บัญชาการจากเมืองหนองคายลงมาทางใต้ ลงมาตั้งกองบัญชาการที่บ้านเตือหมากแข้ง และตั้งศาลว่าการมณฑลไว้ที่นั่น เมื่อกรมหลวงประจักษ์ศิลปาคมได้อพยพกองบัญชาการมาตั้งอยู่ที่บ้านเตือหมากแข้งแล้ว ได้จัดตั้งศาลว่าการมณฑลลาวพวนอยู่จนถึง พ.ศ. 2442 ได้มีการเปลี่ยนชื่อมณฑลลาวพวนเป็นมณฑลฝ่ายเหนือ และในปี พ.ศ. 2443 จึงเปลี่ยนชื่อมณฑลฝ่ายเหนือเป็นมณฑลอูตร จนถึง พ.ศ. 2476 ยุบมณฑลอูตรเป็นจังหวัดอุดรธานี การที่จะเขียนประวัติศาสตร์เมืองหนองคาย จำเป็นต้องเขียนพาดพิงถึงจังหวัดอุดรธานีด้วยนี้ ก็เพราะว่าแต่ก่อนที่จะมีศาลเมืองหนองคายนี้ ผู้ที่มีศักดิ์เกิดขึ้นในเขตเมืองหนองคาย จำเป็นต้องไปฟ้อง

“ความรู้ไม่หนักสมอง เมื่อใช้ให้ถูกทาง”

*ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดหนองคาย

รื่องว่ากล่าวกันที่ศาลเมืองอุตร จึงเป็นการลำบากในการที่จะนำเอารายฎที่มีควมผิด
ทางอาญาแผ่นดิน เดินทางไปฟ้องร้องที่ศาลเมืองอุตร ซึ่งเป็นที่ตั้งมณฑลอยู่ใน
ขณะนั้น

ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 6 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รวบรวมท้องที่เมือง
พานพร้าว 1 (อำเภอศรีเชียงใหม่) เมืองโพนพิสัย 1 (อำเภอโพนพิสัย) เมืองหนอง
คาย 1 ตั้งขึ้นเป็นมณฑลหนึ่ง และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรม
ราชานุญาตให้จัดตั้งศาลชั้นที่เมืองหนองคายเมื่อ พ.ศ. 2458 เพื่อพิจารณาพิพากษา
อรรถคดีที่เกิดขึ้นในเขตแขวงเมืองหนองคาย เพื่อมิให้ต้องลำบากแก่ผู้ที่มีอรรถคดีใน
การที่จะไปฟ้องร้องว่ากล่าวกันยังศาลมณฑลอุตรเหมือนแต่ก่อน ตั้งแต่นั้นต่อไปผู้ใดมี
อรรถคดีที่เกิดขึ้นในท้องที่เมืองหนองคาย ให้มาฟ้องร้องว่ากล่าวกันที่ศาลเมืองหนอง
คาย ซึ่งตั้งอยู่ตำบลบ้านมีไชย (ตำบลมีชัย) เมืองหนองคาย จะเห็นได้ว่าเมื่อครั้ง
แรกเรียกศาลเมืองหนองคาย และต่อมาเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2459 จึงทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนคำว่า “ศาลเมือง” เป็นศาลจังหวัด คงให้มีอำนาจพิจารณา
พิพากษาอรรถคดี ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ร.ศ. 127 ทุกประการ ต่อมา พ.ศ.
2477 ได้ตราพระราชบัญญัติให้ใช้พระธรรมนูญศาลยุติธรรมขึ้น และศาลจังหวัด
หนองคายจึงมีสภาพเป็นศาลชั้นต้นสำหรับหัวเมือง ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2478 เป็นต้นมา

เป็นอันว่าศาลเมืองหนองคาย ได้เริ่มทำการรับฟ้องอรรถคดีตั้งแต่วันที่ 17
มิถุนายน 2458 โดยมีหลวงธารินทโรวาท เป็นผู้พิพากษา มีนายฉายเป็นผู้พิพากษา
รอง และนายเจิมเป็นยกกระบัตร สถานที่ทำการศาลครั้งแรกก่ออาศัยศาลา 3 ห้อง
เล็ก ๆ จากทางฝ่ายบ้านเมือง ซึ่งตั้งอยู่ที่ท่าเรือเมล์ริมแม่น้ำโขง (ปัจจุบันที่ทรงนี้เรียก
ว่าท่าเสด็จ) อยู่ตรงข้ามกับท่าเดื่อ ซึ่งเป็นที่ตั้งเมืองหาดทรายฟองของประเทศลาว
ศาลาหลังดังกล่าวไม่มีฝาผนัง ในเวลากลางวันใช้เป็นที่พักพิจารณาพิพากษาคดี เมื่อเวลา

“สุขที่ได้จากการกระทำชั่ว เหมือนกินขนมเจือยาพิษ”

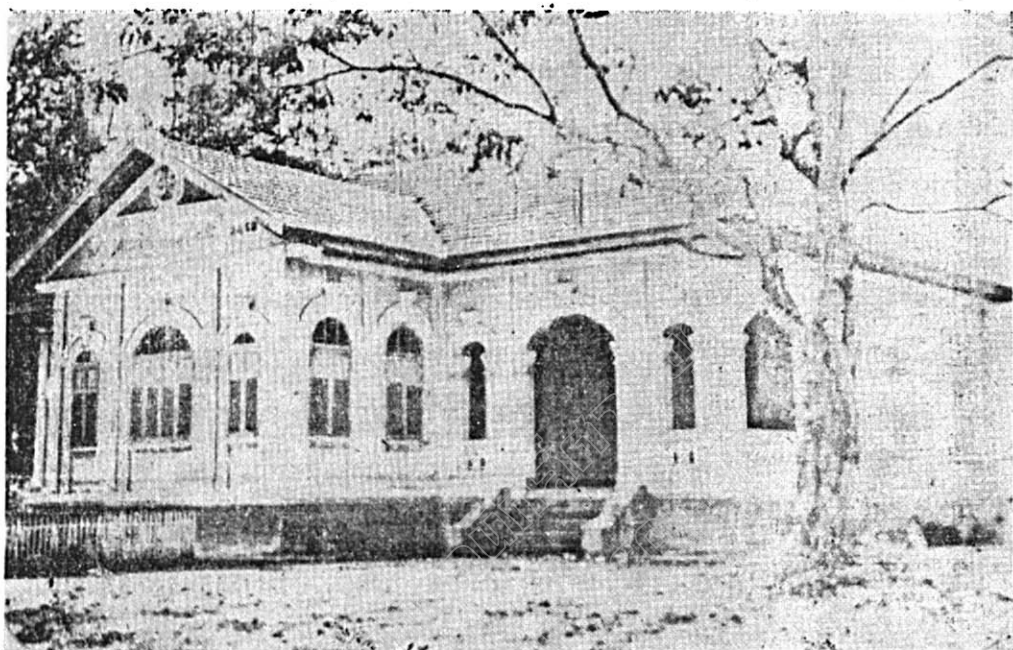
ศาลเล็กแล้วใคร ๆ ยากจะขึ้นไปเดินเล่นนั่งเล่นก็ได้ ทรัพย์สินของศาลก็ตั้งวางกองอยู่บนศาลนั่นเอง ถ้าเป็นของมีค่าหรือเป็นเงิน ผู้พิพากษาต้องเก็บไปรักษาไว้เองที่บ้าน เป็นการลำบากและไม่สะดวกในทางปฏิบัติ

ต่อมารองอำมาตย์เอกขุนนารณสุภา มารับราชการเป็นผู้พิพากษาศาลเมืองหนองคาย ได้พิจารณาเห็นว่าที่ซึ่งทำการศาลเมืองหนองคาย ตั้งอยู่ที่ท่าเรือเมดเป็นที่ประชาชนสัญจรไปมาไม่เป็นที่สงบ ทั้งยังมีชาวต่างชาติผ่านไปมาอยู่เสมอ ทั้งสภาพของตัวอาคารศาลก็ทรุดโทรม ไม่เหมาะสมที่จะเป็นที่ทำการศาลยุติธรรม จึงได้ติดต่อไปยังกระทรวงยุติธรรม ขออนุญาตสร้างศาลเมืองหนองคายขึ้นใหม่ โดยจะสร้างเป็นตึกชั้นเดียว เป็นอาคารถาวรในที่ดินราชพัสดุ ตรงหน้าว่าการเมืองหนองคาย ซึ่งท่านรองอำมาตย์ตรีพระบริหารราชอาณาเขต ผู้ว่าราชการเมืองหนองคาย เป็นผู้กะสถานที่ให้ตั้งอยู่ตรงด้านทิศตะวันออกของอาคารศาลากลางใกล้ต้นมะขามใหญ่ (ซึ่งขณะนั้นศาลากลางหลังนั้นยังอยู่) แต่ใช้เป็นที่ทำการของสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองคาย องค์การบริหารส่วนจังหวัด และสำนักงานราชพัสดุจังหวัดหนองคาย

อาคารศาลหลังใหม่จึงเริ่มทำการก่อสร้างขึ้น เมื่อเดือนพฤศจิกายน ปี พ.ศ. 2460 ใช้งบประมาณในการก่อสร้าง 7,156 บาท และค่าครุภัณฑ์สำหรับใช้ในศาลอีก 600 บาท ในระหว่างที่กำลังก่อสร้างอาคารอยู่นั้น เป็นเวลาเดียวกันกับที่เกิดสงครามโลกครั้งที่ 1 จึงทำให้วัสดุก่อสร้างหายากและมีราคาแพง ทำให้การก่อสร้างเป็นไปอย่างล่าช้า ในระหว่างที่กำลังดำเนินการก่อสร้างอยู่นั้นเอง ตัวศาลาที่ทำการศาลเดิมเกิดทรุดโทรมมากอาศัยเป็นที่ทำการพิจารณาคดีไม่ได้ ขุนนารณสุภาผู้พิพากษาจึงขออนุญาตกระทรวงยุติธรรม เช่าบ้านของหม่อมราชวงศ์หญิงหนู พึ่งบุญ ณ อยุธยา ซึ่งตั้งอยู่ที่ท่าค่ายริมแม่น้ำโขงเป็นที่ทำการศาลชั่วคราว โดยเสียค่าเช่าเดือนละ 35 บาท

“การชนะทั้งหมัด สูการชนะตนไม่ได้”

การก่อสร้างอาคารตึกชั้นเดียว กำหนดต่อมาจนถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2462 จึงแล้ว
เสร็จ และได้กระทำพิธีเปิดใช้เป็นที่ทำการศาล เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2462

(รูปอาคารศาลหลังเก่าตึกชั้นเดียว)

อาคารศาลหลังนี้เป็นอาคารตึกชั้นเดียว ยาว 18 เมตร กว้าง 10 เมตร 50 เซนติเมตร มีม軒หน้าและหลังกระทุ้งรากด้วยหินกรวดก้อนใหญ่เล็ก ผสมกับปูนทราย ลึก 1 เมตร กว้าง 60 เซนติเมตร ก่อผนังต่อรากจากระดับดินถึงพื้นสูง 1 เมตร 25 เซนติเมตร ประทุนหน้าต่างใช้ทำด้วยไม้ตะเคียนทั้งสี่ หลังคามุงด้วยกระเบื้องดิน ตัวอาคารทาสีขาวไป กันห้อง 5 ห้องพอเหมาะแก่การงานของศาล โดยกันห้องพิจารณา ไว้ 2 ห้อง ห้องพักผู้พิพากษา 1 ห้อง ห้องเก็บสำนวน 1 ห้อง และห้องจำศาลและเสมียน 1 ห้อง

อาคารตึกชั้นเดียวนี้เป็นอาคารที่สวยงาม และใช้เป็นที่ทำการศาลมาจนถึงปี พ.ศ. 2511 เป็นเวลาถึง 49 ปี ยังมีสภาพไม่ถึงกับชำรุดต้องรื้อ แต่เพื่อความเหมาะสม

สมกับสมัยและความเจริญของบ้านเมือง จำเป็นต้องขยายอาคารศาลให้ใหญ่และกว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับจำนวนคดี กระทรวงยุติธรรมจึงอนุมัติงบประมาณให้ก่อสร้างอาคารขึ้นใหม่ อาคารศาลจังหวัดหนองคายที่จะสร้างขึ้นใหม่นั้น สร้างเป็นตึก 2 ชั้น หลังคาทรงไทย ทัวอาคารกว้าง 8.70 เมตร ยาว 66.70 เมตร ทัวอาคารด้านหน้ามีมุขยื่นออกไป 4 เมตร ด้านหลังมีมุขยื่นออกไป 13.50 เมตร มุขหลังมี 3 ชั้น ใช้สำหรับเป็นห้องผู้พิพากษา ชั้นล่างเป็นห้องเก็บสำนวนและห้องชั่ง ทัวอาคารมีห้องพิจารณา 6 ห้อง พร้อมด้วยห้องข้าราชการธุรการ กับโต๊ะเพื่อไว้สำหรับศาลแขวงหากจะมีต่อไปในภายหน้า คือห้องพิจารณา 1 ห้อง พร้อมด้วยห้องผู้พิพากษาและห้องข้าราชการธุรการ ในการก่อสร้างครั้งนี้บริษัทสากลเนรมิตร จำกัด เป็นผู้ประมูลทำการสร้างได้ในราคา 2,400,000 บาท (สองล้านสี่แสนบาทถ้วน) พร้อมด้วยเครื่องครุภัณฑ์ศาล เสาธง ถมดิน ทำถนนและรั้ว ระยะเวลาในการก่อสร้าง 365 วัน โดยเริ่มทำการก่อสร้างเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2511 สร้างเสร็จเมื่อวันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2512 โดยมีนายพร สมบัติศิริ อธิบดีผู้พิพากษา ภาค 4 และนายไพศาลสว่างเนตร ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล เป็นกรรมการดำเนินการก่อสร้าง และได้ทำพิธีเปิดใช้เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2513 โดยพลโทอัมพร ศรีไชยันต์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานในการเปิดอาคาร และใช้เป็นที่พักทำการของศาลมาจนถึงปัจจุบัน

อันสตรีไม่มัส
บุรุษด้วย ไม่มัส
อันพระสงฆ์ไม่มัส
ข้าราชการศาลไม่มี

กีสันสวย
กีสันศรี
กีสันดี
กัทยาบาย ฯ

ท่านเจ้าคุณพระธรรมภาณพิศาล

วัดอนงคาราม เพชรบูรณ์ จ. หนองบัว

คำกล่าวรายงาน

ของ

นายพร สมบัติศิริ อธิบดีผู้พิพากษา ภาค 4
ในพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลจังหวัดหนองคาย

ณ วันที่ 24 เมษายน 2513

ขอประทานกราบเรียน ขวพณฯ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงยุติธรรม

ในวาระที่ดีที่ ขวพณฯ ได้กรุณามาเป็นประธาน ในพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลจังหวัดหนองคายหลังใหม่ในวันนี้ ข้าพเจ้าและบรรดาข้าราชการในจังหวัดหนองคาย ตลอดจนประชาชนรู้สึกเป็นเกียรติ และปิติยินดีเป็นอย่างยิ่ง

อาคารที่ทำการศาลจังหวัดหนองคายหลังเดิมเป็นตึกชั้นเดียว ใช้เป็นที่ทำการมาตั้งแต่เดือนกันยายน พุทธศักราช 2462 ตลอดมา อาคารหลังเดิมที่กล่าวนี้ ได้รื้อถอนออกแล้ว ทำการก่อสร้างอาคารหลังปัจจุบันขึ้นแทนในที่เดิม ทั้งนี้เพราะได้พิจารณาเห็นว่า จังหวัดหนองคายเป็นจังหวัดที่ติดต่อกับราชอาณาจักรลาว มีชาวต่างประเทศผ่านไปมาอยู่เสมอ สมควรที่จะก่อสร้างอาคารศาลชั้นใหม่ให้เหมาะสม มีความสง่างามสมกับเป็นจังหวัดชายแดน กระทรวงยุติธรรมจึงได้ดำเนินการของบประมาณก่อสร้างต่อรัฐบาล ซึ่งก็ได้รับความกรุณาจากรัฐบาลอนุมัติงบประมาณให้ก่อสร้างได้ ข้าพเจ้าและข้าราชการ ตลอดจนประชาชนจังหวัดหนองคาย ต่างก็มีความยินดีและซาบซึ้งในความกรุณาของกระทรวงยุติธรรม และรัฐบาลเป็นอย่างยิ่ง

อาคารที่ทำการศาลจังหวัดหนองคายที่สร้างใหม่นี้ เป็นตึกสองชั้น หลังคาทรงไทย ขนาด 6 บัลลังก์ บริษัทสากลเนรมิต จำกัด เป็นผู้ประมูลทำการก่อสร้างได้ในราคาสองล้านสี่แสนบาท พร้อมด้วยเครื่องครุภัณฑ์ เสาธง ถมดิน ทำถนน

และเร็ว สร้างเสร็จเรียบร้อยตามสัญญา เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2512 การก่อสร้าง
ศาลนี้ได้รับความร่วมมือจากกรมโยธาเทศบาล ในการออกแบบแปลนและรายการก่อสร้าง
ตลอดจนจัดส่งนายช่างมาควบคุมการก่อสร้างให้ด้วย สำหรับในการจัดงานพิธี
เปิดอาคารที่ทำการศาลหลังใหม่นี้ ได้รับความร่วมมือจากท่านผู้ว่าราชการจังหวัด
ข้าราชการทุกฝ่าย และพ่อค้าประชาชนเป็นอย่างดี ทำให้งานสำเร็จลุล่วงไปด้วยความ
เรียบร้อย จึงขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

บัดนี้ได้เวลาอันเป็นอุดมมงคลฤกษ์แล้ว ข้าพเจ้าขอกราบเรียนเชิญ ขวณฯ
ได้โปรดประกอบพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลจังหวัดหนองคาย เพื่อเป็นศิริมงคลแก่
อาคารสถานที่อันใช้เป็นที่พักพิงพิพากษาอรรถคดี เพื่อประโยชน์สุขและความร่วม
เย็นของประชาชนสืบไป

คติพจน์

ของ ขวณฯ ประกอบ หุตะสิงห์

ประธานศาลฎีกา

เนื่องในโอกาสเปิดอาคารศาลจังหวัดหนองคาย

การทำงานที่จะให้ได้ผลสมบูรณ์เต็มทีนั้น ต้องมีทั้งบุคคลและสถานที่ประ
กอบกัน บัดนี้ศาลจังหวัดหนองคายได้สถานที่ทำงานอันสง่างาม และเหมาะสมแล้ว
ขอให้ท่านผู้พิพากษาทุกท่าน จงปฏิบัติหน้าที่อันมีเกียรติของท่านให้สมกับที่ประชาชน
เขาไว้วางใจเถิด อาคารที่ทำการศาลจังหวัดหนองคายนี้ ก็จะได้ชื่อว่าเป็นปราสาท
แห่งความยุติธรรมอย่างเต็มภาคภูมิ

(ลงชื่อ) ประกอบ หุตะสิงห์

ประธานศาลฎีกา

20 มกราคม 2513

รายนามผู้พิพากษาและจำศาล ศาลจังหวัดหนองคาย

รวบรวมโดย ไพโรจน์ เกษฐาน

พ.ศ. 2458-2459

1. หลวงธารินทโรวาท
2. นายฉาย
3. นายเจิม

ผู้พิพากษา
ผู้พิพากษารอง
ยกกระบัตร

พ.ศ. 2459-2460

1. ขุนนารถสภา
2. ขุนอัครสภา
3. นายทัศน จันทวิช

ผู้พิพากษา
ผู้พิพากษารอง
ยกกระบัตร

พ.ศ. 2460-2461

1. ขุนนารถสภา
2. นายส่วน ภมรศิริ
3. นายทัศน จันทวิช

ผู้พิพากษา
ผู้พิพากษารอง
ยกกระบัตร

พ.ศ. 2461-2462

1. หลวงชัยอาณัติ
2. นายส่วน ภมรศิริ
3. นายทัศน จันทวิช

ผู้พิพากษา
ผู้พิพากษารอง
จำศาล

พ.ศ. 2462-2463

1. นายพ สุวรรณนาถ	ผู้พิพากษา
2. นายส่วน ภมรศิริ	ผู้พิพากษารอง
3. นายชั้น ม่วงศิริกุล	เจ้าศาล

พ.ศ. 2463-2466

1. หลวงคณนัยบัญชาธาราญ	ผู้พิพากษา
2. นายส่วน ภมรศิริ	ผู้พิพากษารอง
3. นายชั้น ม่วงศิริ	เจ้าศาล

พ.ศ. 2466-2471

1. หลวงมนุนิตวิมลทัศน์	ผู้พิพากษา
2. ขุนสภายัย	ผู้พิพากษารอง
3. นายชั้น ม่วงศิริกุล	เจ้าศาล

พ.ศ. 2471-2476

1. พระมนุนิตวิมลทัศน์	ผู้พิพากษา
2. หลวงสุนทรมนกิจ	ผู้พิพากษารอง
3. นายชั้น ม่วงศิริกุล	เจ้าศาล

พ.ศ. 2476-2477

1. พระมณฑาวิมลเนหา	ผู้พิพากษา
2. หลวงชานนตกรรม	ผู้พิพากษารอง
3. นายชั้น ม่วงศิริกุล	เจ้าศาล

พ.ศ. 2477-2480

1. หลวงวณินัยเนติศาสตร์	ผู้พิพากษา
2. นายหรรษ์ แขวงโสภา	ผู้พิพากษารอง
3. นายชั้น ม่วงศิริกุล	เจ้าศาล

พ.ศ. 2480-2481

1. หลวงวุฒินัยเนติกศาสตร์	ผู้พิพากษา
2. นายหรรษ์ แขวงโสภา	ผู้พิพากษารอง
3. นายสลาย วรรณเพนิจ	จำศาล

พ.ศ. 2481-2482

1. หลวงวุฒินัยเนติกศาสตร์	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
2. นายหรรษ์ แขวงโสภา	ผู้พิพากษา
3. นายโกศล รัตติธรรม	จำศาลตรี

พ.ศ. 2482-2483

1. หลวงวุฒินัยเนติกศาสตร์	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
2. นายเกียรติ ผลสวัสดิ์	ผู้พิพากษา
3. นายโกศล รัตติธรรม	จำศาลตรี

พ.ศ. 2483-2484

1. นายจิต เศรษฐบุตร์	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
2. นายเกียรติ ผลสวัสดิ์	ผู้พิพากษา
3. นายหล้า กาญจนศรี	จำศาลตรี

พ.ศ. 2484-2486

1. นายจิต เศรษฐบุตร์	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
2. นายกิ่ง ศาลิกุปต์	ผู้พิพากษา
3. นายคง ทิวาจิณ	ผู้พิพากษา (ช่วยราชการ)
4. นายแก้ว ปริญญาสุพรรณ	จำศาลตรี

พ.ศ. 2486-2488

1. นายหยุด รามสุข	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
2. นายกิ่ง ศาสติคุปต์	ผู้พิพากษา
3. นายทอง ตี๋วาจิณ	ผู้พิพากษา (ช่วยราชการ)
4. นายแก้ว ปริณยานุสสรณ์	จำศาลตรี

พ.ศ. 2488-2490

1. หลวงสารศิลป์วุฒิ	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
2. นายกิ่ง ศาสติคุปต์	ผู้พิพากษา
3. นายจรัญ สำเร็จประสงค์	จำศาลตรี

พ.ศ. 2490-2491

1. นายอิสสระ สมบูรณ์สุข	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
2. นายปลั่ง วุฒิสิลป์	ผู้พิพากษา
3. นายจรัญ สำเร็จประสงค์	จำศาลตรี

พ.ศ. 2491-2492

1. นายสิทธิ เกตุทัต	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
2. นายปลั่ง วุฒิสิลป์	ผู้พิพากษา
3. นายจรัญ สำเร็จประสงค์	จำศาลตรี

พ.ศ. 2492-2494

1. นายสิทธิ เกตุทัต	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
2. นายปลั่ง วุฒิสิลป์	ผู้พิพากษา
3. นายพิศิษฐ์ เทศะบำรุง	จำศาลตรี

พ.ศ. 2494-2395

1. นายสวัสดิ์ นราภิรมย์ขวัญ
2. นายปลั่ง วุฒิสลป
3. นายพิศิษฐ์ เทชะบำรุง

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
ผู้พิพากษา
จำศาลตรี

พ ศ. 2495-2496

1. นายสวัสดิ์ นราภิรมย์ขวัญ
2. นายปลั่ง วุฒิสลป
3. นายสุเทพ ภวภูตานนท์

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
ผู้พิพากษา
จำศาลตรี

พ ศ. 2496-2497

1. นายสุจิน เมฆวิชัย
2. (ว่าง)
3. นายสุเทพ ภวภูตานนท์

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
ผู้พิพากษา
จำศาลตรี

พ ศ. 2497-2498

1. นายสุจิน เมฆวิชัย
2. นายสุนทร วรรณแสง
3. นายคฤสท โทบุราณ

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
ผู้พิพากษา
จำศาลตรี

พ.ศ. 2498-2500

1. นายทำนอง ทิศวนนท์
2. นายสุนทร วรรณแสง
3. นายไพบูลย์ เพียรจับ
4. นายคฤสท โทบุราณ

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
ผู้พิพากษา
ผู้พิพากษา
จำศาลตรี

พ.ศ. 2500-2501

1. นายวินัย ทองลงยา	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
2. นายสุนทร วรรณแสง	ผู้พิพากษา
3. นายไพบูลย์ เพียรรู้จบ	ผู้พิพากษา
4. นายคุสติก โทบุราณ	จำศาลตรี

พ.ศ. 2501-2502

1. นายวินัย ทองลงยา	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
2. นายสุนทร วรรณแสง	ผู้พิพากษา
3. นายคำริ ศุภพิโรจน์	ผู้พิพากษา
4. นายคุสติก โทบุราณ	จำศาลตรี

พ.ศ. 2502-2503

1. นายวิฑูร เทพพิทักษ์	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
2. นายคำริ ศุภพิโรจน์	ผู้พิพากษา
3. นายยง ศรีนาม	ผู้พิพากษา
4. นายคุสติก โทบุราณ	จำศาลตรี

พ.ศ. 2503-2504

1. นายวิฑูร เทพพิทักษ์	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
2. นายคำริ ศุภพิโรจน์	ผู้พิพากษา
3. นายยง ศรีนาม	ผู้พิพากษา
4. นายเชื้อ โสณมัย	จำศาลโท

พ.ศ. 2504-2506

1. นายประพันธ์ พรรณรักษา	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
2. นายคำริ ศุภพิโรจน์	ผู้พิพากษา
3. นายยง ศรีนาม	ผู้พิพากษา
4. นายเชื้อ โสณมัย	จำศาลโท

พ.ศ. 2506-2507

1. นายอุทัย อติแพทย์	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
2. นายวิชาภรณ์ แสงมณี	ผู้พิพากษา
3. นายสม อินทรพวง	ผู้พิพากษา
4. นายเชื้อ โสณมัย	จำศาลโท

พ.ศ. 2507-2508

1. นายอุทัย อติแพทย์	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
2. นายวิชาภรณ์ แสงมณี	ผู้พิพากษา
3. นายสม อินทรพวง	ผู้พิพากษา
4. นายคุสิต ไทบุราณ	จำศาลโท

พ.ศ. 2508-2510

1. นายสุวรรณเพ กองวารี	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
2. นายวิชาภรณ์ แสงมณี	ผู้พิพากษา
3. นายไพริน มะนุญพร	ผู้พิพากษา
4. (ว่าง)	จำศาลโท

พ.ศ. 2510-2511

1. นายสมรวิท นิลกำแหง	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
2. นายไพฑูรย์ เนติโพธิ์	ผู้พิพากษา
3. นายมาลินทร์ จันสัจัย	ผู้พิพากษา
4. นายวิจิตร ยิ่งกำแหง	จำศาลโท

พ.ศ. 2511-2513

1. นายไพศาล สว่างเนตร	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
2. นายไพฑูรย์ เนติโพธิ์	ผู้พิพากษา
3. นายมาลินทร์ จันสัจัย	ผู้พิพากษา
4. นายวิจิตร ยิ่งกำแหง	จำศาลโท

พ.ศ. 2513-2514

1. นายยรรยง อิทธิพงษ์	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
2. นายกิติ ฌ กาฬสินธุ์	ผู้พิพากษา
3. นายกฤษฎา (พิณ) บุญสิทธิ์	ผู้พิพากษา
4. นายวิจิตร ยิ่งกำแหง	จำศาลโท

พ.ศ. 2514-2515

1. นายยรรยง อิทธิพงษ์	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
2. นายกิติ ฌ กาฬสินธุ์	ผู้พิพากษา
3. นายกฤษฎา (พิณ) บุญสิทธิ์	ผู้พิพากษา
4. นายสมศักดิ์ แยมผล	จำศาลโท

พ.ศ. 2515-2516

1. นายวิจิต บุญนอม	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
2. นายกิติ ฌ กาฬสินธุ์	ผู้พิพากษา
3. นาย กฤษฏา บุญสิทธิ์	ผู้พิพากษา
4. นายจำรัส ศุขพิณ	จำศาลโท

พ.ศ. 2516-2517

1. นายสำราญ ชื่นเจริญสุข	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
2. นายวิชัย ชื่นชมพูนุท	ผู้พิพากษา
3. นาย กฤษฏา บุญสิทธิ์	ผู้พิพากษา
4. นายจำรัส ศุขพิณ	จำศาลโท

พ.ศ. 2517-2518

1. นายสำราญ ชื่นเจริญสุข	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
2. นายวิชัย ชื่นชมพูนุท	ผู้พิพากษา
3. นายธำรงค์ศักดิ์ ขมวรรณ	ผู้พิพากษา
4. นายจำรัส ศุขพิณ	จำศาลโท

พ.ศ. 2518-2519

1. นายรุจ ฌนอมกุล	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
2. นายวิชัย ชื่นชมพูนุท	ผู้พิพากษา
3. นายธำรงค์ศักดิ์ ขมวรรณ	ผู้พิพากษา
4. นายบัวทอง ฌมรักแก้ว	จำศาลโท

พ.ศ. 2519-2520

1. นายพรชัย สมรรถวิทยาเวช	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
2. นายประจักษ์ พันธุ์ประสิทธิ์	ผู้พิพากษา
3. นายเจียม เสาวภา	ผู้พิพากษา
4. นายทองบัว จิมรักแก้ว	เจ้าศาล

พ.ศ. 2520-2521

1. นายพรชัย สมรรถวิทยาเวช	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
2. นายประจักษ์ พันธุ์ประสิทธิ์	ผู้พิพากษา
3. นายเจียม เสาวภา	ผู้พิพากษา
4. นายณรงค์ ไชยวงศ์	ผู้พิพากษา
5. นายธนนต์ วิรูปุตร์	ผู้พิพากษา
6. นายโอภาส จิตโยธา	เจ้าศาล

พ.ศ. 2521-2522

1. นายสรวดี ธรรมสถิตยมนัน	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
2. นายณรงค์ ไชยวงศ์	ผู้พิพากษา
3. นายธนนต์ วิรูปุตร์	ผู้พิพากษา
4. นางสาวเพลินจิต ตั้งพลสกุล	ผู้พิพากษา (ช่วยราชการ)
5. นายมนูพงศ์ รุจิกันทะ	ผู้พิพากษา
6. นายชิต บำรุงจิต	เจ้าศาล

พ.ศ. 2522-2523

1. นายสรวดี ธรรมสถิตยมนัน	ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
2. นายธนนต์ วิรูปุตร์	ผู้พิพากษา

3. นายมนูพงศ์ รุจิภัณฑะ
4. นายวันนะชัย โชติชูตระกูล
5. นายชิต บำรุงจิต

ผู้พิพากษา
ผู้พิพากษา (ช่วยราชการ)
จำศาล

พ.ศ. 2523-2524

1. นายนิวัฒน์ แก้วเกิดเคน
2. นายธนนต์ วิรูปทรี
3. นายมนูพงศ์ รุจิภัณฑะ
4. นายประจวบ กระจำงทิม
5. นายชิต บำรุงจิต

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
ผู้พิพากษา
ผู้พิพากษา
ผู้พิพากษา
จำศาล

พ.ศ. 2524-2525

1. นายนิวัฒน์ แก้วเกิดเคน
2. นายธนนต์ วิรูปทรี
3. นายมนูพงศ์ รุจิภัณฑะ
4. นายประจวบ กระจำงทิม
5. นายชิต บำรุงจิต

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
ผู้พิพากษา
ผู้พิพากษา
ผู้พิพากษา

6. นายสรศักดิ์ บัวสาย
7. นายบรรเลง แก่นะกุล

จำศาลแขวงนครราชสีมา
ช่วยราชการศาลจังหวัดหนองคาย
รองจำศาล
รองจำศาลฝ่ายประชาสัมพันธ์

รายชื่อทนายความในอดีตที่มีภูมิลำเนา อยู่ในจังหวัดหนองคาย

1. นายถ้วน ชาญยุทธ	ทนายความชั้นหนึ่ง (ถึงแก่กรรมแล้ว)
2. นายปู่ โพธิจินดา	ทนายความชั้นหนึ่ง (ถึงแก่กรรมแล้ว)
3. นายทองสุข วัฒนะพงศ์	ทนายความชั้นหนึ่ง (ถึงแก่กรรมแล้ว)
4. นายเต็ม บุญกันยา	ทนายความชั้นหนึ่ง (ถึงแก่กรรมแล้ว)
5. นายสังวาลย์ พรรณทอง	ทนายความชั้นหนึ่ง (ถึงแก่กรรมแล้ว)
6. หลวงชัยสุภา	ทนายความชั้นหนึ่ง (ถึงแก่กรรมแล้ว)
7. นายเทียบ คงเซนท์	ทนายความชั้นหนึ่ง (ถึงแก่กรรมแล้ว)
8. นายพิจารณ์ (บุญถึง) ธนศรีลังกู	ทนายความชั้นหนึ่ง (ถึงแก่กรรมแล้ว)
9. นายชื่น ระวีวรรณ	ทนายความชั้นหนึ่ง
10. นายเพชร จันทราช	ทนายความชั้นหนึ่ง
11. พ.ต.ท. ชาทรี สัจฉกร	ทนายความชั้นหนึ่ง
12. นายเสรี อิศรสมบัติ	ทนายความชั้นหนึ่ง (ถึงแก่กรรมแล้ว)
13. นางสาวกฤติยา แสงรัตน์	ทนายความชั้นหนึ่ง

พญาบาทและกาสร อิกกฤษธรอันปลดปลง โทนนต์เสนากง สำคัญหมายในกายมี
นรชาติที่วางวาย มลายสิ้นทั้งอินทรีย์ สติยศทั่วแต่ชั่วดี ประคับไว้ในโลกา

การปรับปรุงและวางแผนพัฒนาศาล จังหวัดหนองคาย

รวบรวมโดย นายชิต บำรุงจิต*

ศาลจังหวัดหนองคาย มีอาคารที่ทำการศาลเป็นอาคารคอนกรีตสองชั้น หลังคาทรงไทย ขนาด ๖ บัลลังก์ ตั้งอยู่ใกล้ชายฝั่งแม่น้ำโขงเส้นกั้นอาณาเขตระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว บนพื้นที่ดินราชพัสดุ เนื้อที่ประมาณ ๖ ไร่ ๒ งาน ๑๕ ตารางวา ที่ดินตั้งศาลค้ำหนักเห็นจากถนนมีชัย ทิศใต้จดสนามกีฬาประจำจังหวัดหนองคาย ทิศตะวันออกจดศาลากลางจังหวัด และทิศตะวันตกจดศาลากลางจังหวัดหลังเก่า ซึ่งปัจจุบันใช้เป็นอาคารสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ราชพัสดุจังหวัด และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตัวอาคารตั้งอยู่ในแนวระดับเดียวกับอาคารศาลากลางจังหวัด มีถนนคอนกรีตค้ำหน้าอาคารติดต่อกับศาลากลางจังหวัด และสำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัด รอบบริเวณมีรั้วซีเมนต์ก่ออิฐถือปูนโดยรอบทั้งสี่ด้าน โดยเว้นช่องถนนที่ติดต่อกับศาลากลางจังหวัด กับเว้นช่องที่ติดต่อกับสำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดไว้เป็นทางเข้าสู่อาคารศาล ส่วนทางเข้าสู่อาคารค้ำหน้า ซึ่งติดถนนมีชัยไม่มีประตูและถนนเข้าสู่ตัวอาคารศาล อาศัยเดินเข้าประตูของส่วนราชการอื่นก่อนจึงจะเข้าสู่ตัวอาคารศาลได้ เช่น เข้าประตูศาลากลางจังหวัดแล้ววกมาเข้าสู่ตัวอาคารศาลค้ำหน้า ส่วนถนนข้างรั้วของศาลเปิดเป็นถนนอยู่ตลอดทั้งกลางวันและกลางคืน ผู้

* จำศาลจังหวัดหนองคาย ซึ่งกำลังจะย้ายไปดำรงตำแหน่งจำศาลแขวงนครรราชสีมา

โคจะเดินผ่านหน้าบันไคศาลในเวลาใดๆ ก็ได้ เป็นทางสัญจรคล้ายตกเป็นที่ดินภาระ
จ่ายอมอยู่ภายใต้สามยทรัพย์อื่น ยากแก่การดูแลรักษาให้เกิดความปลอดภัยแก่ทรัพย์สิน
สินของทางราชการ มิได้มีประตูปิดกั้น ช้างยังเป็นทางสัญจรดังกล่าวแล้ว ในวันหยุด
ราชการมีผู้นำสัตว์พาหนะเข้าไปเลี้ยงกักกิน ทำลายไม้ดอกไม้ประดับเหยียบย่ำพื้น
สนามเป็นบ่อหลุม เกิดเป็นแปลงสัตว์นอนเป็นหย่อมๆ เด็กเล็กและเด็กโกเข้าไปถึง
เล่นขว้างปากัน ฝาผนังเป็นรั้วรอยจุดดำ กระงะหน้าต่างบังแสงแดดราวเป็นที่นำ
รำคาญ ทำความยุ่งยากลำบากใจและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายซ่อมแซมรักษาเป็นจำนวน
มากนับตั้งแต่สร้างอาคารเสร็จ ใช้เป็นที่ทำการศาลมาตั้งแต่วันที่ ๒๖ ธันวาคม พ.ศ.
๒๕๑๒ จนถึง พ.ศ. ๒๕๒๓ เป็นเวลา ๑๑ ปี

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ นายนิวัฒน์ แก้วเกิดเคน
ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้มาดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจัง
หวัดหนองคาย ได้ปรารภกับผู้พิพากษา ข้าราชการตุลาการศาลบรรดาทนายความ ว่า
สถานที่ราชการอื่นๆ เช่น ศาลากลางจังหวัด สำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัด
สถานนี้ตำรวจเป็นต้น ต่างก็มีทางเข้าสู่ตัวอาคารของตนเองเป็นเอกเทศเป็นส่วน
และมีประตูเข้าออก ส่วนอาคารที่ทำการศาล ด้านหน้าติดกับถนนมีชัย ไม่มีทางเข้า
สู่ตัวอาคาร และไม่มีประตูต้องอาศัยเข้าสู่อาคารศาลตรงหน้าเสาธงออกด้านถนนมีชัย
โดยเฉพาะไม่ต้องอาศัยเข้าออกประตูของส่วนราชการอื่น แล้วก็จะทำให้เกิดความ
สะดวกแก่ประชาชนผู้มาขอรับความยุติธรรมจากสถาบันศาล ทั้งยังเกิดความสวยงาม
เป็นสง่าน่าเกรงขามอีกประการหนึ่ง เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๓ นายเสนอ
ศรนิม อธิบดีผู้พิพากษามาภาค ๔ ได้เคยมาตรวจราชการศาลจังหวัดหนองคาย นอก
จากข้าราชการอื่นแล้วมีข้อความตอนหนึ่งว่า “หน้าศาลไม่มีประตูเข้าเป็นสัดส่วน ควร
ของงบประมาณทำถนนและประตูศาล” ซึ่งศาลจังหวัดหนองคายได้รายงานให้กระ
ทรวงยุติธรรมได้ทราบแล้ว แต่การขอตั้งงบประมาณอาจล่าช้า ใช้เวลานานกว่าจะได้

รับอนุมัติงบประมาณจัดสรร จึงหารือกับบุคคลหลายฝ่าย อาทิ เช่น ผู้พิพากษา จำ
ศาล ทนายความ พนักงานอัยการ ตำรวจ ส่วนราชการอื่นๆ และพ่อค้าประชาชน
ต่างมีความเห็นเป็นเอกฉันท์ว่าควรจัดทำ โดยขอความร่วมมือจากผู้เห็นประโยชน์และ
ใช้ประโยชน์ร่วมกัน และจัดทำกันเอง นายนิวัฒน์ แก้วเกิดเคน ผู้พิพากษาหัวหน้า
ศาล จึงมอบหมายให้นายประศาสน์ ฤทธิธาดา ทนายความอาวุโส ซึ่งเป็นที่เคารพ
รักใคร่นับถือของคนทั่วไป เป็นผู้ดำเนินการ และให้นายสิงห์ บุญล้ำ ซึ่งเป็นทนาย
ความที่จังหวัดอุตรธานี เป็นผู้ประสานงานในเขตจังหวัดอุตรธานี

การจัดทำถนนเข้าสู่อาคารด้านหน้าได้เริ่มจัดทำเมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๒๓
และแล้วเสร็จเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๒๔ เป็นเวลา ๗ เดือน ๑๔ วัน

บุคคลผู้ร่วมดำเนินการมีนายวิฑูรย์ สาสี ข้าราชการเทศบาลเป็นผู้ออกแบบ
นายบุญเลิศ นาคะศิริ นายช่างแขวงทางจังหวัดหนองคาย เป็นผู้สั่งให้นายวิทยา
เทพแพงตา เจ้าหน้าที่แขวงทางเป็นผู้ควบคุมดำเนินการก่อสร้าง ทำการขุดดิน
ออกและบดอัดดินให้แน่น และนำเอาหินและทรายมาให้ ส่วนปูนซีเมนต์นั้นนาย
ประศาสน์ ฤทธิธาดา ได้ร่วมกับนายสิงห์ บุญล้ำ ทนายความประจำศาลจังหวัด
อุตรธานี และนายสิงห์ บุญล้ำ ได้เชิญชวนชาวอุตรธานีร่วมกันออกปูนซีเมนต์คนละ
๑๐ กระสอบบ้าง ๕ กระสอบบ้าง อาทิ เช่น คุณฤทธิรงค์ กาญจนแก้ว คุณ
มณฑะเกียรติ แก้ววงศ์ คุณพิชา วิจิตรศิลป์ คุณชูศักดิ์ คุณาไทย คุณแพง ควงเพชร
คุณเพชรชัย พูลสวัสดิ์ คุณวันชัย จันทระสุวรรณ คุณพิทยา ลัมสุวัฒน์ คุณทิวา
กิตติพัฒนานาคารคุณ คุณเวงเทพ โคตรเรือง คุณประชา เมฆวัฒนา คุณวุฒิชัย ไวยภาพ
และคุณเอกชาติ วุฒาริวงษ์ หนองคาย เป็นต้น ส่วนภายในจังหวัดหนองคายตัว
นายประศาสน์ ฤทธิธาดา นำทีม คุณประสิทธิ์ มงคลสินธุ์ คุณวิโรจน์ กองแก้ว
น.ส.ทิพวรรณ คันสวัสดิ์ น.ส.กฤติยา แสงรัตน์ คุณมานะชาย เจริญสุข คุณ
อนันต์ อภิวัฒน์อุคมคุณ ร่วมเป็นกำลังดำเนินการ

การจัดทำถนนครั้งนี้เราไม่มีเงินซื้อเหล็กทำตะแกรง จึงคิดใช้วัสดุอันเป็น
ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์มากที่สุด โดยใช้ต้นไม้ไผ่ที่เป็นต้นเล็ก ๆ ที่เรียก
ว่า ไม้เปาะ หรือไม้ไร่ หรือไม้เขียะ มาผูกทำตะแกรงแทนเหล็ก เพราะใช้ได้ดี
และแข็งแรงทนทาน มีอยู่มากมายในเขตอำเภอสังขุม จึงติดต่อบริษัท
บุญจันทร์ พิสัยพันธ์ สารวัตรใหญ่สถานีตำรวจภูธรอำเภอสังขุม ได้นำตำรวจไปตัด
ให้ในวันหยุดราชการ พร้อมทั้งขนมาส่งให้ถึงศาลจังหวัดหนองคาย จำนวน ๘๐๐ ลำ
เมื่อได้อุปกรณ์วัสดุในการก่อสร้างมาครบ ได้สำรวจความกว้างของถนนอีกครั้ง
ปรากฏว่าแคบไปเกรงจะไม่สะดวกในการใช้เข้าออก จึงขยายความกว้างออกอีกข้างละ
๕๐ เซนติเมตร บริษัทสยามซีโกมาช่วยขุดขยายและบดอัดดินให้ ต่อมาเมื่อคุณ อธิธิศักดิ์
โกวิทศิริกุล เจ้าของห้างหุ้นส่วนจำกัดอิทธิศักดิ์ขนส่ง ทราบว่าศาลจะทำถนนเทศบาล
ซีเมนต์เข้าสู่อาคารด้านหน้า จึงรับอาสาเทพื้นและตกแต่งให้ ครั้นเมื่อถึงคราวเทพื้น
จริง คุณอธิธิศักดิ์ โกวิทศิริกุล ไม่เอาไม้ทำตะแกรง แต่เอาเหล็กเส้นมาแทนไม้
โดยอ้างว่าแข็งแรงเหนียวแน่นกว่า และขอออกค่าเหล็กตะแกรงเอง ส่วนการตัด
ถนนจากฟุตบาทเข้ามาหาประตูศาล เทศบาลเมืองหนองคายเป็นผู้ดำเนินการจัดทำ
ไม่คิดค่าจ้างแรงงาน และจัดหาวัสดุมาจัดทำเอง ซึ่งขณะนั้นนางอติศร เอียสกุล เป็น
นายกเทศมนตรีเมืองหนองคาย

ต่อจากนั้นไปถึงถึงวาระที่จะต้องทำประตูเหล็ก ปิดเปิดด้านหน้า ทุกคนตกลง
เห็นชอบร่วมกันว่าควรมีลวดลายตรากระทรวงยุติธรรม อันเป็นสัญลักษณ์ที่ผู้พบเห็น
สะดุดตาเกิดความมั่นใจในสถาบันศาล ตั้งแต่แรกเข้าสู่ประตูแห่งความยุติธรรมตามกฎหมาย
จึงมอบหมายให้เจ้าศาลดำเนินการติดต่อกับนายช่วง พรหมทะสาร ผู้อำนวยการ
วิทยาลัยเทคนิคหนองคาย ซึ่งเป็นแหล่งวิชาการมีฝีมือและความสามารถในทํานโลหะ
ศิลป์ ควรจะได้แสดงออกให้เป็นທີ່ประจักษ์แก่สายตาประชาชน นายช่วง พรหมทะ
สาร ได้สั่งให้อาจารย์อรุณ เทพแพงทา อาจารย์วิทยาลัยเทคนิคหนองคายเป็นผู้ทำ

เนินการทำเป็นประตูเลื่อนขนาดกว้าง ๔.๕๕ เมตร สูง ๑.๘๐ เมตร จำนวน ๒ บาน ค่าเหล็กและอุปกรณ์การทำให้เป็นเงิน ๘,๒๐๐ บาท เมื่อทำประตูคานหน้าเสร็จแล้ว เห็นว่าคานทิศตะวันตกติดต่อกับศาลากลางจังหวัด และคานทิศตะวันตกติดต่อกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นถนนติดต่อกันควรมีแผงเหล็กปิดกันเพื่อป้องกันสัตว์เลี้ยง เช่น วัว ควาย เข้ามาทำอันตรายต้นไม้ในวันหยุดราชการ และปิดมิให้เป็นทางสัญจรสาธารณะในเวลาวิกาล ซึ่งอาจยากแก่การรักษาอาคารและทรัพย์สินของทางราชการ นายนิวัฒน์ แก้วเกิดเคน จึงสั่งให้นายวิทยา เทพแพงตาจัดทำประตูเหล็กแผงเลื่อนอีก ๒ ประตู เป็นประตูขนาดสูง ๘.๕ เซนติเมตรยาว ๘ เมตร ๑ ประตู และขนาดสูง ๑.๒๕ เมตร ยาว ๘ เมตร ๑ ประตู ประตูทั้งสองบานนี้มีขนาดไม่เท่ากัน ก็เพราะต้องทำให้เท่ากับความสูงและความกว้างของรั้วซึ่งมีอยู่แล้วแต่เดิม ราคาจัดทำคิดเฉพาะค่าเหล็กและอุปกรณ์เป็นเงิน ๔,๘๕๕ บาท รวมค่าจัดทำประตูทั้ง ๓ ช่อง เป็นเงิน ๑๔,๐๕๕ บาท ถนนเข้าคานหน้าศาลเป็นถนนคอนกรีตหนา ๕๐ เซนติเมตร กว้าง ๗ เมตร ยาว ๒๕ เมตร แบ่งออกเป็น ๒ เลนซ์ เป็นทางเข้า ๑ เลนซ์ ทางออก ๑ เลนซ์ มีกระถางดอกไม้คอนกรีตขึ้นระหว่างเลนซ์ นายยืน พึ่งตน นายช่างแขวงการทางย้ายมาแทนนายบุญเลิศ นาคะศิริ ได้มาควบคุมทำร่องน้ำซีเมนต์สองข้างถนน ตกแต่งจนแล้วเสร็จ จากนั้นนายสุข โสภณ ผู้จัดการสำนักงานไร่ยาสูบชักชวนคนงานไร่ยาสูบเอาหน่อกล้วยมาปลูกหน้าเสาธง นายมนูพงษ์ รุจิกันทะ ผู้พิพากษานายประศาสน์ ฤทธิธาดา ร่วมกับนายนิวัฒน์ แก้วเกิดเคน ปลูกไม้ประดับและไม้อาศัยร่วมไว้ และเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๕ นายมารุต บุนนาค รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้ปลูกต้นพิกุลไว้หนึ่งต้น พร้อมกันนั้นในวันนั้นคุณหญิงพันทิพา บุนนาค และนายโสภณ รัตนกร รองปลัดกระทรวงยุติธรรม ได้ร่วมปลูกต้นहुกวางไว้ในบริเวณศาลในครั้งนี้ด้วย ได้เรียกผู้รับเหมาก่อสร้างมาตรวจคุณภาพ

และประเมินราคา ผู้รับเหมาซึ่งมีผลงานดีเด่นในจังหวัดหนองคายผู้หนึ่งประเมินราคา ให้ ๑๕๐,๐๐๐ บาท

ภายในศาลมีโต๊ะรับแขกอยู่เพียง ๑ ชุด ตั้งวางอยู่ห้องพักผู้พิพากษา เมื่อมีผู้ใดมาติดต่อราชการ หรือเยี่ยมเยียนต้องเข้าไปถึงห้องพักผู้พิพากษา ทำให้ผู้ที่กำลังทำงานอยู่เสียสมาธิในการปฏิบัติราชการ องค์คณะผู้พิพากษาในการพิพากษาคดีซึ่งเป็นความลับราชการ ก็ต้องสกดห้อยอยู่ และทำให้ผู้มาหาเข้าถึงตัวผู้พิพากษา ภัยอันตรายอาจเกิดขึ้นได้ จึงจัดให้มีโต๊ะรับแขกสำหรับผู้พิพากษาตั้งไว้นอกห้องผู้พิพากษา ชั้นบนอาคารใกล้บันไดขึ้น เป็นโต๊ะรับแขกไม้พองขัดมันเรียบสีสดสวยงามมาก ราคาเพียง ๙,๙๐๐ บาท ๑ ชุด

ภายในห้องพักผู้พิพากษา เก้าอี้ของผู้พิพากษาเป็นเก้าอี้ไม้บุนวม ผู้พิพากษาเป็นข้าราชการอย่างน้อยชั้น ๒ ถึงชั้น ๔ เพื่อส่งเสริมตำแหน่งอันผดุงไว้ซึ่งความยุติธรรมของมวลชน จึงจัดการเปลี่ยนเก้าอี้ใหม่เป็นเก้าอี้บุนวมมีล้อ ๔ ขา หมุนได้รอบตัว เพื่อสะดวกและคล่องตัวในการปฏิบัติงาน และพอเหมาะสมกับตำแหน่งสำหรับผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ๑ ตัว โดยนายชาญ ชาครนิพิท ผู้จัดการสำนักงานทั่วแทนอุดรธานี บริษัทประกันสรรพภัยแห่งประเทศไทย จำกัด เป็นผู้นำมามอบให้ ราคาประมาณ ๓,๐๐๐ บาท ส่วนเก้าอี้ผู้พิพากษา ๓ ตัว จำศาลและรองจำศาลอีก ตำแหน่งละ ๑ ตัว ราคาตัวละ ๑,๖๐๐ บาท รวมราคาทั้งหมด ๑๑,๐๐๐ บาท ซึ่งจัดซื้อจากจังหวัดอุดรธานี เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๒๓

ต่อมาเมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๒๔ อันเป็นวันเฉลิมพระชนมพรรษา ได้จัดให้มีโต๊ะบูชาไม้ชิงชันหมู่ ๙ พร้อมด้วยแจกันเชิงเทียนและโต๊ะกราบ ๑ ชุด ในราคา ๑๒,๙๕๐ บาท ตั้งไว้ตรงบันไดขึ้นบนของศาล การจัดตั้งโต๊ะหมู่บูชาครั้งนี้ท่านผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ได้ไปสนทนารวมกับพระอาจารย์มหาสมาน สิริปัญโญ เลขาธิการเจ้าคณะภาค ๙ ฝ่ายธรรมยุติ ซึ่งเป็นเจ้าอาวาสวัดศรีบุญเรืองสุวรรณาราม

(คำร้องเบี่ยง) ด้วยพระอาจารย์คงกล่าวเห็นว่าการตั้งโต๊ะหมู่บูชาประจำศาลนี้เป็นทางเข้าถึงประชาชนทางจิตใจ ทำให้คู่ความและผู้มาศาลได้ระลึกถึงศีลธรรมก่อนเข้าสู่ห้องพิจารณา จึงมอบพระบูชาปางนาคปรก ๑ องค์ ตั้งไว้ให้ประชาชนสักการะบูชาประจำศาล โต๊ะหมู่ ๔ ดังกล่าวราคาประมาณ ๑๒,๕๕๐ บาท

เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๒๔ ได้จัดทำป้ายประกาศแจ้งความให้ประชาชนทราบ เช่น ป้ายห้ามพกอาวุธเข้ามาในบริเวณศาล ป้ายบอกทางขึ้นสู่ห้องพิจารณา และป้ายแนะนำการติดต่อเจ้าหน้าที่ส่วนราชการต่าง ๆ ของศาล เพื่อป้องกันการถูกล่อลวงจากพวกนายหน้า ทิดไว้ทางเข้าสู่ศาลและหน้าประตูศาล รวมราคาค่าจัดทำ ๗,๘๐๐ บาท

ภายในตัวอาคารจัดวางกระดานต้นไม้ประดับ ตั้งไว้ในจุดที่สวยงามในทัศนสัมผัสบำบัดความเกรงเครียด เจริญตาแก่ผู้มาหาความเป็นธรรมจากศาล ทั้งนี้โดยความร่วมมือสมัครใจของผู้พิพากษา และจำศาลร่วมกันนำมามอบให้ตามลำดับ ราคาประมาณ ๖๐๐ บาท

ภายในห้องพิจารณาล่าง ซึ่งจัดสร้างไว้สำหรับเปิดศาลแขวง และห้องพักผู้พิพากษาศาลแขวงนั้น ตั้งแต่สร้างศาลมา พ.ศ. ๒๕๑๒ มิได้ใช้ประโยชน์อย่างใด ปัดใส่กุญแจเก็บตู้โต๊ะและบัลลังก์เก่า ๆ ที่ไม่ใช่แล้ว ฝุ่นจับบางอย่างปลวกขึ้น ให้นำออกมาบูรณะตกแต่งขัดสีจนสะอาด นำไปตั้งไว้ในห้องทนายความเพื่อเก็บเอกสาร ล้วนห้องพิจารณาเปิดใช้เป็นห้องพักทนายความ ห้องพักผู้พิพากษาศาลแขวง จัดทำเป็นห้องพักพนักงานอัยการ ห้องนี้ไม่มีพัดลม นายประศาสน์ ฤทธิธาดา ทนายความจึงได้ซื้อพัดลมเพดานชนิดใบพัดเอียงหมุนรอบตัว ขนาด ๑๒ นิ้ว ๑ ตัว ราคา ๑,๕๐๐ บาท มาติดให้เป็นสมบัติของศาลจังหวัดขอนแก่น

จัดทำที่อ่านหนังสือพิมพ์ไว้สองที่ ติดหนังสือไว้สำหรับให้ประชาชนและผู้มาศาลอ่านวันละ 4 ฉบับทุกวันเปิดที่ทำการ ที่อ่านหนังสือพิมพ์นี้ นายเคน อรัญญาวาส

ผู้บัญชาการเรือนจำมอบให้ 1 อัน นายลิขิต สีหอำไพ เจ้าของโรงเรียนนิคม
ศึกษามอบให้ 1 อัน

จัดให้มีโต๊ะผู้พิพากษาในห้องธุรการ 1 ตัว สำหรับให้ผู้พิพากษาผลัดเปลี่ยน
กันมานั่งสั่งงาน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วแก่ผู้มาติดต่องานศาล และควม
คุมประสานงานกับห้องธุรการใกล้ชิดยิ่งขึ้น ก่อนที่กระทรวงยุติธรรมจะส่งรองจำศาล
ฝ่ายประชาสัมพันธ์มาให้ ได้จัดให้เจ้าหน้าที่ของศาลทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ โดยนำ
โต๊ะมาตั้งไว้ข้างนอกติดกับบันได เพื่อแนะนำราษฎรไม่ให้ถูกหลอกให้เสียเงิน ช่วย
เขียนคำร้อง คำขอ คำแถลง ให้โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ และมีการประกาศทาง
เครื่องขยายเสียงถึงวิธีการมาติดต่องานศาลจังหวัดหนองคาย เพื่อให้ประชาชนทราบ
ทั้งนี้เพื่อจะสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนกับศาล โดยให้ประชาชนเห็นว่า
ศาลเป็นที่พึ่งแห่งสุดท้ายของประชาชนได้จริง

นอกจากนี้ได้เปลี่ยนกระจากทางเข้าห้องพักผู้พิพากษา จากกระจากโลเป็นกระ
จากวันเวย์ ทั้งนี้เพื่อให้บุคคลภายนอกไม่สามารถมองเห็นผู้อยู่ในห้องได้ชัดเจน

จัดให้มีเจ้าหน้าที่มานอนเวรอยู่เวรยามศาลในเวลากลางคืน และมีผู้ตรวจเวร
ยามทุกวัน

สำหรับบ้านพักข้าราชการปรับปรุงจัดบริเวณให้สวยงามน่าพักอาศัย ปลูกต้นไม้
ที่มีคุณค่าซึ่งยังไม่มีในท้องถิ่น เช่นจัดขอพันธุ์มะม่วงหนองแขง จังหวัดสระบุรี
จากคุณไพบูลย์ กมลเชษฐ์ นายอรรถเพ็ญยันเดิม ทนายความจังหวัดสระบุรี นาย
ธงชัย ปุวรรัตน์ พนักงานป่าไม้สระบุรี และคุณธวัช มั่นเสกวิทย์ แห่งบริษัทเอื้อ
วิทยาแมชินนอร์ สระบุรี ปลูกไว้ที่บ้านพักผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ถนนหายโศก และ
บ้านพักผู้พิพากษา เลขที่ 803/1 ถนนชัยพร และยังได้แจกให้ข้าราชการผู้สนใจนำ
ไปปลูกเพื่อขยายพันธุ์อีกหลายต้น เช่นแจกให้ปลัดจังหวัด ที่ดินจังหวัด ป่าไม้จ้ง
หวัด เพื่อนำไปปลูกขยายพันธุ์อีกด้วย ส่วนบ้านพักข้าราชการหลังใดที่ยังไม่มีที่นั่ง

พักผ่อนไถ่ร่มไม้ เช่นบ้านเลขที่ 803/1 ดังกล่าว และบ้านพักผู้พิพากษา เลขที่ 117 ถนนแก้ววรุฒิ ได้จัดหาโต๊ะม้านั่งหินขัดประจำบ้านละ 1 ชุด ราคาชุดละ 750 บาท รวม 1,500 บาท สำหรับไว้นั่งพักผ่อนไถ่ร่มไม้ในวันหยุดราชการและเวลาเย็น ทั้งยังใช้เป็นที่พักผ่อนภายในบริเวณบ้านได้อีกด้วย นอกจากนี้ได้ดำเนินการหาเสาโทรทัศน์ มาติดตั้งสำหรับประจำบ้านพักราชการ เช่นบ้านพักผู้พิพากษา บ้านเลขที่ 117 ถนน แก้ววรุฒิ บ้านพักผู้พิพากษา เลขที่ 803 ถนนชัยพร บ้านพักผู้พิพากษาหัวหน้า ศาล และบ้านพักจำศาล ถนนหายโศก เป็นต้น และได้ติดตั้งเสาโทรทัศน์ไว้ประจำบ้านพักผู้พิพากษา บ้านเลขที่ 803/1 ถนนชัยพร หลังสร้างใหม่ล่าสุด 1 เสาด้วย ทั้งนี้เพื่อสะดวกแก่ผู้เข้าอยู่อาศัยบรรเทาความยุ่งยาก จะต้องขนย้ายเสาโทรทัศน์มา ติดตั้งและส่งเสริมให้ผู้พิพากษาได้รับทราบข่าวความเคลื่อนไหวทุก ๆ ด้าน ทั้งกับ เหตุการณ์และความเจริญก้าวหน้าของโลกสมัยปัจจุบัน ความเป็นมาและสภาพของบ้าน พักแต่ละหลังมีความเป็นมาและสภาพโดยย่อ ดังต่อไปนี้

1. บ้านพักผู้พิพากษาหัวหน้าศาล บ้านหลังนี้ตั้งอยู่บนที่ดินราชพัสดุ เลขที่ 15379 ถนนหายโศก ตำบลในเมือง เป็นบ้านเลขที่ 628 นายวงศ์ สกลมีฤทธิ์ อายุ 84 ปี อดีตคลังจังหวัดหนองคาย บอกเล่าว่า บ้านหลังนี้สร้างก่อนจวนผู้ว่าราชการ จังหวัดหนองคาย 6 ปี จวนผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคายสร้างปี พ.ศ. 2472 ดังนั้น บ้านพักหลังนี้สร้างในปี พ.ศ. 2466 ถึงปัจจุบันนี้เป็นเวลา 59 ปี เป็นตึกสองชั้น กระทรวงยุติธรรมซื้อมาจากพระปทุมเทวาภิบาล (ร.อ. เขียม เอกสิทธิ) ที่ดิน 1 ไร่ - งาน 4 $\frac{9}{10}$ ไร่ และบ้าน 1 หลัง ราคา 32,000 บาท เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2487 สภาพของบ้านเก่า ชั้นบนอาคารมีห้องบูชาพระ 1 ห้อง ห้องนอน 2 ห้อง ห้องนอน ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลมีแอร์ประจำบ้านซึ่งติดไว้ เมื่อนายนิวัฒน์ แก้วเกิดเคน มาเป็น ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ห้องนั่งเล่น 1 ห้อง ด้านหน้าและด้านหลังมีพะไลยื่นออกไป สำหรับชมทิวทัศน์ภายนอกได้ หน้าต่างชั้นบนมีลูกกรงเหล็กค้ำค้ำมั่งลวกติดไว้ทุกช่อง

มีห้องน้ำอยู่ชั้นบน 1 ห้อง มีบันไดลงสู่ชั้นล่าง 1 บันได ชั้นล่างมีห้องรับแขก 1 ห้อง ห้องนอน 1 ห้อง ห้องอาหาร ห้องนั่งเล่น อย่างละ 1 ห้อง มีอาคารเรือน ครัวแยกต่างหาก จากตัวเรือนติดต่อกันอยู่ทางก้นหลังบ้าน พื้นชั้นล่างสูงจากพื้นดิน 80 เซนติเมตร ตัวอาคารตั้งอยู่กึ่งกลางที่ดินมีสนามหญ้าหน้าบ้าน ส่วนด้านหลังบ้าน มีสวนไม้ยืนต้น แบ่งเป็นที่ปลูกพืชผักสวนครัวได้พอสมควร

การปรับปรุง เกิมก่อน พ.ศ. 2523 บริเวณบ้านมีส้วมซึ่งมีสภาพใช้การไม่ได้ สร้างมาสมัยใดไม่ปรากฏแต่นานมาแล้ว 1 ส้วม และมีกองอิฐหักซากสิ่งก่อสร้างกองอยู่เป็นกองโต ๆ กองอยู่ทั่วไป ได้ขอความร่วมมือจากปลัดจังหวัดหนองคาย (พ.ศ. ทาวเรือง นิษรัตน์) และผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดหนองคาย (นายเคน อรรถ ญาส) ซึ่งปลัดจังหวัดได้ส่งให้เจ้าหน้าที่สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท มีนายกิตติพงษ์ ชัชวาลรัตน์ เป็นผู้ควบคุม และผู้บัญชาการเรือนจำส่งผู้คุมนำนักโทษเด็ดขาดมาทำการรื้อขน โดยใช้รถยนต์บรรทุกเศษอิฐและไม่ไปทิ้ง และใช้แรงคนปรับปรุงใช้เวลา ไม่น้อยกว่า 5 วัน ตัดกิ่งไม้และถาวรย์ปรับพื้นที่จนเป็นพื้นราบเสมอกัน และปลูก ต้นมะม่วงมันซึ่งนำมาจากอำเภอหนองแสง จังหวัดสระบุรีไว้ 3 ต้น ส่วนประตูออก ทางด้านหลังบ้านติดต่อกับบ้านพักปลัดจังหวัด และประตูคานทิศเหนือติดต่อกับบ้าน พักจำศาล เป็นประตูไม้เนื้อแข็งเก่าผุพังเปิดไม่สะดวก ได้จัดการเปลี่ยนเป็นประตู เหล็กบานเปิด มีกุญแจใส่ให้เกิดความมั่นคงแข็งแรงทั้งสองด้าน โดยขอให้นายช่วง พรหมทะसार ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคหนองคาย ส่งอาจารย์ที่มีฝีมือจัดการให้จน เสร็จเรียบร้อย

เรือนครัวเดิมมีสภาพชำรุดไม่เคยเปิดใช้เลย ได้ให้เจ้าหน้าที่เรือนจำนำนัก โทษที่เป็นช่างไม้มาช่วยปรับปรุงและซ่อมประตูหน้าต่างใหม่ จนมีสภาพที่มั่นคงแข็งแรงใช้ประโยชน์ได้

ห้องชั้นล่างของบ้านหน้าต่างห้องรับแขกและห้องนอนไม่มีมุ้งลวด เปิดเวลา

กลางคืนจะมีแมลงเข้ามารบกวน ได้จัดทำมุ้งลวดทุกช่อง สภาพเรียบร้อยน่าอยู่อาศัย
ทั้งได้ติดตั้งเสาโทรทัศน์ประจำบ้าน เพื่อตัดภาระความยุ่งยากในการที่จะมีผู้ย้ายเข้ามา
อยู่และย้ายไปคงกล่าวแล้วด้วย ส่วนส่วนชั้นล่างปรากฏว่าพื้นชำรุดมีสิ่งสกปรกเต็มห้อง จึง
สั่งให้เจ้าศาลหาช่างมาลาควาซิเมนต์ทั้งหมด จนสามารถใช้ประโยชน์ได้จนถึงบัดนี้

2. บ้านพักผู้พิพากษา บ้านเลขที่ 117 ถนนแก้ววรุฒิ ตำบลในเมือง ตั้ง
อยู่บนที่ดินราชพัสดุ เลขทะเบียนที่ 921 เนื้อที่ดิน 1 ไร่ 1 งาน 23 วา ทิศเหนือจรด
ถนนริมโขง ทิศใต้จรดถนนแก้ววรุฒิ ทิศตะวันออกจรดถนนท่าค่าย ทิศตะวันตกจรด
ที่มีการครอบครอง ซึ่งมีนายมนพวงศ์ รุจิกันทะ พักอาศัยอยู่ ที่ดินแปลงนี้ได้มาโดย
ซื้อจากพระยาสมุทรศักดิ์การักษ์เมื่อ พ.ศ. 2463 จากบัญชีสำรวจที่ดินศาล ในแฟ้มเก่า
ของศาล พ.ศ. 2473 ที่ดินแปลงนี้ทางทิศเหนือวัดได้ 13 วา ทิศถนนริมโขง ด้าน
ใต้วัดได้ 1 เส้น ติดกับทุ่งนาหน้าว่าการอำเภอมีชัย ด้านทิศตะวันออกวัดได้ 1 เส้น
10 วา ติดถนนท่าค่าย ด้านทิศตะวันตกวัดได้ 1 เส้น 13 วา 2 สอก ติดกับที่บ้าน
นายนา สิ่งปลูกสร้างบนที่ดินมีเรือนหลังใหญ่ 1 หลัง รูปทรงบันหยาชันเดียว เสา
ไม้เต็งรัง เครื่องบนไม้ตะเคียนและไม้กระบอก หลังคามุงกระเบื้อง 6 ห้อง ครัวไฟ
1 หลัง 3 ห้องชั้นเดียว รูปทรงมะลิลา พื้นไม้เต็งรัง เสาไม้เต็งรัง หลังคามุงกระ
เบื้อง เคมีเป็นฝาไม้ซีกเยะ ซ่อมแซมเปลี่ยนแปลงเป็นฝาไม้จริง มีเรือนหลังเล็ก 1
หลัง ทรงมะลิลา 3 ห้อง พื้นไม้กระยาเลย หลังคามุงกระเบื้อง ฝาไม้ซีกเยะ เสา
ไม้เต็งชันเดียว รั้วบ้านเป็นเสาละเนียด ใช้เป็นบ้านพักผู้พิพากษา

จากแฟ้มหนังสือดังกล่าวเห็นได้ว่าที่ดินได้ติดทุ่งนา ต่อมาจึงมีถนนแก้ววรุฒิ
ตัดผ่าน ยังไม่พบว่าได้ติดถนนดังกล่าวผ่านที่ดินของศาลแปลงนี้ทางด้านทิศใต้บ้าง
หรือไม่เพียงใด ส่วนด้านติดแม่น้ำโขง ตามหนังสือศาลจังหวัดหนองคายที่ 78/2485-
ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2485 ถึงปลัดกระทรวงยุติธรรม แจ้งว่าที่ดินแปลงนี้เทศบาล
เมืองหนองคายขอติดถนนริมโขงเพื่อขยายถนนที่ดินที่ถูกตัดถนนด้านทิศเหนือกว้าง 10-

เมตร ยาว 32 เมตร เนื้อที่ 320 ตารางเมตร คงเหลือที่ดินทิศเหนือกว้าง 32 เมตร จดถนนริมแม่น้ำโขง ทิศใต้กว้าง 44 เมตร จดถนนแก้วรุขมิ ทิศตะวันออกยาว 55 เมตร จดถนนท่าค่าย ทิศตะวันตกยาว 60.80 เมตร จดที่ดินนายคำพันธ์ ข่าหลาบคำ เมื่อ พ.ศ. 2510 ได้รับงบประมาณจากกระทรวงยุติธรรม ให้ปลูกสร้างบ้านในที่ดินแปลงนี้ ได้ปลูกบ้านพักผู้พิพากษา 1 หลัง ตามสัญญาก่อสร้างบ้านพัก ลงวันที่ 17 สิงหาคม 2510 และเสร็จเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2510 ใช้เป็นบ้านพักผู้พิพากษา เป็นบ้านครึ่งตึกครึ่งไม้ชั้นเดียว แบบบ้านพักผู้พิพากษาโดยทั่วไป มีรั้วลวดหนามล้อมรอบ บ้านหลังนี้ตั้งอยู่ริมแม่น้ำโขง อากาศเย็นสบายคล้ายกับอยู่ชายทะเล นอกจากนี้ยังมีที่ดินเหลืออยู่ปลูกไม้ผลและทำสวนครัวพอที่ผู้มีความชำนาญจะออกกำลังทำได้ในเวลารว่าง ส่วนที่วัดคันนั้น ด้านทิศเหนือมองเห็นชาวประมงน้ำโขงเล่นเรือออกจับปลา นักเป็ดป่าลงหากินปลาแม่น้ำโขงเป็นฝูงน้อยใหญ่ และมองเห็นที่วัดคันฝั่งน้ำโขงประเทศลาวอีกด้วย

3. บ้านพักผู้พิพากษา บ้านเลขที่ 803 เป็นบ้านครึ่งตึกครึ่งไม้ชั้นครึ่ง ซึ่งนายธนนต์ วิบุตร์ พักอาศัยตั้งอยู่บนที่ดินราชพัสดุ เลขที่ 9343 ถนนชัยพร ตำบลในเมือง อำเภอเมืองหนองคาย สร้างด้วยเงินงบประมาณพร้อมทั้งบ้านเลขที่ 117 ดังกล่าวในข้อ 2 ราคา 100,000 บาท โดยที่ดินส่วนหนึ่งของที่ดินราชพัสดุเลขที่ 9343 เนื้อที่ประมาณ 265 ตารางวา ที่ดินแปลงนี้ซื้อจากนายฮวย อะภูะวินทร์ ราคา 1,200 บาท ตามสัญญาซื้อขายที่ดินที่ 23/2478 ลงวันที่ 11 มีนาคม 2478 เนื้อที่ดินประมาณ 2 ไร่ 2 งาน 17 วา ต่อมาปี พ.ศ. 2493 สรรพสามิตจังหวัดขอแบ่งที่ดินด้านทิศเหนือปลูกบ้านพักสรรพสามิตจังหวัด 900 ตารางเมตร บ้านหลังนี้ทิศเหนือติดกับบ้านสรรพสามิตจังหวัด ทิศใต้ติดกับบ้านพักของข้าราชการ ทิศตะวันออกติดกับถนนชัยพร ทิศตะวันตกติดกับบ้านพักผู้พิพากษา เลขที่ 803/1 สภาพบ้านค่อนข้างใหม่มั่นคงแข็งแรง และอยู่ใกล้กับตลาดสดสะทวงสบาย มีเสาโทรทัศน์ประจำบ้าน

มีรั้วรอบบ้านพัก มีประตูปิดหน้าอยู่อาศัย

4. บ้านพักผู้พิพากษา เลขที่ 803/1 เป็นบ้านครึ่งตึกครึ่งไม้ชั้นครึ่ง มีนาย ประจวบ กระจ่างทิม พักอาศัย ตั้งอยู่บนดินราชพัสดุ เลขที่ 9343 ดังกล่าวตามข้อ 3 ทิศเหนือติดบ้านประชาชน ทิศใต้ติดบ้านประชาชน ทิศตะวันออกติดบ้านพักผู้พิพากษาเลขที่ 803 ทิศตะวันตกติดบ้านประชาชน สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2524 สภาพใหม่สวยงาม, มีทางเข้าสู่บ้านด้านตะวันออก ถนนชัยพร มีรั้วคอนกรีต 3 ด้าน รั้วลวดหนาม 1 ด้าน บริเวณกว้าง ซึ่งมีแผนผังว่าจะปลูกบ้านพักผู้พิพากษาลงบนที่ดินนี้อีก 1 หลัง บ้านพักโรงจำศาล 2 หลัง บ้านพักเรือนแถวเสมียนพนักงาน 15 ห้อง 1 หลัง มีสนามเบสบอลดิน และต้นไม้ร่มรื่นหน้าพักอาศัย

5. บ้านพักจำศาล เลขที่ 584 ตั้งอยู่บนที่ดินราชพัสดุ เลขที่ 15379 แปลงเดียวกับบ้านพักผู้พิพากษาหัวหน้าศาล เป็นบ้านไม้ชั้นเดียวใต้ถุนสูง อยู่ในบริเวณชุมชนสี่แยกถนนหายโศก สภาพมั่นคงแข็งแรง มีห้องนอน 3 ห้อง ห้องรับแขก 1 ห้อง ห้องครัว 1 ห้อง พื้นไม้แดงขัดเงาอิฐวงล้นสวยงามน่าอยู่อาศัย มีประตูเหล็กปิดเปิดและรั้วรอบด้าน ทิศเหนือจดที่ดินมีการครอบครอง ทิศใต้จดบ้านพักผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ทิศตะวันออกจดบ้านประชาชน ทิศตะวันตกจดถนนหายโศก มีเสาโทรทัศน์และพัดลมติดเพดานบ้านประจำบ้าน อยู่ไม่ห่างจากแม่น้ำโขงนัก มองเห็นฝั่งประเทศลาว บ้านตั้งอยู่รับอากาศจากแม่น้ำโขงเย็นสบายดี ไม่ร้อนเหมือนอากาศภาคอีสานทั่วไป เรียกกันว่าอากาศชายโขง

โครงการกำลังก่อสร้างและโครงการที่จะปรับปรุงต่อไป ตามนโยบายของผู้พิพากษาหัวหน้าศาล จังหวัดหนองคาย

บ้านพักผู้พิพากษา เลขที่ 803/1 ถนนชัยพร รั้วบ้านเป็นเสาคอนกรีต ซึ่งลวดหนาม 7 เส้น มีความยาว 189 เมตร ไม่มั่นคงปลอดภัย เพราะบ้านเป็นอาคารชั้นครึ่ง ชั้นล่างห้องครัวติดกับพื้นดิน เวลาทำอาหารสุนัขชาวบ้านมีมากมายเข้ามาลัก

อาหารเคี้ยวคร่อนราคาอยู่เสมอ ทั้งอาจไม่ปลอดภัยเมื่อมีสุนัขเกิดโรคระบาด นอก
จากนี้ยังไม่ปลอดภัยในการป้องกันโจรผู้ร้ายในเวลาวิกาลด้วย จึงเปลี่ยนแปลงรั้วบ้าน
ซึ่งซึ่งด้วยลวดหนามเป็นก่อด้วยอิฐบล็อกถือปูนขนาดสูง 1.80 เมตร ขณะนี้จัดทำมา
แล้วได้ 120 เมตร สิ้นค่าใช้จ่าย 88,400 บาท ยังค้างการก่อสร้างต้องดำเนินการก่อสร้าง
ต่อไปอีก 69 เมตร

ส่วนโครงการที่จะดำเนินการต่อไปภายหน้านั้น ได้ดำเนินการขอเงินงบประมาณ
หมวดหมวดค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้างแล้ว แต่ยังมีได้รับงบประมาณจัดสรรมาให้คือ

1. สร้างแฟลตเรือนแถวไม้ใต้ถุนสูง 15 ห้อง ราคาประมาณ 600,000 บาท
สำหรับข้าราชการรัฐการซึ่งไม่มีบ้านพักอาศัย ต้องเช่าบ้านเอกชนพักอาศัยในราคาสูง
ทั้งอยู่ห่างไกลที่ทำการศาล

2. สร้างบ้านพักรองจำศาลฝ่ายบริหาร 1 หลัง กับบ้านพักรองจำศาลฝ่ายประ
ชาสัมพันธ์ 1 หลัง ราคา 1,400,000 บาท

การก่อสร้างตามรายการที่ 1 และที่ 2 ตามแผนงานจะปลูกสร้างบนที่ดินราช
พัสดุ แปลงเลขที่ 9343 ถนนชัยพร ซึ่งได้วางรูปแบบแปลนไว้แล้ว

3. ซ่อมหลังคาบ้านพักผู้พิพากษาหัวหน้าศาล และปรับปรุงเปลี่ยนแปลง
ส่วนอื่นอีกซึ่งปลูกสร้างมานาน บัดนี้ได้ชำรุดทรุดโทรมได้ของงบประมาณไว้
3,500,000 บาท

4. สร้างโรงเก็บรถยนต์ขนาดเก๋ง ให้จอดได้ 10 คันในบริเวณศาล 1 หลัง
ภายในโรงเก็บรถยนต์ให้ใช้เป็นโรงอาหารได้ด้วย แต่ยังมีได้ขอตั้งงบประมาณจะดำ
เนินการขอในปีต่อไป ประมาณ 100,000 บาท

เรื่องที่สมควรจะพัฒนางานกิจการของศาลที่กล่าวมานี้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น มีแผน
งานที่จะต้องจัดการปรับปรุงอีกมาก แต่เนื่องจากหน้ากระดาษจำกัด จึงขอยุติไว้เพียง
เท่านี้

คำแนะนำ

การติดต่อราชการศาล ว่าด้วยการไปศาลและปฏิบัติตนในศาล

ท่านผู้มีกิจธุระหรือความจำเป็นที่จะต้องไปศาล ไม่ว่าในฐานะที่เป็นคู่ความ เป็นพยาน ไปประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลย ไปฟังการพิจารณาคดี หรือไปพบผู้ต้องขังซึ่งศาลเบิกตัวมาพิจารณาคดีก็ตาม โปรดปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ถ้าต้องไปตามหมายของศาล ก่อนไปควรตรวจสอบหมายให้แน่ชัดว่าเป็นหมายของศาลไหน เรื่องอะไร เมื่อใด เพื่อจะเตรียมตัวได้ถูกต้อง เช่นอาจเป็นหมายเรียกให้ไปเป็นพยาน ให้ส่งเอกสารหรือหมายนัดให้ส่งตัวจำเลย ฯลฯ และขอให้นำหมายนั้นไปด้วยเพื่อความสะดวกในการติดต่อสอบถามเมื่อไปถึงศาลแล้ว

หากมีเหตุขัดข้องไม่อาจไปศาลหรือปฏิบัติตามหมายนั้นได้ ขอให้แจ้งให้ศาลทราบล่วงหน้าเสียแต่เนิ่นๆ ว่ามีเหตุขัดข้องอย่างไร เช่น เพราะเจ็บป่วยหรือติดราชการสำคัญ หากมีใบรับรองของแพทย์ว่าป่วยหรือมีหนังสือรับรองของผู้บังคับบัญชาว่าติดราชการสำคัญแนบไปด้วย ก็จะเป็นการดี

การไม่ไปศาลหรือไม่ปฏิบัติตามหมายศาล โดยไม่แจ้งเหตุขัดข้องให้ทราบอาจเกิดผลเสีย เช่น ศาลอาจออกหมายจับหรือสั่งถอนการประกันตัวจำเลย หรือสั่งปรับนายประกันได้

2. ถ้าจะไปประกันผู้ต้องหาหรือจำเลย จะต้องเตรียมหลักทรัพย์หรือเงินสด หนังสือสำคัญแสดงสิทธิในที่ดินเช่น โฉนดที่ดิน นส. 3 หรือ สค. 1 ไปด้วย ถ้าที่ดินตั้งอยู่คนละจังหวัดกับศาล ควรมีหนังสือรับรองของเจ้าพนักงานที่ดินหรือนายอำเภอท้องที่ไปแสดงว่าที่ดินดังกล่าวมีราคาปานกลางไร้อะไรเกะเทอะไถ ถ้าจะไปรับเงินหรือโฉนดหรือหลักทรัพย์คืนขอให้นำใบรับไปด้วย และอย่าลืมนำบัตรประจำตัวประชาชน

หรือบัตรประจำตัวข้าราชการไปด้วยเช่นกัน

3. ห้ามนำอาวุธชนิดเข้าไปในบริเวณศาล ถ้าท่านมีอาวุธปืนติดตัวไป จะต้องเก็บหรือฝากไว้ที่อื่นเสียก่อนที่จะเข้าไปในศาล มิฉะนั้นจะเป็นการละเมิดอำนาจศาล

4. เมื่อไปถึงศาลแล้ว หากมีข้อสงสัยในเรื่องใด ขอให้สอบถามเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องหรือจำศาล เช่นไปเป็นพยานศาลก็ควรสอบถามว่าคดีเรื่องนั้นศาลจะพิจารณาที่ห้องพิจารณาไหน และควรแจ้งให้เจ้าหน้าที่ประจำห้องพิจารณานั้นและคู่ความที่อ้างท่านมาเป็นพยานทราบว่าท่านมาศาลแล้ว

เมื่ออยู่บริเวณศาล ท่านจะต้องประพฤติตนเรียบร้อย ไม่ส่งเสียงดังหรือทะเลาะวิวาทกัน ไม่เปิดบังตาชะโงกดูห้องพิจารณาห้องนั้นห้องนี้ ถ้าจะเข้าไปฟังการพิจารณาก็ให้เข้าไปเลย อย่าทำลับ ๆ ล่อ ๆ หรือเข้า ๆ ออก ๆ เป็นที่รำคาญแก่ผู้อื่นและรบกวนการพิจารณาคดี

5. โดยปกติการพิจารณาคดีของศาลจะทำโดยเปิดเผย ประชาชนทั่วไปมีสิทธิเข้าไปฟังการพิจารณาได้ แม้จะมีไต่ถามของคู่ความหรือไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคดีนี้ ทางศาลได้จัดที่นั่งสำหรับประชาชนเข้ามาฟังการพิจารณาไว้ทุกห้อง

ผู้ที่เข้าไปฟังการพิจารณาของศาลต้องให้ความเคารพต่อศาล โดยแต่งตัวให้สุภาพเรียบร้อย ไม่สวมรองเท้าแตะ ไม่สนทนาหรือทำเสียงดัง ไม่สูบบุหรี่หรืออ่านหนังสือพิมพ์ และไม่ถ่ายภาพโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาล เมื่อศาลออกนั่งพิจารณา ผู้ที่อยู่ในห้องพิจารณาควรลุกขึ้นยืนเป็นการแสดงความเคารพ ถ้าศาลอ่านคำพิพากษา คู่ความจะต้องยืนฟังคำพิพากษา ส่วนบุคคลอื่น ๆ ไม่ต้องยืน

6. ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ไม่ได้ประกันตัว เมื่อวันนัดพิจารณา ศาลจะเบิกตัวจากเรือนจำมาควบคุมไว้ที่ศาล ญาติหรือเพื่อนมักจะถือโอกาสนี้มาพบปะเยี่ยมเยียน ซึ่งตามระเบียบแล้วจะเข้าเยี่ยมไม่ได้ ต้องไปเยี่ยมที่เรือนจำ แต่เจ้าหน้าที่อาจผ่อน

ฉันให้พู่ชักรากกันได้จากนอกห้องขังในระยะห่าง ๆ และให้ฝากสิ่งของเช่นอาหารหรือบุหรี่ได้ โดยให้เจ้าหน้าที่เรือนจำตรวจเสียก่อน อาหารควรใส่ภาชนะที่ตรวจได้ง่าย และควรเขียนชื่อและนามสกุลของผู้รับไว้ด้วย เพื่อความสะดวกของเจ้าหน้าที่ในการส่งมอบ ถ้าจะฝากเงินเจ้าหน้าที่เรือนจำจะออกใบรับเงินให้ และจะจ่ายให้เป็นคูปองแทนเงิน

สิ่งของต่อไปนี้^๗ เป็นของต้องห้าม จะส่งให้แก่ผู้ต้องขังไม่ได้ คือ

- (1) ฝิ่น กัญชา หรือยาเสพติด หรือของมีนเมาอย่างอื่น
- (2) สุราหรือน้ำเมาซึ่งคิมแล้วเมาอย่างสุรา
- (3) เครื่องอุปกรณ์สำหรับเล่นการพนัน
- (4) เครื่องอุปกรณ์ในการหลบหนี
- (5) อาวุธต่าง ๆ
- (6) ของเน่าเสียหรือของมีพิษต่อร่างกาย
- (7) วัตถุระเบิดหรือน้ำมันเชื้อเพลิง
- (8) สัตว์มีชีวิต

7. หากท่านไม่ได้รับความสะดวกประการใด โปรดแจ้งเจ้าศาล รองเจ้าศาลฝ่ายประชาสัมพันธ์ ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล หรืออธิบดีผู้พิพากษาศาลนั้น ๆ อย่าเสียเงินทองให้แก่ผู้ใดที่แอบอ้างว่าจะช่วยให้ได้รับความสะดวก

8. ผู้ได้รับหมายเรียกเป็นพยาน ผู้ต้องหาและจำเลยในคดีอาญา และผู้ประสงค์จะขอประกันตัวผู้ต้องหาและจำเลยต่อศาล โปรดอ่านคำแนะนำเกี่ยวกับเรื่องนั้นโดยเฉพาะด้วย คำแนะนำดังกล่าวอาจขอได้จากเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์หรือเจ้าศาล

“ความอดทน เป็นสมบัติของผู้ต่อสู้”

คำแนะนำ

ผู้ต้องหาและจำเลยในคดีอาญา

ผู้ต้องหาและจำเลยถือใคร

ผู้ต้องหาถือ บุคคลผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิด แต่ยังมีได้ถูกฟ้องร้องต่อศาล และอาจจะถูกจับนำตัวมาควบคุมไว้ เพื่อทำการสอบสวน

จำเลยคือ บุคคลซึ่งถูกฟ้องยังศาลแล้ว โดยข้อหาว่าได้กระทำความผิด

ผู้ต้องหาจะถูกควบคุมตัวนานเท่าใด

เมื่อบุคคลใดถูกจับเป็นผู้ต้องหา เจ้าพนักงานมีอำนาจควบคุมผู้ต้องหานั้นได้ไม่เกิน 7 วัน สำหรับความผิดที่ขึ้นศาลอาญาหรือศาลจังหวัด ไม่เกิน 72 ชั่วโมง สำหรับความผิดที่ขึ้นศาลแขวง (ความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ) และไม่เกิน 24 ชั่วโมง สำหรับความผิดที่ขึ้นศาลคดีเด็กและเยาวชน ทั้งนี้ นับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาถูกนำตัวมาจนถึงที่ทำการของเจ้าพนักงาน

สำหรับความผิดโทษ (ความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ) เจ้าพนักงานจะควบคุมตัวไว้ได้เพียงเท่าเวลาที่จะถามคำให้การ ชื่อและที่อยู่เท่านั้น จากนั้นต้องปล่อยตัวไป

ผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมตัวในชั้นสอบสวนมีสิทธิดังนี้

1. ให้การต่อพนักงานสอบสวนเมื่อถูกสอบสวน หรือปฏิเสธไม่ยอมให้การ หรือขอไปให้การในชั้นศาล คำให้การต่อพนักงานสอบสวนนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานอันผู้ต้องหา ในการพิจารณาคดีของศาลได้
2. ขอพบทนายเพื่อปรึกษากฎหมายที่ถูกกล่าวหา
3. ขอประกันตัวต่อพนักงานสอบสวน

การผิดฟ้องและฝากขังในศาลแขวง

1. ความผิดที่ขึ้นศาลแขวงนั้น พนักงานอัยการจะต้องฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลแขวงภายใน 72 ชั่วโมง แต่ถ้าไม่อาจฟ้องผู้ต้องหาภายในเวลาดังกล่าวได้ พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการต้องนำตัวผู้ต้องหามาศาล และยื่นคำร้องขอฝากขังและผิดฟ้องต่อศาล ศาลอนุญาตได้ไม่เกิน 5 กราว กราวละไม่เกิน 6 วัน

2. ถ้าผู้ต้องหาได้ประกันตัวชั้นสอบสวน ไม่ต้องนำตัวผู้ต้องหามาศาล เพียงแต่ยื่นคำร้องขอผิดฟ้องอย่างเดียว

การฝากขังในศาลอาญาหรือศาลจังหวัด

1. ถ้าผู้ต้องหาถูกควบคุมตัวอยู่ และพนักงานสอบสวนไม่อาจสอบสวนให้เสร็จสิ้นภายใน 7 วัน พนักงานสอบสวนต้องส่งตัวผู้ต้องหามาศาล และพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการอาจยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ขังผู้ต้องหาไว้ ซึ่งเรียกกันทั่วไปว่าฝากขัง

ในกรณีความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 500 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ศาลสั่งขังได้ครั้งเดียว มีกำหนดไม่เกิน 7 วัน แต่ถ้าอัตราโทษเกินกว่าศาลสั่งขังได้หลายครั้งติด ๆ กัน และครั้งหนึ่งไม่เกิน 12 วัน รวมทั้งหมดไม่เกิน 48 วัน เว้นแต่ความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ศาลสั่งขังได้รวมทั้งหมดไม่เกิน 84 วัน

2. ถ้าผู้ต้องหาได้ประกันตัวชั้นสอบสวน ผู้ต้องหาไม่จำเป็นต้องมาศาลจนกว่าพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการจะขอฝากขัง หรือนำตัวผู้ต้องหานั้นมาฟ้องต่อศาล

3. สำหรับศาลจังหวัด ที่นำวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับ พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ จะต้องขอผิดฟ้องและฝากขังผู้ต้องหานั้นต่อศาลจังหวัดเช่นเดียวกับที่ปฏิบัติในศาลแขวง

การคัดฟ้องในศาลคดีเด็กและเยาวชน

เมื่อเจ้าหน้าที่จับกุมเด็กหรือเยาวชนที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี ซึ่งต้องหาว่าได้กระทำความผิด ซึ่งความผิดนั้นอยู่ในอำนาจของศาลคดีเด็กและเยาวชน พนักงานสอบสวนจะต้องสอบถามปากคำเด็กหรือเยาวชนให้เสร็จภายใน 24 ชั่วโมง นับแต่เวลาที่เด็กหรือเยาวชนมาถึงสถานที่ทำการของพนักงานสอบสวน แล้วส่งเด็กหรือเยาวชนนั้นไปยังสถานพินิจและคุ้มครองเด็กเมื่อครบ 24 ชั่วโมง และต้องส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการ เพื่อฟ้องต่อศาลให้ทันภายในกำหนด 30 วัน นับแต่วันจับกุม หากฟ้องไม่ทันพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการต้องยื่นคำร้องขอคัดฟ้อง ศาลจะอนุญาตได้ไม่เกิน 4 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 15 วัน เว้นแต่จะมีอิทธิบาทอย่างต่ำ ให้จำคุกตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป หรือโทษสถานที่หนักกว่านั้น ศาลจะอนุญาตให้คัดฟ้องกี่ครั้งก็ได้

เมื่อมีการฝากขังหรือคัดฟ้อง ผู้ต้องหาห้ามสิทธิดังนี้

1. แลลงคัดค้านคำร้องของพนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการที่ขอฝากขังหรือคัดฟ้อง
2. ยื่นคำร้องขอประกันตัวต่อศาล หากศาลอนุญาตให้ขังตามที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการขอ

ในกรณีที่ได้รับอนุญาตให้ประกันตัวจากศาล ผู้ต้องหาต้องมาศาลทุกครั้งที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องขอฝากขังต่อ และผู้ประกันอาจยื่นคำร้องขอประกันตัวต่อ โดยให้ถือหลักทรัพย์และสัญญาเดิม

การสู้คดีในศาล

1. กรณีพนักงานอัยการเป็นโจทก์ พนักงานอัยการต้องนำตัวผู้ต้องหามาศาล และศาลจะสั่งประทับฟ้องได้เสียทีเดียว โดยไม่ต้องทำการไต่สวนมูลฟ้อง
2. กรณีราษฎรเป็นโจทก์ ศาลจะต้องทำการไต่สวนมูลฟ้องก่อน โดยศาล

จะส่งสำเนาฟ้องกับแจ้งวันนัดไต่สวนให้จำเลยทราบ จำเลยจะมาหรือไม่มาฟังการไต่สวนและจะตั้งทนายให้ซักค้านพยานโจทก์ด้วยหรือไม่ก็ได้

ในวันไต่สวนมูลฟ้อง ถ้าจำเลยจะรอฟังคำสั่งศาล จำเลยควรเตรียมหลักทรัพย์มาเพื่อขอประกันตัวด้วย เพราะหากศาลมีคำสั่งว่าคดีมีมูลให้ประทับฟ้องโจทก์ไว้พิจารณา ศาลอาจจับตัวจำเลยไว้ขังในระหว่างพิจารณาได้ ทางปฏิบัติศาลอาจไม่จับตัวจำเลยไว้ขังทันที แต่จะให้โอกาสจำเลยเตรียมตัวสู้คดี โดยจะนัดวันให้จำเลยยื่นคำให้การแก้คดีอีกครั้งหนึ่ง ในวันนัดแก้คดีจึงจะจับตัวจำเลยไว้ขังในระหว่างพิจารณา เว้นแต่จำเลยจะมีประกันตัวไป

เมื่อศาลประทับฟ้องแล้วหากจำเลยจะสู้คดีควรปฏิบัติดังนี้

1. ยื่นคำร้องขอประกันตัวต่อศาล ทั้งนี้ไม่ว่าจำเลยจะได้รับอนุญาตให้ประกันตัวในชั้นสอบสวนหรือชั้นฝากขังหรือไม่ก็ตาม
2. ยื่นคำให้การต่อศาลหากจำเลยประสงค์จะให้การ
3. หาทนายเพื่อช่วยเหลือตนในการดำเนินคดีต่อไป

การหาทนาย

โดยปกติ จำเลยจะต้องหาทนายเองและเสียค่าใช้จ่ายของตนเอง เว้นแต่ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป - หรือคดีที่จำเลยเป็นเด็กอายุไม่เกิน 17 ปี ถ้าจำเลยไม่มีทนายและต้องการทนาย ศาลจะตั้งทนายให้โดยจำเลยไม่ต้องเสียค่าจ้างให้ทนาย

การให้การต่อศาล

เมื่อศาลประทับฟ้องแล้ว ก่อนที่ศาลจะพิจารณาคดีต่อไป ศาลจะอ่านและอธิบายฟ้องให้จำเลยฟัง และถามว่าได้กระทำความผิดจริงหรือไม่ จำเลยจะให้การหรือไม่ให้การก็ได้ ถ้าจำเลยประสงค์จะให้การควรปฏิบัติดังนี้

1. ถ้าจำเลยกระทำความผิดจริง ควรให้การรับสารภาพต่อศาล เพราะการรับ

สารภาพเป็นเหตุบรรเทาโทษอย่างหนึ่ง ซึ่งโดยปกติศาลจะปรานีลดโทษให้ อันเป็นผลดีแก่จำเลยที่จะได้รับโทษในสถานเบา

2. ถ้าจำเลยมิได้กระทำความผิดหรือประสงค์จะต่อสู้คดี ควรให้การปฏิเสธความผิด ส่วนการให้การในรายละเอียดอย่างไรจึงจะเป็นผลดีแก่จำเลย ควรปรึกษาทนาย

3. มีคดีบางประเภทกฎหมายยกเว้นโทษให้ บางกรณีกฎหมายถือว่าไม่มีความผิด บางกรณีกฎหมายถือว่าเป็นความผิดแต่ไม่ต้องรับโทษ บางกรณีกฎหมายให้อำนาจศาลที่จะลดโทษน้อยกว่าโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย หรือบางกรณีกฎหมายลดมาตราส่วนโทษให้ เช่นการกระทำเพื่อป้องกันสิทธิ, การกระทำด้วยความจำเป็น, การกระทำโดยบันดาลโทสะ, การกระทำในขณะที่ไม่รู้ผิดชอบ, สามีกระทำต่อภริยา หรือภริยากระทำต่อสามี, บุพการีกระทำต่อผู้สืบสันดาน หรือผู้สืบสันดานกระทำต่อบุพการี หรือพี่หรือน้องร่วมบิดามารดาเดียวกันกระทำต่อกัน หรือในคดีที่เด็กอายุไม่เกิน 17 ปี เป็นผู้กระทำความผิด ดังนั้นจำเลยจะให้การอย่างไรเพื่อให้ได้ประโยชน์ตามเงื่อนไขของกฎหมาย ควรจะปรึกษาทนาย

การขอให้ศาลรอกการลงโทษหรือรอกการกำหนดโทษ

1. ในคดีความผิดซึ่งศาลจะลงโทษจำคุกไม่เกินสองปี ถ้าปรากฏว่าจำเลยไม่เคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน หรือได้รับโทษจำคุกมาก่อนแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ เมื่อศาลได้คำนึงถึงอายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ และสิ่งแวดล้อมของผู้นั้น หรือสภาพความผิด หรือเหตุอื่นอันควรปรานีแล้ว ศาลอาจจะรอกการลงโทษ หรือรอกการกำหนดโทษจำคุกก็ได้ อันเป็นผลดีแก่จำเลยที่จะไม่ต้องรับโทษจำคุก

2. จำเลยที่ประสงค์จะขอให้ศาลรอกการลงโทษหรือรอกการกำหนดโทษ ควรเตรียมหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอายุ ประวัติ ความประพฤติ ฯลฯ ดังกล่าวในข้อ 1

ที่มีอยู่มาให้พร้อม และยื่นต่อศาลเพื่อประกอบการใช้ดุลพินิจของศาล เช่นเรื่องอายุของจำเลยก็ควรมีสติบัตร หรือสำเนาทะเบียนบ้าน หรือบัตรประชาชนมาแสดง ถ้าเป็นนักเรียนก็ควรมีใบรับรองจากโรงเรียน ถ้าเป็นข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง ก็ควรมีคำรับรองจากผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้าง หรือถ้าหากเป็นกรณีที่มีการชดเชยค่าเสียหาย จำเลยก็ควรนำผู้เสียหายมาแถลงต่อศาลด้วย หากนำมาไม่ได้จริง ๆ ก็ควรมีบันทึกข้อเท็จจริงเรื่องค่าเสียหาย ซึ่งพนักงานสอบสวนทำไว้หรือให้พนักงานอัยการโจทก์รับรองว่าเป็นจริง

การพิจารณาคดีอาญาในศาลต้องทำต่อหน้าจำเลย

การพิจารณาและการสืบพยานในคดีอาญานั้น ศาลจะต้องกระทำต่อหน้าจำเลย จำเลยจึงต้องมาศาลทุกครั้งที่มีการพิจารณาคดีเรื่องที่ตนถูกฟ้อง เว้นแต่

1. ในคดีมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 5,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เมื่อจำเลยมีทนายและจำเลยได้รับอนุญาตจากศาลที่จะไม่มาฟังการพิจารณาและการสืบพยาน

2. ในคดีที่มีจำเลยหลายคน ถ้าศาลพอใจถามในคำแถลงของโจทก์ ว่าการพิจารณาและการสืบพยานตามที่โจทก์ขอให้กระทำ ไม่เกี่ยวแก่จำเลยคนใด ศาลจะพิจารณาและสืบพยานลับหลังจำเลยคนนั้นก็ได้

3. ในกรณีที่มีการส่งประเด็นไปสืบพยานที่ศาลอื่นหรือการเงินเผชิญสืบนอกศาล จำเลยจะไปฟังการพิจารณาหรือไม่ก็ได้

หน้าทำนุ

ในคดีอาญากฎหมายสันนิษฐานว่าจำเลยเป็นผู้บริสุทธิ์ จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่าเป็นผู้กระทำผิด ดังนั้นโจทก์จึงมีหน้าที่นำสืบก่อนว่าจำเลยเป็นผู้กระทำผิด แล้วจำเลยจึงจะนำสืบแก้ข้อกล่าวหาของโจทก์

ค่าธรรมเนียม

ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญาในศาล จำเลยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมอย่างใด ๆ ทั้งสิ้น นอกจากค่าธรรมเนียมเอกสาร

การอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง

โดยปกติศาลต้องอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งให้จำเลยฟัง จำเลยจึงต้องมาฟังตามวันเวลาที่ศาลนัด ถ้าจำเลยไม่มาฟังและศาลมีเหตุสงสัยว่าจำเลยจงใจหลบหนีหรือจงใจไม่มา ศาลจะออกหมายจับจำเลย ถ้ายังไม่ได้ตัวจำเลยมาภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันออกหมายจับ ศาลอาจอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นลับหลังจำเลยได้ โดยถือว่าจำเลยได้ฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นแล้ว

การอุทธรณ์หรือฎีกา

1. เมื่อศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์พิจารณาลงโทษจำเลยแล้ว ถ้าเป็นคดีที่ไม่ต้องห้ามอุทธรณ์หรือต้องห้ามฎีกา โจทก์จำเลยมีสิทธิอุทธรณ์หรือฎีกาไปยังศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา โดยยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาต่อศาลชั้นต้น กรณีอุทธรณ์ต้องยื่นภายในกำหนด 15 วัน กรณีฎีกาต้องยื่นภายในกำหนด 1 เดือน นับแต่วันอ่านหรือถือว่าได้อ่านคำพิพากษาให้จำเลยฟัง

คดีใดจะอุทธรณ์หรือฎีกาได้หรือไม่ ควรปรึกษานาย

2. กรณีที่จำเลยถูกจำคุกอยู่ในเรือนจำ จำเลยอาจยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาค่อพักคดีภายในกำหนดอายุอุทธรณ์หรือฎีกา เพื่อให้พักคดีส่งไปยังศาล

3. กรณีที่โจทก์อุทธรณ์หรือฎีกา หากศาลส่งสำเนาอุทธรณ์หรือสำเนาฎีกาให้จำเลยไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นเพราะหาตัวจำเลยไม่พบ หรือจำเลยหลบหนี หรือจำเลยจงใจไม่รับอุทธรณ์หรือสำเนาฎีกาก็ตาม ศาลชั้นต้นจะส่งสำนวนไปให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาพิจารณาพิพากษาต่อไป

4. จำเลยจะให้ทนายจำเลยยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาต่อศาลแทนตนก็ได้ แต่ถ้าจำเลยและทนายท่างยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาด้วยกัน ศาลจะเรียกจำเลยมาสอบถามให้เลือกเอาอุทธรณ์หรือฎีกาฉบับหนึ่งฉบับใดเพียงฉบับเดียว

5. เมื่อศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์พิพากษาลงโทษจำคุกจำเลย หากเป็นคดีที่ไม่ต้องห้ามอุทธรณ์หรือฎีกา และจำเลยประสงค์จะขอให้ศาลปล่อยตัวชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ฎีกา จำเลยต้องยื่นคำร้องขอประกันตัวพร้อมกับคำฟ้องอุทธรณ์หรือฎีกาโดยยื่นต่อศาลชั้นต้น แต่ถ้าหากจำเลยทำคำฟ้องอุทธรณ์หรือฎีกายังไม่เสร็จ จำเลยต้องทำคำร้องว่าจะอุทธรณ์หรือฎีกา ถัดกันคำพิพากษาพร้อมกับยื่นคำร้องขอประกันตัวต่อศาลชั้นต้น ศาลชั้นต้นอาจจะส่งเรื่องประกันนั้นเอง หรือส่งไปให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาส่งเมื่อศาลชั้นต้นได้รับอุทธรณ์หรือฎีกาของจำเลยแล้ว

เมื่อคดีถึงที่สุดจำเลยมีสิทธิอย่างไร

เมื่อคดีถึงที่สุดจำเลยได้รับโทษอย่างใด จำเลยมีสิทธิที่จะทูลเกล้าฯ ถวายเรื่องราวต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวขอรับพระราชทานอภัยโทษ โดยจำเลยหรือผู้ที่มีประโยชน์เกี่ยวข้องต้องยื่นเรื่องราวต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ถ้าหากจำเลยต้องจำคุกอยู่ในเรือนจำ จะยื่นต่อפקติหรือผู้บัญชาการเรือนจำก็ได้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ถวายความเห็น หรือคำแนะนำต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

จำเลยต้องโทษประหารชีวิต จะทูลเกล้าถวายเรื่องราวได้เพียงครั้งเดียวภายในกำหนด 60 วัน นับแต่วันพ้นคำพิพากษา

ส่วนโทษอย่างอื่นจะยื่นทูลเกล้าฯ เมื่อไรก็ได้ แต่ถ้าถูกยกหนหนึ่งแล้ว จะยื่นใหม่อีกไม่ได้จนกว่าจะพ้น 2 ปี นับแต่วันถูกยกครั้งแรก

โทษทางอาญา

1. โทษทางอาญามีอยู่ 5 สถาน คือ ประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ

และบริบททรัพย์สิน

2. โทษประหารชีวิต จำเลยจะถูกประหารชีวิตก็ต่อเมื่อพ้น 60 วัน นับแต่วันฟังคำพิพากษาอันถึงที่สุด เว้นแต่จำเลยจะทูลเกล้าฯ ถวายเรื่องราวขอให้พระราชทานอภัยโทษก็จะได้รับการรอกการประหารชีวิตไว้จนกว่าจะพ้น 60 วัน นับแต่วันที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยถวายเรื่องราว แต่ถ้าทรงยกเรื่องราวขึ้นเสียก็จะดำเนินการประหารชีวิตได้เลย

3. จำเลยที่ต้องโทษจำคุกจะถูกขังไว้ในเรือนจำ การคำนวณระยะเวลาจำคุกจะนับวันเริ่มจำคุกรวมเข้าด้วย และนับเป็นหนึ่งวันเต็มโดยไม่คำนึงถึงจำนวนชั่วโมง ถ้าระยะเวลาจำคุกกำหนดเป็นเดือน ก็นับสามสิบวันเป็นหนึ่งเดือน ถ้ากำหนดเป็นปีก็คำนวณตามปีปฏิทิน

4. โทษกักขัง จำเลยจะถูกกักขังไว้ในสถานที่กักขังซึ่งกำหนดแต่มิใช่เรือนจำ โดยปกติจะนำไปกักขังที่สถานตำรวจ หรือถ้าเจ้าพนักงานตำรวจเห็นสมควรก็อาจจะส่งตัวไปขังไว้ ณ สถานกักขังกลาง จังหวัดปทุมธานี ก็ได้

5. โทษปรับ ถ้าจำเลยไม่ชำระค่าปรับภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ศาลพิพากษา จะถูกยึดทรัพย์สินใช้ค่าปรับหรือจะถูกกักขังแทนค่าปรับ

หากจำเลยไม่ชำระค่าปรับในวันฟังคำพิพากษา ศาลอาจสั่งให้กักขังแทนค่าปรับทันที โดยถือว่าเป็นการกักขังแทนค่าปรับไปพลางก่อน เว้นแต่จำเลยจะขอประกันตัว เพื่อหาเงินมาชำระค่าปรับ

การกักขังแทนค่าปรับถืออัตรา 20 บาทต่อหนึ่งวัน และนับวันแรกเป็นหนึ่งวันเต็ม โดยไม่ต้องคำนึงถึงจำนวนชั่วโมง ในกรณีที่จำเลยชำระค่าปรับ ศาลจะคิดหักวันที่จำเลยถูกคุมขังมาก่อนออกจากจำนวนเงินค่าปรับ ไม่ว่าจำเลยจะถูกคุมขังที่สถานตำรวจหรือที่เรือนจำ

การกักขังแทนค่าปรับนั้น ไม่ว่าค่าปรับจะมากเพียงใดห้ามศาลสั่งกักขังเกิน

เกิน 1 ปี เว้นแต่ค่าปรับตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป ศาลจะสั่งกักขังเกินกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 2 ปีก็ได้

โทษริบทรัพย์สิน เป็นโทษซึ่งกระทำแก่ทรัพย์สินที่ถูกยึดไว้เป็นของกลาง

ในกรณีที่ศาลสั่งริบทรัพย์สิน หากเป็นทรัพย์สินซึ่งบุคคลได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด หรือเป็นทรัพย์สินซึ่งบุคคลได้มาโดยได้กระทำความผิด และทรัพย์สินเหล่านั้นเป็นทรัพย์สินของผู้อื่น ซึ่งมีได้รู้เห็นเป็นใจช่วยในการกระทำความผิด เจ้าของทรัพย์สินที่แท้จริงอาจยื่นคำร้องขอคืนต่อศาลได้ การยื่นคำร้องขอทรัพย์สินคืนนี้ โดยปกติยื่นได้ภายในกำหนด 1 ปี นับแต่วันคำพิพากษาถึงที่สุด เว้นแต่กรณีที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นพิเศษ

ในกรณีที่ทรัพย์สินซึ่งกฎหมายบัญญัติไว้ว่า ผู้ใดทำหรือมีไว้เป็นความผิดเช่น บิ่นเถื่อน ฝิ่นหรือเฮโรอีน ไม่ว่าทรัพย์สินนั้นจะเป็นของผู้ใด ศาลจะสั่งริบทั้งสิ้น และเจ้าของที่แท้จริงไม่อาจร้องขอคืนได้

“กระจงเงาเป็นของไม่มีประโยชน์แก่คนตาบอดลันท์ใด
วิชาความรู้ก็เป็นสิ่งไม่มีคุณค่าแก่คนไร้ปัญญาจันทน์”

คำแนะนำ

การขอประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยต่อศาล

ขอประกันตัวได้เมื่อใด

การขอลปล่อยชั่วคราวหรือที่เรียกว่า “ขอประกัน” ตัวผู้ต้องหาหรือจำเลย ในคดีอาญาต่อศาลทำได้ 2 ระยะคือ

1. ชั้นฝากขังระหว่างสอบสวน

เมื่อผู้ต้องหาถูกจับในความผิดฐานใดฐานหนึ่ง พนักงานสอบสวนมีอำนาจควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้เพียงชั่วคราวระยะเวลาหนึ่ง (ไม่เกิน 7 วัน สำหรับคดีที่ขึ้นศาลอาญา และศาลจังหวัด ไม่เกิน 72 ชั่วโมง สำหรับคดีที่ขึ้นศาลแขวง) หลังจากนั้นหากการสอบสวนยังไม่เสร็จ และจำเป็นต้องควบคุมผู้ต้องหาต่อไป พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ จะต้องร้องขอต่อศาลให้ศาลสั่งขังผู้ต้องหาในระหว่างสอบสวนต่อไปอีก ซึ่งเรียกกันว่า “ฝากขัง”

เมื่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการนำผู้ต้องหาไปฝากขังต่อศาลไต่ผู้ต้องหาที่มีสิทธิขอให้ศาลปล่อยตัวชั่วคราวสำหรับระยะเวลาที่ศาลให้ฝากขังได้ ซึ่งเรียกกันทั่วไปว่าขอประกันตัว การฝากขังในศาลแขวงมีกำหนดเวลาช่วงละ 6 วัน การฝากขังในศาลอาญาหรือศาลจังหวัด ถ้าเป็นความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 500 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ มีกำหนดเวลาเดี่ยวไม่เกิน 7 วัน แต่ถ้าอัตราโทษเกินกว่านี้ จะมีกำหนดเวลาช่วงละไม่เกิน 12 วัน หากพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการขอฝากขังต่อ ผู้ต้องหาที่ขอประกันตัวต่อไปได้อีก

2. ชนพิจารณาของศาล

เมื่อศาลรับคำฟ้องของโจทก์และรับตัวจำเลยไว้พิจารณาคดีแล้ว จำเลยจะอยู่ในอำนาจของศาลตลอดไปจนกว่าจะเสร็จคดี แต่จำเลยมีสิทธิขอประกันต่อศาลที่พิจารณาคดีนั้น ถ้าเป็นการพิจารณาคดีชั้นอุทธรณ์หรือฎีกา จะยื่นต่อศาลชั้นต้นที่พิจารณาคดีนั้น หรือยื่นต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาก็ได้

ใครมีสิทธิขอประกัน

1. ผู้ต้องหาหรือจำเลยมีสิทธิขอประกันตัวเอง โดยวางหลักทรัพย์
2. ผู้อื่นซึ่งเรียกกันว่า “นายประกัน” อาจยื่นคำร้องขอประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยได้ โดยวางหลักทรัพย์เช่นเดียวกัน

เสียค่าใช้จ่ายอะไรบ้าง

การขอประกันไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆทั้งสิ้น แบบพิมพ์ขอได้จากเจ้าหน้าที่ของศาล

ผู้ประกันสามารถรอกข้อความได้ด้วยตัวเอง ไม่จำเป็นต้องจ้างผู้ใดเขียน ถ้าสงสัยให้สอบถามเจ้าหน้าที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์

หลักฐานที่ต้องใช้ในการขอประกัน

1. หลักทรัพย์ที่ใช้ประกัน

การประกันตัวโดยปกติจะต้องมีหลักทรัพย์มาเป็นหลักประกัน ซึ่งอาจจะเป็นเงินสด พันธบัตรของรัฐบาล สลากกอบออมสิน เช็กของธนาคาร หรือหนังสือสำคัญแสดงสิทธิในที่ดิน เช่น โฉนดที่ดิน น.ส. 3 หรือ ส.ค. 1 ถ้าที่ดินตั้งอยู่นอกเขตศาลควรมีหนังสือรับรองของเจ้าพนักงานที่ดิน หรือนายอำเภอท้องที่ไปแสดงด้วยว่าที่ดินดังกล่าวมีราคาปานกลางไรละเท่าใด เมื่ออนุญาตให้ประกัน ศาลจะยึดทรัพย์ไว้และ

ออกใบรับให้ยืมถือไว้เป็นหลักฐานเพื่อขอหลักทรัพย์สินในภายหลัง

2. บัตรแสดงตัวบุคคล

ควรมีบัตรแสดงตัวบุคคลที่ทางราชการออกให้ เช่นบัตรประจำตัวประชาชน บัตรข้าราชการ บัตรพนักงานรัฐวิสาหกิจ บัตรทหารผ่านศึก ใบอนุญาตขับขี่ไปทั่ว ศาลจะไม่ยึดหลักฐานนี้ไว้ เพียงแต่ประสงค์จะตรวจสอบมิให้มีการแอบอ้าง ซึ่งอาจทำให้เกิดการเสียหายแก่ทางราชการเท่านั้น

ศาลจะให้ประกันเสมอไปหรือไม่

1. กรณีอาญาซึ่งมีอัตราโทษไม่สูง หรือไม่ร้ายแรง เช่นลักทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย ถ้าศาลเชื่อว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่หลบหนี การปล่อยชั่วคราวจะไม่เกิดความเสียหายแก่การดำเนินคดี และผู้ประกันมีหลักทรัพย์สินที่เชื่อถือได้ ศาลจะอนุญาตให้ประกันในวันนั้นโดยพิจารณาประกันตามสมควรแก่ข้อหา

2. กรณีที่มีอัตราโทษอย่างสูงเกิน 10 ปี เช่น ปล้นทรัพย์หรือฆ่าผู้อื่นกฎหมายบัญญัติว่าศาลจะต้องสอบถามพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือโจทก์ก่อนว่าจะคัดค้านหรือไม่ถ้าไม่อาจถามได้โดยมีเหตุอันสมควร ศาลจะงดการถามเสียก็ได้

อย่าหลงเชื่อผู้แอบอ้างว่าจะช่วยเหลือด้วยประการใด ๆ ทั้งสิ้น
ศาลจะใช้ดุลพินิจสั่งโดยอาศัยหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนดไว้
สัญญาประกันใช้ได้เพียงใด

1. ชั้นฝากขังระหว่างสอบสวน สัญญาประกันใช้ได้เท่าระยะเวลาการฝากขังแต่ละครั้ง กล่าวคือในศาลแขวงมีกำหนดเวลา 6 วัน เมื่อครบ 6 วัน หากผู้ร้องขอประกันตัวผู้ต้องหาต่อไปก็เพียงแต่ยื่นคำร้องต่อศาลว่า ประสงค์จะประกันผู้ต้องหาต่อไปโดยให้ถือหลักทรัพย์สินและสัญญาประกันเดิมทุกครั้งที่ไป ซึ่งในศาลแขวงจะมีการฝากขังถี่อย่างมากไม่เกิน 5 ครั้ง ส่วนในศาลจังหวัดและศาลอาญาก็มีวิธีการปฏิบัติเช่น

เดียวกัน เพียงแต่ระยะเวลาการฝากชั่งนานกว่าในศาลแขวง คือ ฝากชั่งได้ไม่เกินครั้งละ 12 วัน และอย่างมากที่สุดไม่เกิน 84 วัน

2. ชั้นพิจารณาของศาล สัญญาประกันใช้ได้ตลอดไป จนกว่าศาลนั้นจะพิพากษาคดี มีการขอถอนประกัน หรือศาลสั่งเพิกถอนสัญญาประกัน

นายประกันต้องปฏิบัติอย่างไร

1. ให้ชื่อและที่อยู่อันแท้จริงต่อศาล

นายประกันต้องให้ชื่อและที่อยู่ที่แท้จริงต่อศาล ที่อยู่ต้องเป็นที่อยู่ในปัจจุบัน และสามารถติดต่อได้ทันที หากมีการย้ายที่อยู่ต้องแจ้งให้ศาลทราบโดยเร็ว

2. เชื้อสัญญาประกันและเซ็นทราบกำหนดส่งตัวผู้ต้องหาหรือจำเลย

เมื่อศาลอนุญาตให้ประกันตัว นายประกันต้องเซ็นสัญญาประกันไว้เป็นหลักฐาน และต้องเซ็นทราบกำหนดวันเวลาส่งตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยมายังศาลด้วย

3. ส่งตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยต่อศาล

ในชั้นฝากชั่ง นายประกันต้องนำตัวผู้ต้องหา หรือจำเลยที่ตนประกันไปมาถึงศาลในวันที่ครบกำหนดการฝากชั่งแต่ละครั้ง

ในชั้นพิจารณาคดีของศาล เมื่อศาลนัดให้จำเลยไปศาลในวันใด ไม่ว่าจะเป็นการนัดสืบพยาน นัดฟังคำพิพากษา นัดไปสอบถาม หรือนัดเพื่อการอื่นใด นายประกันต้องนำจำเลยไปส่งศาลทุกครั้ง

หากนายประกันผิดนัดไม่สามารถนำผู้ต้องหาหรือจำเลยมาศาล ตามที่กล่าวข้างต้น ศาลอาจถอนประกันและปรับนายประกันตามสัญญาทันที ฉะนั้นนายประกันจึงต้องคอยติดตามอยู่เสมอว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยอยู่ที่ใดในระหว่างการประกันตัว

เมื่อศาลสั่งปรับนายประกัน

ในกรณีที่ศาลสั่งปรับนายประกันตามสัญญาประกัน นายประกันต้องนำเงินค่าปรับมาชำระต่อศาลภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด ถ้านายประกันไม่นำเงินค่าปรับ

มาชำระให้ครบถ้วนภายในเวลาที่ศาลกำหนด ศาลอาจสั่งให้ยึดทรัพย์สินที่นำมาเป็นหลักประกันขายทอดตลาดเพื่อนำเงินมาชำระค่าปรับต่อไป และถ้าได้เงินไม่พอชำระค่าปรับ ศาลอาจยึดทรัพย์สินอื่นของนายประกันมาขายทอดตลาดเพื่อชำระค่าปรับจนครบ

นายประกันที่ศาลสั่งปรับตามสัญญาประกัน มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งศาลได้ภายในเวลา 15 วัน หรืออาจนำตัวจำเลยมาส่งศาลและขอลดค่าปรับต่อศาล

การขอลอนประกัน

นายประกันอาจขอลอนประกันได้เสมอพร้อมกับนำตัวผู้ต้องหา หรือจำเลยมาส่งศาล เมื่อศาลอนุญาตแล้วความรับผิดชอบตามสัญญาประกันก็เป็นอันสิ้นสุด

การคืนหลักประกัน

เมื่อคดีถึงที่สุด หรือศาลอนุญาตให้ถอนประกัน หรือสัญญาประกันสิ้นสุดลงโดยเหตุอื่น เช่น ศาลพิพากษาอนุญาตประกัน ศาลพิพากษาจำคุกจำเลย จำเลยตาย นายประกันตาย หรือศาลสั่งปรับนายประกันเพราะผิดสัญญาแล้ว ย่อมขอรับหลักประกันคืนจากศาลได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น.

**“จะทำการสิ่งใดทุกสิ่งสรรพ มีสติมั่นด้วยช่วยส่งเสริม
คิดเสียก่อนแล้วทำเป็นประเพณี นั้นแหละเพิ่มสุขให้ได้เงินมา”**

คำแนะนำ

ผู้ได้รับหมายเรียกเป็นพยาน

1. ตรวจหมายเสียก่อน

เมื่อได้รับหมายเรียกให้เป็นพยาน ต้องตรวจดูในหมายเรียกว่า ศาลที่ออกหมายเรียกเป็นศาลอะไร อยู่ที่ไหน เพราะในกรุงเทพมหานครและบางจังหวัดมีหลายศาล จะได้ไม่ต้องเสียเวลา หรือไปผิดศาล

ต้องตรวจดูในหมายเรียกว่า ให้พยานไปเบิกความในวัน เดือน ปีอะไร เวลาอะไร ปกติศาลจะนัดเวลา 7.30 นาฬิกา หรือ 13.30 นาฬิกา พยานในคดีอาญาที่เป็นแพทย์ ปกติศาลจะนัดเวลา 13.30 นาฬิกา

2. ไปศาลตามเวลานัด

พยานที่ได้รับหมายแล้ว มีความจำเป็นไม่อาจไปศาลได้ ต้องรีบแจ้งให้ศาลทราบเสียก่อนวันนัด การขี้ขี้ไม่ไปศาลอาจถูกศาลออกหมายจับ นอกจากนั้นยังมีความผิดตามกฎหมายอาญ่อีกด้วย

พยานควรไปถึงศาลให้ตรงตามเวลานัด เพราะถ้าถึงเวลานัดแล้วพยานยังไม่พร้อม ศาลอาจเลื่อนการสืบพยานไป และพยานอาจต้องไปศาลใหม่อีก ทำให้เสียเวลาเพิ่มขึ้น

3. หาห้องพิจารณาและรอการเบิกความ

เมื่อไปถึงศาลแล้ว ควรนำหมายเรียกไปสอบถามเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์หรือตรวจจากประกาศของศาลว่าคดีที่จะต้องเบิกความเป็นพยานนั้น ศาลจะออกพิจารณาที่ห้องพิจารณา เลขที่เท่าไร แล้วควรไปรอที่ห้องพิจารณานั้น เพื่อคู่ความฝ่ายที่ยังพยานหรือเจ้าหน้าที่ศาลจะได้ทราบว่าพยานมาแล้ว

พยานคนใดจะเบิกความก่อนหลังสุดแล้วแต่ศาลหรือคู่ความฝ่ายที่อ้าง ผู้ที่ยังไม่ถึงคราวจะเบิกความต้องรอนอกห้องพิจารณาหรือที่ห้องพักพยาน

4. การปฏิญาณหรือสาบานตน

เมื่อถึงคราวที่พยานเบิกความ เจ้าหน้าที่ศาลจะเป็นผู้เรียก ก่อนเบิกความพยานจะต้องปฏิญาณหรือสาบานตามลัทธิศาสนาของตน เว้นแต่

- (1) บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 14 ปี หรือหย่อนความรู้สึกผิดชอบ
- (2) ภิกษุสามเณรในพุทธศาสนา
- (3) บุคคลที่คู่ความตกลงกันว่าไม่ต้องปฏิญาณหรือสาบาน

สำหรับพระภิกษุสามเณรนั้นจะไม่ไปศาลและไม่เบิกความเลยก็ได้ พยานที่ชักชวนคำสั่งศาลให้ปฏิญาณหรือสาบานหรือให้เบิกความ มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา

5 การถามพยาน

เมื่อปฏิญาณหรือสาบานตนแล้ว พยานจะต้องตอบคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง และความเกี่ยวพันระหว่างพยานและคู่ความ

ต่อจากนั้นคู่ความหรือทนายความฝ่ายที่อ้างพยานมาศาลจะซักถามเรื่องราวจากพยาน เมื่อฝ่ายที่อ้างพยานมาถามเสร็จแล้ว คู่ความหรือทนายอีกฝ่ายหนึ่งก็จะถามค้านพยาน เสร็จแล้วฝ่ายที่อ้างพยานมาอาจจะถามต้งพยานอีกครั้งหนึ่ง

กฎหมายห้ามมิให้ถามพยานด้วยคำถามที่ไม่เกี่ยวกับประเด็นแห่งคดี หรือคำถามที่อาจทำให้พยานหรือคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งหรือบุคคลภายนอกต้องรับโทษทางอาญา หรือคำถามที่เป็นการหมิ่นประมาทพยาน

6. การเบิกความ

การเบิกความศาลอาจให้พยานเบิกความโดยวิธีเล่าเรื่องตามที่ตนได้รู้ได้เห็น หรือได้ยินมา หรืออาจจะให้เบิกความโดยวิธีตอบคำถามของศาลหรือคู่ความ

พยานจะต้องเบิกความเฉพาะเท่าที่ตนรับรู้ได้เห็น หรือได้ยินมาโดยตรงเท่านั้น
ข้อความที่พยานทราบมาจากการบอกเล่าของผู้อื่น เป็นคำบอกเล่า รับฟังไม่ได้

พยานจะต้องเบิกความด้วยวาจา ห้ามไม่ให้อ่านข้อความที่จดหรือเขียนมาเว้น
แต่จะได้รับอนุญาตจากศาลหรือเป็นพยานผู้เชี่ยวชาญ

7. พยานเบิกความเสร็จ

เมื่อเบิกความเสร็จแล้ว พยานย่อมหมดหน้าที่ที่จะอยู่ในศาล เว้นแต่จะมีคำ
สั่งเป็นอย่างอื่น

8. เลื่อนการสืบพยาน

ในกรณีที่มีการเลื่อนการสืบพยาน เจ้าหน้าที่ศาลอาจจะให้พยานลงชื่อรับทราบ
วันเวลานัดครั้งต่อไป และศาลจะไม่ออกหมายเรียกไปอีก โดยถือว่าพยานได้ทราบวัน
เวลานัดของศาลแล้ว

9. คำพาหนะและคำบ่วยการพยาน

พยานในคดีแพ่งอาจได้รับคำพาหนะและคำบ่วยการ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้
โดยศาลสั่งให้ฝ่ายที่อ้างพยานเป็นผู้จ่าย

พยานในคดีอาญา สำหรับในกรุงเทพมหานครจะไม่ได้รับคำพาหนะและคำ
บ่วยการ แต่ในต่างจังหวัดพนักงานอัยการจะจ่ายคำพาหนะและคำบ่วยการให้แก่พยาน
ของตนตามระเบียบ

10. การเบิกความเท็จ

พยานเบิกความอันเป็นเท็จในการพิจารณาคดีต่อศาล ถ้าความเท็จนั้นเป็นข้อ
สำคัญในคดีมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 177 ต้องระวางโทษจำคุก
ไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าเป็นการเบิกความเท็จในการพิจารณาคดีอาญา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน
7 ปี และปรับไม่เกิน 14,000 บาท

ประวัติเมืองหนองคายโดยสังเขป

โดย พ.ร.จี ๒

หลักฐานทางประวัติศาสตร์ปรากฏชื่อเมืองหนองคาย ในสมัยกรุงธนบุรี เมื่อปี พ.ศ. ๒๓๒๑ ในครั้งนั้นบริเวณที่ตั้งเมืองหนองคายมีชุมชนใหญ่อยู่ ๔ แห่ง ที่มีผู้คนอาศัยอยู่หนาแน่น อันประกอบด้วยบ้านพานพร้าว บ้านไผ่ บ้านเวียงคุก และบ้านบางประโค (บ้านปะโค)

เมื่อปี พ.ศ. ๒๓๖๙ เจ้าอนุวงศ์แห่งเมืองเวียงจันทน์ ได้ตั้งตัวเป็นกบฏต่อกรุงสยาม ซึ่งตรงกับสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ในครั้งนั้นเมืองจำปาศักดิ์ ขวากาบแก้วบัวบาน (หนองบัวลำภู) เมืองมุกดาหาร และเมืองเวียงจันทน์ เป็นเมืองในขอบขันทีสมาแห่งกรุงสยาม เมื่อเจ้าอนุวงศ์แห่งเมืองเวียงจันทน์ก่อกบฏจึงได้ยกทัพไปตีกรุงเทพมหานคร ในระหว่างที่ยกทัพไปนั้นได้ไปถึงทัพอยู่ที่นครราชสีมา เมื่อพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงทราบข่าว จึงได้ให้เจ้าพระยาบดินทรเดชา นุชิต (พระยาราชสุภาวดีสิงห์) เป็นแม่ทัพไทยยกมาปราบเจ้าอนุวงศ์ เมื่อเจ้าอนุวงศ์ทราบข่าวการยกทัพมาของเจ้าพระยาบดินทรเดชา นุชิต ก็เกิดความเกรงกลัวและได้ยกทัพกลับสู่เมืองเวียงจันทน์ เจ้าพระยาบดินทรเดชา นุชิตจึงได้ยกทัพติดตามไปถึงนครเวียงจันทน์ ในการยกทัพมาของเจ้าพระยาบดินทรเดชา นุชิตครั้งนั้น ได้รับความร่วมมือจากหัวหน้าชุมชนทั้งสี่ริมฝั่งโขงแห่งนี้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะท้าวสุว อันมีนามเดิมว่า “บุญมา” ได้ทำความดีความชอบไว้มาก ฉะนั้นเมื่อกองทัพไทยยกทัพไปตีเมืองเวียงจันทน์จึงสามารถตีเมืองเวียงจันทน์ได้ เมื่อยึดเมืองเวียงจันทน์ได้แล้ว เจ้าพระยา

“ไม่มีความฉลาดชนิดใดที่ท่านจะหาไม่ได้จากหนังสือ”

ยาบดินทรเทศานุชิตจะยกทัพกลับ ได้ให้ท้าวสุวเลือกที่สำหรับสร้างเมืองขึ้นสักแห่ง
หนึ่งในบริเวณริมฝั่งแม่น้ำโขงแห่งนี้ โดยให้รวบรวมชาวบ้านทั้งสี่ชุมชนให้เข้ามาอยู่
รวมกัน เพื่อจะได้ผนึกกำลังให้กล้าแข็งยิ่งขึ้น ปรากฏว่าท้าวสุวได้เลือกสร้างเมือง
ขึ้น ณ ริมหนองน้ำใหญ่แห่งหนึ่งในเขตบ้านไผ่ ที่มีชื่อเรียกกันว่า “หนองคาย” และ
ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2370 พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรด
เกล้าฯ พระราชทานบรรดาศักดิ์ให้ท้าวสุว (บุญมา) เป็น “พระปทุมเทวาภิบาล”
กินตำแหน่งเจ้าเมืองคนแรกของเมืองหนองคาย การที่เจ้าเมืองหนองคายมีนามบรรดา
ศักดิ์ว่า พระปทุมเทวาภิบาลนั้น ก็ด้วยดิอินมิตรหมายแห่งคอกบัวในหนองคายนั่นเอง

อัน ขส ลาก หาบไปไม่ได้แน่

ไค้ก็แต่ต้นทุนบุญกุศล

ทั้งสมบัติเหลือไว้ให้ปวงชน

ร่างของตนเขายังเอาไปเผาไฟ

ความรู้เกี่ยวกับจังหวัดหนองคายโดยสังเขป 2525

รวบรวมโดย มนูญศักดิ์ รุจิกันทะ

สภาพภูมิศาสตร์

จังหวัดหนองคายเป็นจังหวัดตอนเหนือสุดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีชายแดนด้านทิศเหนือติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตั้งอยู่ริมฝั่งขวาของแม่น้ำโขง พื้นที่ของจังหวัดมีลักษณะยาวเรียวไปตามลำแม่น้ำโขง จากทิศตะวันตกไปทิศตะวันออกเป็นระยะทางประมาณ 350 กิโลเมตร มีความกว้างจากทิศเหนือไปทิศใต้ประมาณ 25-50 กิโลเมตร ภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบสูง บ่าและภูเขา ต้นน้ำลำธารเล็ก ๆ หลายสาย โดยทางทิศตะวันออกเป็นเนินและป่าทางทิศตะวันตกเป็นภูเขาและป่าติดต่อกันจนถึงเขตจังหวัดเลย ตอนกลางของจังหวัดพื้นที่เขตอำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอท่าบ่อ อำเภอเมือง เป็นที่ราบลุ่ม เนื้อที่เป็นบาร้อยละ 58 ของเนื้อที่ทั้งหมด ลักษณะของดินทั่วไปเป็นดินร่วนปนทราย รองลงมาเป็นดินเหนียวและดินร่วนมีฤทธิ์เป็นด่างน้อย ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญคือ บ่าไม้ซึ่งไม้ที่สำคัญคือ ตะเคียนชนิดต่าง ๆ ประดู่ มะค่า พยอม เต็งรัง ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีแร่เหล็กที่บ้านนางัว เทือกเขาภูพาน อำเภอสังคม ภูมิอากาศในฤดูร้อนร้อนจัด ฤดูหนาวหนาวจัด ฤดูฝนมีฝนตกชุก จังหวัดหนองคายมีระยะห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 615 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีแม่น้ำโขงกั้น

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดอุดรธานี

ผู้พิพากษาศาลจังหวัดหนองคาย

ทิศตะวันออก ติดต่อจังหวัดนครพนม และจังหวัดสกลนคร
ทิศตะวันตก ติดต่อจังหวัดเลย

การปกครอง

จังหวัดหนองคายแบ่งการปกครองส่วนภูมิภาคออกเป็น 9 อำเภอ กับ 1 กิ่งอำเภอ

1. อำเภอเมืองหนองคาย	6. อำเภอโซ่พิสัย
2. อำเภอท่าบ่อ	7. อำเภอบังกาฬ
3. อำเภอศรีเชียงใหม่	8. อำเภอเซกา
4. อำเภอสังคม	9. อำเภอพรเจริญ
5. อำเภอโพนพิสัย	10. กิ่งอำเภอปากคาด

มีพื้นที่ทั้งสิ้น 7,222.655 ตารางกิโลเมตร มีประชากรในปี พ.ศ. 2524 ทั้งหมด 684,139 คน แยกประชากรชาย 335,951 คน หญิง 348,188 คน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย

สำหรับราชการบริหารส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย 1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 เทศบาล 9 สุขาภิบาล และ 82 สภาตำบล

นอกจากนี้ยังมีวนอพยพ ซึ่งได้อพยพมาหลังสงครามอินโดจีน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2484 จำนวนประมาณ 10,000 คน ส่วนมากอาศัยอยู่ในเขตชุมชน

การประกอบอาชีพ

ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ขึ้นอยู่กับภาวะทางธรรมชาติ ระบบชลประทานคลองส่งน้ำยังไม่ทั่วถึง ปลูกข้าว มันสำปะหลัง ยาสูบ มะเขือเทศ ขดและมีการส่งเสริมเลี้ยงกุ้งก้ามกราม ปลูกสตอเบอรี่ที่อำเภอศรีเชียงใหม่และอำเภอสว่าง

ศาสนา จริยธรรม ประเพณี และวัฒนธรรม

ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ในจังหวัดหนองคายมีวัดพุทธ 803 วัด และสำนักสงฆ์ 576 แห่ง มีโบสถ์คริสต์ 13 แห่ง ประชาชนมีความผูกพันกับศาสนาพุทธ จึงมีขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมคล้ายคลึงกับประชาชนในจังหวัดอื่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยทั่วไปแล้ว มีนิสัยรักสงบและสนุกสนานรื่นเริงในยามงานเทศกาลบุญต่าง ๆ มีความเชื่อดีในเรื่องบาปบุญคุณโทษ เคารพเชื่อถือคำสั่งสอนของผู้หลักผู้ใหญ่และยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีที่เคยปฏิบัติกันมาอย่างเคร่งครัด

ประเพณีของชาวจังหวัดหนองคายที่สำคัญ คือ

1. งานแห่เทียนเข้าพรรษา เป็นประเพณีเก่าแก่จัดขึ้นประจำปีในวันเข้าพรรษา ประชาชนชาวกุ่มวัดต่าง ๆ จัดเทียนพรรษาซึ่งทำด้วยขี้ผึ้งล้วน ตกแต่งประดับประดาอย่างงดงาม มีการแห่เทียนจกขบวนแห่อย่างสวยงามมาก และมีการประกวดความสวยงามของเทียน ตลอดจนประกวดขบวนแห่อีกด้วย

2. งานแข่งเรือ เป็นงานที่จัดขึ้นเป็นประจำในวันออกพรรษา เรือที่แข่งมาจากวัดต่าง ๆ เข้าแข่งเป็นจำนวนมาก และเป็นงานประจำปีมี 5 วัน 5 คืน มีมหรสพตลอดงาน มีประชาชนจากจังหวัดใกล้เคียงมาเที่ยวประจำจำนวนมากทุกปี

3. งานแห่ปราสาทผึ้ง เป็นงานประเพณีเก่าแก่ ควบคู่กับงานแข่งเรือ ในเทศกาลออกพรรษา มีการทำปราสาทตกแต่งด้วยขี้ผึ้งและดอกไม้ประกวดสวยงาม โดยแห่เป็นขบวนนำไปนมัสการพระธาตุกลางแม่น้ำโขง ซึ่งอยู่บริเวณหน้าวัดศรีมหาเกษียณ อำเภอเมืองหนองคาย

4. งานบุญบั้งไฟ เป็นประเพณีเก่าแก่ทำกันในวันเพ็ญ เดือน 7 เป็นประจำปี เป็นประเพณีเกี่ยวกับการบูชาเทวดาเพื่อขอฟ้าขอฝน ตามความเชื่อดี

ทั้งแต่สมัยโบราณ เป็นงานใหญ่โตมากมีการประกวดบั้งไฟ ความสวยงามของชบวน
แห่ และการประกวดความสามารถในการทำบั้งไฟ

5. **วันตรุษสงกรานต์** ทำเป็นประจำทุกปี มีการอัญเชิญหลวงพ่อบุญ
แห่รอบเมือง เพื่อให้ประชาชนได้สรงน้ำพระ นอกจากนี้มีการเล่นน้ำสงกรานต์ และ
งานรื่นเริงประจำปี

วัฒนธรรมอื่น ๆ ส่วนใหญ่คล้ายกับประเพณีท้องถิ่นของภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ เช่นการพึ่งเทศน์มหาชาติ ทอกกฐิน ทอผ้าป่า เป็นต้น

ปูชนียสถานที่ศักดิ์สิทธิ์และสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ

1. **หลวงพ่อบุญ** เป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองปางมารวิชัย
ทำด้วยทองสัมฤทธิ์ หน้าตักกว้าง 2 คืบ 8 นิ้ว สันนิษฐานว่าเป็นพระพุทธรูปสมัยลาน
ช้าง สร้างในรัชสมัยพระไชยเชษฐาธิราช เสด็จประคิษฐานอยู่ที่เวียงจันทน์ ในรัชสมัย
สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี โดยสมเด็จพระเจ้าพรหมมหาราชทรงยักยอก ได้อัญเชิญมาประ
คิษฐานที่จังหวัดหนองคาย ปัจจุบันอยู่ที่วัดโพธิ์ชัย ในเขตเทศบาลเมือง

2. **พระเจ้านาคดำ** เป็นพระพุทธรูปฝ่ายเหนือและลานช้างผสมกัน
ขนาดใหญ่ หล่อด้วยทอง นั้ขจัดสมมติปางมารวิชัย หน้าตักกว้าง 3 เมตร 29 เซนติ
เมตร สูง 4 เมตร ประคิษฐานอยู่ที่วัดน้ำโสม ตำบลน้ำโสม อำเภอท่าบ่อ สร้าง
ในรัชสมัยพระเจ้าไชยเชษฐาธิราช เป็นพระพุทธรูปที่ศักดิ์สิทธิ์มาก ประชาชนทั้ง 2
ฝั่งแม่น้ำโขงให้ความเคารพนับถือมาก มีงานนมัสการในวันเพ็ญ เดือน 4 เป็นประ
จำทุกปี

3. **พระธาตุหนองคาย** ตามประวัติในปีมะเมีย เดือน 9 ขึ้น 9 ค่ำ วัน
ศุกร์ พ.ศ. 2390 ยามใกล้ค่ำ พระธาตุองค์นี้ได้พังลงในแม่น้ำโขง ขณะนั้นกำลังมี

พระธาตุได้ถูกน้ำเซาะพังลงไปแล้ว เป็นที่สักการะนับถือของชาวจังหวัดหนองคายจนทุกวันนี้ อยู่ที่บ้านวัดธาตุ ในเขตเทศบาลเมืองหนองคาย

4. **พระธาตุบังพวน** เป็นเจดีย์เก่าแก่ถือว่าเป็นพระธาตุซึ่งบรรจุพระบังคนหนักของพระพุทธเจ้า สร้างในสมัยพระไชยเชษฐาธิราช สันนิษฐานว่าเป็นพระเจดีย์รุ่นแรก เพราะสถาปัตยกรรมเดียวกับพระปฐมเจดีย์ ตั้งอยู่ที่วัดพระธาตุบังพวน ตำบลพระธาตุบังพวน อำเภอเมืองหนองคาย ในปี พ.ศ. 2513 กรมศิลปากรได้บูรณะขึ้นใหม่

5. **อนุสาวรีย์ปราบฮ่อ** เป็นอนุสาวรีย์เทิดทูนความดีของผู้ที่ล่วงลับไปแล้วในการปราบฮ่อใน ร.ศ. 105 ตั้งอยู่ที่สามแยกทางเข้าจังหวัดหนองคาย หลังศาลากลางจังหวัด

6. **วัดหินหมากเป้ง** เป็นวัดป่าอยู่ริมฝั่งแม่น้ำโขง ในเขตอำเภอสรีเชียงใหม่ บริเวณวัดมีต้นไม้ด้วยธรรมชาติอันสวยงาม เหมาะแก่การเจริญวิปัสสนาหรือแสวงหาความสงบทางจิตใจ และประชาชนทั่วไปนิยมไปนมัสการพระนิโรธรังสีกัมภีร์ปัญญาจารย์ (เทศก์ เทศรังสี) ซึ่งบำเพ็ญวิปัสสนากรรมฐานสายเดียวกับอาจารย์มั่น ภูริทัตโต และท่านมีพรรษามากที่สุดในสายเดียวกัน

7. **วัดภูทอกหรือวัดเจติยาคีรีวิหาร** ตั้งอยู่บนภูเขา มีบันไดไม้แขวนตอกสลักลงในหิน เป็นทางวนเวียนรอบภูเขาจนถึงยอด 7 ชั้น สร้างด้วยฝีมือทางสถาปัตยกรรมและวิศวกรรมอันน่าทึ่ง ของพระอาจารย์จวน ภูริทัตโต ซึ่งมรณภาพแล้วเมื่อเดือนเมษายน 2523 มีบรรยากาศบริสุทธิ์ สงบ เหมาะแก่การบำเพ็ญธรรมภาวนา อยู่ในเขตอำเภอบึงกาฬ

8. **น้ำตกธารทิพย์** ห่างจากตัวจังหวัดหนองคายประมาณ 102 กิโลเมตรริมถนนสายศรีเชียงใหม่-เชียงคาน แยกจากถนนเข้าไป 2 กิโลเมตร ลักษณะน้ำตก

เป็นหน้าผา 3 ชั้น แต่ละชั้นสูงประมาณ 50 เมตร สวยงามร่มรื่นด้วย
ละอองเย็นฉ่ำของน้ำตกจากหน้าผาสูง

9. **น้ำตกธารทอง** อยู่ในเขตตำบลผาตั้ง อำเภอสังขาม ติดกับทางหลวง
สายอำเภอศรีเชียงใหม่-อำเภอสังขาม เป็นลำน้ำไหลผ่านหน้าผาสูงชัน 6-7 ชั้น ทำให้เกิดสายน้ำตกอันสวยงามและไหลลงสู่แม่น้ำโขง

10. **ศูนย์รับผู้อพยพจังหวัดหนองคาย** ตั้งอยู่บ้านดอนสวรรค์ ตำบล
หาดคำ อำเภอเมืองหนองคาย ริมถนนสายหนองคาย-บึงกาฬ ห่างจากตัวจังหวัด
6 กิโลเมตร มีเนื้อที่ 500 ไร่เศษ รับผู้อพยพที่เข้ามาภายหลังการเปลี่ยนแปลงการ
ปกครองของลาว ปัจจุบันนี้มีผู้อพยพประมาณ 13,000 คนเศษ

11. **บึงโขงหลง** เป็นอ่างเก็บน้ำธรรมชาติ และได้ดัดแปลงเป็นอ่างเก็บ
น้ำตามโครงการพระราชดำริ มีธรรมชาติสวยงามมาก อากาศเย็นสบาย อยู่ในเขต
อำเภอบึงกาฬ เหมาะแก่การตั้งวิทยาลัยเกษตรกรรม เพราะมีน้ำอุดมสมบูรณ์

12. **พุทธมามกสมาคม** ห่างจากตัวจังหวัดหนองคายประมาณ 4
กิโลเมตรเศษ มีพระพุทธรูป เทวาลัยปูนปั้นประมาณ 100 รูป ตั้งอยู่กลางแจ้ง เป็น
เรื่องราวเกี่ยวกับพุทธประวัติและสภาพชีวิตจิตใจของชนนำศึกษา เป็นปฏิมากรรม
รูปปั้นอันน่าทึ่ง และมีอาศรมแก้วเป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรม และเป็นพระพุทธรูป
เก่าแก่ สร้างจากหินทราย ผู้มีจิตศรัทธา ดำเนินการโดยหลวงปู่เหลื สิริรัตน์
และสมาชิกสมาคม

นอกจากนี้ยังมีน้ำตกตาตสะแนน น้ำตกถ้ำฝุ่น ที่เขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าภูวัว
อำเภอบึงกาฬ น้ำตกตาขาม ที่ภูลังกา อำเภอเซกา

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

นับตั้งแต่ลาวเปลี่ยนแปลงการปกครอง จากระบอบประชาธิปไตยเป็นสังคมนิยม
ตั้งแต่ พ.ศ. 2518 ได้แบ่งการปกครองออกเป็น 13 แขวง (จังหวัด) คือ

1. แขวงฟงสาลี	8. แขวงเชียงขวาง
2. แขวงหลวงน้ำทา	9. แขวงคำม่วน
3. แขวงอุ้มไซ (ชัย)	10. แขวงสะหวันนะเขต
4. แขวงหลวงพระบาง	11. แขวงตะลัน
5. แขวงจำปาสัก	12. แขวงจำปาสัก
6. แขวงไชยบุรี	13. แขวงอัตตะปือ
7. แขวงเวียงจันทน์	

มีเนื้อที่ทั้งหมด 91,400 ตารางไมล์ ประชากรประมาณ 2,500,000 คน

“ความรู้เป็นสมบัติของนักปราชญ์”

การแข่งขันกีฬามิตรภาพ

หนองคาย-เวียงจันทน์ โดยสังเขป

โดย ชิต บำรุงจิต

จังหวัดหนองคายกับแขวงเวียงจันทน์อยู่ใกล้ติดกัน เพียงแค่แม่น้ำโขงกั้นอยู่เท่านั้น ซึ่งไม่อาจจะทำให้ประชาชนสองฝั่งโขงจะไปมาหากันไม่ได้อีก ทั้งประชาชนลาวกับคนไทยภาคอีสาน มีสื่อกาษาพูดอย่างเดียวกัน และย่อมมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันมาแต่บรรพบุรุษไม่ขาดสาย นับแต่ พ.ศ. 2518 ประเทศลาวได้เปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศเป็นสังคมนิยม แบบสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเป็นต้นมา การไปมาหาสู่กันฉันท์พี่น้องของประชาชนทั้งสองฝั่งแม่น้ำโขงเริ่มขยายห่างออกไป จนพี่น้องร่วมสายโลหิตเดียวกันมาแต่บรรพบุรุษคงกล่าวแล้ว เกิดความเข้าใจผิดบางประการขึ้น ยิ่งนานวันความระแวงต่าง ๆ ที่เกิดจากการห่างเหินกันนั่นเอง ก็กลายมาเป็นการวิวาทบาดหมาง และแล้วเสียงปืนก็ระเบิดขึ้น สะกิดกันสายสัมพันธ์และมิตรภาพของทั้งสองประเทศ ให้สะท้านคล้อยลงอย่างฉับพลัน เสียงปืนแต่ละครั้งเหมือนขับไล่ให้พี่น้องสองฝั่งโขงหันหลังให้กันมากที่สุดยิ่ง ๆ ขึ้น ไม่ว่าส่วนลึกของจิตใจจะยังคงเป็นญาติสนิทมิตรสัมพันธ์กันลึกซึ้งเพียงใด

ในปีพ.ศ. 2523 นายกุศล ศานติธรรม ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย ได้เชิญให้ประธานคณะกรรมการปกครองแขวงเวียงจันทน์ นำเรือมาแข่งในวังนันทนุญประเพณีของจังหวัดหนองคาย โดยฝ่ายไทยขอเป็นเจ้าภาพจัดขึ้นที่ท่าเสด็จจังหวัดหนองคาย ในวันที่ 9 ตุลาคม 2523 ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้นำเรือยาวมาแข่งขันที่ท่าเสด็จจังหวัดหนองคาย ในครั้งนี้ฝ่ายลาวมีท่านเพ้า พิมพะจัน ประธานคณะกรรมการปกครองแขวงกำแพงนครเวียงจันทน์ เป็นหัวหน้าคณะนำมาและได้มีโอกาส

พบกับนายนิวัฒน์ แก้วเกิดเคน ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดหนองคาย ท่านทั้งสอง
มีความเห็นร่วมกันว่า น่าจะได้จัดการแข่งขันกีฬามิตรภาพ ระหว่างหนองคาย-เวียง
จันทน์เดือนละครั้งหรือสองเดือนต่อครั้ง ก็แล้วแต่จะมีเวลาว่างตรงกัน ทั้งนี้เพื่อ
ความสมัคปรมาสามัคคีและความเข้าใจอันดีระหว่างสองประเทศด้วย

ต่อมาในวันที่ 5 พฤศจิกายน 2523 ท่านเพี้ย พิมพะจัน ประธานคณะกรรมการ
การปกครองแขวงเวียงจันทน์ ซึ่งเป็นประธานคณะกรรมการปกครองแขวงคำแพง
นครเวียงจันทน์ด้วยได้ส่งคน 4-5 คนเข้ามาเยี่ยมท่านนิวัฒน์ แก้วเกิดเคนเป็นส่วนตัว
ที่บ้านพักผู้พิพากษาหัวหน้าศาล เท่าที่พอจำได้มีท่านบุญสวน พรหมภักดี ท่านคำใบ้ เจริญ
ท่านทองเดือน จันทะลา คร.ชุ่ม สียาวงค์ ได้ส่งจดหมายส่วนตัวมาด้วยรายละเอียด
ปรากฏดังนี้

แฉวงกำแพงมอญจิม

วันที่ 5 มิถุนายน 1980

รัฐมนตรีมนตรี แก้วเกิดเคน

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดหนองคาย

จดหมายของท่านที่ 1403-3 มิถุนายน 1980 พร้อมด้วยผลิตภัณฑ์ และปะ
มอมภักดีมาด้วยดีใจมาความแฉ่ง, อัมเป้มของดีละอิมมิม, ข้าพระเจ้าได้รับแล้ว.

ข้าพระเจ้าอภัยโอราณมีละแฉ่งความยินดี, และอ้อมอ้อมอ้อมใจมาท่านมาก ๆ
ที่ได้เอาใจใส่ให้ความช่วยเหลือจากตาจิมได้, ทั้งได้มอบให้เป้มดีละอิมมิม.

สุดท้าย, ข้าพระเจ้าอภัยความดีเยี่ยมมาท่าน, และขอว่าท่านพร้อมด้วย
ครอบครัวอย่าลืมทุก ๆ คิมสหายดีมีแรง

อ้อมแฉ่งความนับถืออย่างสูง

เพี้ย พิมพะจัน

ได้สนทนากันอยู่เป็นเวลาประมาณ 48 นาที จะพูดจากันอย่างไรผู้เขียนไม่ทราบ จนกระทั่งวันที่ 25 ธันวาคม 2523 มีหนังสือจำนวนมาก จากศาลากลางจังหวัดหนองคาย ที่ นค. 25/28124 ขอเชิญต้อนรับและประชุมแข่งขันกีฬากับแขวงนครเวียงจันทน์มีข้อความว่า ค่ายจังหวัดได้รับแจ้งจากแขวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จะส่งคณะผู้แทนกีฬามาพบแลกเปลี่ยนการแข่งขันกีฬามิตรภาพระหว่างจังหวัดหนองคาย-เวียงจันทน์ ในวันที่ 26 ธันวาคม 2523 นายนิวัฒน์ แก้วเกิดเคน จึงมอบให้นายมนูพงศ์ รุจิกันทะ ผู้พิพากษาไปต้อนรับคณะผู้แทนจากแขวงนครเวียงจันทน์ดังกล่าว ณ ท่าเสด็จ เวลา 09.00 น. และเชิญร่วมประชุม ณ ห้องประชุมศาลากลางจังหวัดหนองคาย วันที่ 26 ธันวาคม 2523 ดังกล่าว และการประชุมกีฬามิตรภาพก็ได้เกิดขึ้นในวันนั้นเป็นครั้งแรก ซึ่งวันดังกล่าวตกลงให้มีการแข่งขันกีฬา 2 ประเภทคือ

1. แบดมินตัน (เวียงจันทน์เรียกว่ากีฬابقีโก)
2. บิงปอง

กำหนดแข่งขันในวันที่ 17 มกราคม 2524 ณ โรงอิมเนเซียมหนองคาย โดยฝ่ายหนองคายเป็นเจ้าภาพรับผิดชอบจัดการแข่งขัน

แขวงเวียงจันทน์มีสมาคมกีฬาแขวงเวียงจันทน์ ซึ่งขณะนั้นทำนบุญหอม สพันธ์ทองเป็นประธานสมาคมกีฬาแขวงเวียงจันทน์ แต่จังหวัดหนองคายไม่มีสมาคมกีฬา ดังนั้นนายนิวัฒน์ แก้วเกิดเคน จึงได้ปรึกษากับนายकुศล ศานติธรรม ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย พ.ต.ท.ดาวเรือง นิชรรัตน์ ปลัดจังหวัดหนองคาย นายวิรุฬห์ มณีเนตร นายอานันต์การหนองคาย กับหัวหน้าส่วนราชการอื่นบางนายที่สนใจเกี่ยวกับกีฬา ว่าควรที่จะตั้งชมรมกีฬาจังหวัดหนองคายขึ้นเพื่อจะได้ติดต่อกับแขวงเวียงจันทน์ จะทำให้การติดต่oprasannagan คล่องตัวกว่าติดต่oในนามส่วนราชการ เนื่องจากสามารถดึงเอาทุกฝ่ายมาร่วมเป็นกรรมการบริหารชมรมได้ เป็นต้นว่า

นักธุรกิจต่าง ๆ ตลอดจนข้าราชการทุกฝ่ายที่อยู่ในจังหวัดหนองคาย เมื่อปรึกษากัน แล้วทุกฝ่ายก็เห็นชอบด้วย จึงให้มีชมรมกีฬาจังหวัดหนองคายขึ้น เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2523 เป็นต้นมา เนื่องจากนายนิวัฒน์ แก้วเกิดเคน เป็นประธานชมรม กีฬาเทนนิสสโมสรจังหวัดหนองคายอยู่แล้ว ทุกคนจึงมอบหมายให้เป็นประธานชมรม กีฬาจังหวัดหนองคาย ตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมา

ครั้นถึงวันตกลงกันแล้ว กีฬามิตรภาพระหว่างหนองคาย-เวียงจันทน์ ก็ถือ กำเนิดขึ้น ในวันที่ 17 มกราคม 2524 ณ โรงยิมเนเซียม สนามกีฬาจังหวัดหนองคาย ฝ่ายเวียงจันทน์นำโดยท้าวบุญหอม สุพันธ์อนันท์ ท้าวทองเพ็ด วงโพธิ์ ท้าวบุญมี ปลัดมั่งวาศ และคณะผู้ติดตาม รวม 50 กว่าคน ข้ามแม่น้ำโขงมาสมานสามัคคี กีฬามิตรภาพกับชมรมกีฬาหนองคาย นายนิวัฒน์ แก้วเกิดเคน ประธานชมรมกีฬา จังหวัดหนองคาย วางแผนดำเนินการต้อนรับโดยความร่วมมือร่วมใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ประกอบไปด้วยคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ดังต่อไปนี้

กรรมการฝ่ายอำนวยการ

พ.ต.ท.วเรือง นิชรรัตน์

นายประวิทย์ พิพัฒน์กุลสวัสดิ์

พ.ต.อ.ชลินทร์ เปลี่ยนคำ

ร.ต.สุรินทร์ วัฒนเจริญ

นายธนนท์ วิบุตร์

นายมนูพงศ์ รุจิกันทะ

ร.ท.ประยูร หัตถกรรม

นายจำรัส ชุกดิน

นายพิชัย ยุวนิช

นายสมมาศ หงษ์ ภาทิ

นายประเวศ ศิริะวงษ์

นายบรรจง บรรณการ

กรรมการฝ่ายรักษาความปลอดภัย

พ.ต.อ.ชลินทร์ เปลี่ยนชา

พ.ต.ท. วิรัช ชุติลปัททอง

พ.ต.ท.ทวีศักดิ์ ฐานนท์

พ.ต.ท.โกศล ยะกะเสม

ร.ต.อ.พนม เหลืองอ่อน

กรรมการฝ่ายปฏิคมและประชาสัมพันธ์

นายวีรพนธ์ มณีเนตร

พ.ต.ท.ธีระ โล่หะระกุล

นายบุญกว้าง วาตะโยธา

นายมนูญ ธารเลิศ

จ.ส.ต.สนอง คชรักษ์

กรรมการฝ่ายสถานที่-แสง-เสียง

นางอติศร เอียสกุล

นายวรพงษ์ โสमानนท์

นายอิทธิศักดิ์ บุญคำ

กรรมการฝ่ายเครื่องดนตรี

พ.ต.อ.ชลินทร์ เปลี่ยนชา

พ.ต.ท.อำนาจ อินทรสุตร

พ.ต.ท.บำรุง สุขพานิช

ร.ต.อ.สมบูรณ์ ทิพย์นาสา

ร.ต.อ.รัชชัย เทพพุทธานกุล

ร.ต.ท.ศุภชัย เอมะรุจิ

กรรมการฝ่ายประสานงาน

นายปรีชา ผดุงจันทร์

น.ต.ธวัช รักษา

ร.ท. ประกิต บุตรเจริญ

ว่าที่ ร.ต.ธีรชัย วงศ์โรจน์

เจ้าหน้าที่สำนักงานจังหวัดและ

เจ้าหน้าที่ศูนย์อพยพทุกคน

กรรมการฝ่ายอาหาร

นายปรีชา ผดุงจันทร์

เจ้าหน้าที่สำนักงานจังหวัดและเจ้าหน้าที่ศูนย์อพยพทุกคน

กรรมการจัดการแข่งขันแบดมินตัน

นายถ่าย เอียดกุล

นายวินัย กองวัฒนาสุภา

นายบัณฑิต แก้วโกมิทองษ์

นายฤทธิ์ ฤทธิ์รัฐิ

กรรมการจัดการแข่งขันบึงปอง

นายอิทธิศักดิ์ โกวิทศิริกุล

นายลำพูน พระลัษรรักษา

นายจำเนียร จุลพันธ์

นายเกียรติศักดิ์ วัฒนาวิจิฏกุล

นายรักษ์ กองประสงค์ศิริ

นายประทีป ชันธเขต

นายวิศิษฐ์ วรนางาม

กรรมการชขาด

นายสมภพ มิตรวิจารณ์

นายวิเชียร สงัดเวช

นายนิกร จันทระ

นายกำธร ไหวหารเดช

กรรมการฝ่ายต้อนรับ

นายจำรัส สุธานีข

นายบุญล้อม สารมาน

นายสาลี นิรามัย

นายเจดีย์ว พงษ์ผาสุก

นางสาวกฤษณา จันทูตานนท์

กรรมการฝ่ายจัดของโต๊ะเล็กและรางวัล

นายแก้ว วงศ์ก่อ

นางนภาพรรณ ชัชवाल

นางฉวี จูทองคำ

น.ส.รัตนมณี แพงคำอ้วน

น.ส.ดวงดาว มหิสนันท์

น.ส.พูนศรี อัครฤกษ์

น.ส.วิณา ปั้นจั่น

นางอัมพร กองบัว

นางประนอม สวานชัยภูมิ

น.ส.มัทนา ชาวชายโขง

น.ส.ราตรี พรหมมา

กรรมการฝ่ายพิธีการ

นายล้วน วรณช

นายคุณ โมทองกุล

กรรมการฝ่ายบันทึกภาพ

นายประสิทธิ์ เสนจันทร์ชัย

นายบุญญา คุหาทอง

แพทย์สนาม

น.พ.ถาวร พัวรัตนอรุณกร

ทันตแพทย์สิทธิโชค รัตนสุวรรณ

เหรียญกษาปณ์

นายอภิสิทธิ์ ตำราญจิตต์

เลขานุการ

นายสาตี นิรามัย

นายจรัส สุคนาธิช

นายจำเนียร จุลพันธ์

ในวันที่ 17 มกราคม 2524 ดังกล่าวนั้น คณะกรรมการชมรมกีฬาจังหวัดหนองคายกับคณะกรรมการสมาคมกีฬาแขวงเวียงจันทน์ ได้มีการประชุมร่วมกัน ณ โรงเรียนเนเชอรัลสกีจังหวัดหนองคาย ตามบันทึกของนายสาตี นิรามัย เจ้าหน้าที่งานที่ดินจังหวัดหนองคาย ซึ่งทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการชมรมกีฬาหนองคาย ในวันนั้นบันทึกว่าคณะกรรมการแข่งขันกีฬาย้ายจังหวัดหนองคาย มีนายนิวัฒน์ แก้วเกิดเคน เป็นหัวหน้าคณะ ฝ่ายนครเวียงจันทน์มีท่านบุญหอม สุกันทอน เป็นหัวหน้าคณะ ได้ประชุมเกี่ยวกับการแข่งขันกีฬามิตรภาพระหว่างหนองคาย-เวียงจันทน์ มีมติดังต่อไปนี้

1. ที่ประชุมกำหนดให้มีการแข่งขันกีฬาทุกเตือนสลับกันไปโดยจะแข่งขันกีฬาทุกทั้งหมด 7 ประเภท โดยหมุนเวียนให้ครบทุกประเภทดังนี้

1.1 ฟุตบอล

1.2 วอลเลย์บอล

1.3 เทนนิส

1.4 ตะกร้อ

1.5 บาสเกตบอล

1.6 แบดมินตัน

1.7 เทเบิลเทนนิส

2. การแข่งขันกีฬากราฟต่อไปกำหนดให้เป็นฟุตบอล 2 ทีม คือทีมชายอาวุโส อายุตั้งแต่ 40 ปี ขึ้นไป และทีมสุภาพสตรี และตกลงกันว่าจะแข่งในวันที่ 15 หรือ 22 กุมภาพันธ์ 2524 แต่จะเป็นวันใดแน่และฝ่ายเวียงจันทน์จะจัดทีมสุภาพสตรีได้หรือไม่จะแจ้งให้ทราบเป็นหนังสือผ่านผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย ภายในวันที่ 26 มกราคม 2524 หลังจากนั้นฝ่ายจังหวัดหนองคายจะส่งผู้แทนไปยืนยันแจ้งรายละเอียดถึงจำนวนคณะกรรมการนักกีฬาและผู้ติดตามอีกครั้งหนึ่ง ส่วนจะไปยืนยันวันเวลาที่จะได้แจ้งให้ฝ่ายนครเวียงจันทน์อำนวยความสะดวกในวันที่จะเข้าไป และทางฝ่ายหนองคายจะดำเนินการโดยเร็วที่สุด

บันทึกการประชุมครั้งนี้เป็นเสมือนตั้งสัญญามิตรภาพกีฬาสัมพันธ์ระหว่างหนองคาย-เวียงจันทน์

ในวันที่มีการแข่งขันกีฬาดังกล่าวผู้เขียนเป็นผู้หนึ่งที่เข้าไปชมการแข่งขันโดยเป็นแขกพิเศษช่วยประสานงานและช่วยเหลือนักกีฬาลาว ได้ทั้งข้อสังเกตไว้อย่าง นอกจากการเล่นแข่งขันกีฬา ซึ่งนักกีฬาได้แข่งขันกันอย่างนักกีฬาจริงๆแล้ว ข้อแรก คือ การแสดงออกซึ่งความปีติยินดีเมื่อแรกพบกัน ผู้เขียนไม่อาจใช้คำที่เหมาะสมได้ กล่าวได้แต่เพียงว่าเหมือนพี่กับน้องที่จากกันไปนานๆแล้วกลับมาพบกันอีกครั้งหนึ่งโดยไม่คาดฝันมาก่อนมีหลายคนที่เขาของกินติดไม้ติดมือมาจากฝั่งประเทศลาวนำมาฝากให้ญาติพี่น้องที่หนองคาย และก็มีญาติที่หนองคายหลายคนมาเยี่ยมและถามข่าวความเป็นอยู่และทุกข์สุขกันใช้แต่เท่านั้น ต่างฝ่ายต่างก็ส่งคำพูดฝากความคิดถึงไปยังญาติพี่น้องของตนแต่ละฝ่ายอย่างห่วงใยคิดถึงที่สุดอีกประการหนึ่งคนที่มาหลายคนใช้นามสกุล และอีกหลายคนไม่ใช้นามสกุลได้ตรวจหนังสือส่งลายชื่อนักกีฬาภาษาลาวแล้วก็ไม่ปรากฏ

ว่ามีข้อสงสัย สอบถามจากการบอกเล่าของนักกีฬาและผู้ที่ติดตามเท่าที่มีเวลาและโอกาสเพียงเล็กน้อย บางท่านบอกว่ามีบิดาบ้าง มารดาบ้างเป็นคนไทยในจังหวัดต่างๆ ทางภาคอีสานของเราจนกระทั่งถึงจังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่น ข้อเท็จจริงมีเพียงใดขอຍให้ผู้อ่านและผู้เขียนไม่ยืนยัน

การจัดการแข่งขันกีฬาทูบประเทถ้าหากผู้จัดไม่มีความสามารถในการยากยิ่งที่จะจัดได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งค่าใช้จ่าย นับตั้งแต่อุปกรณ์การกีฬา ปรับปรุงสนามค่าน้ำดื่ม อาหาร ค่าพาหนะรวมทั้งของที่ระลึกซึ่งมอบให้นักกีฬาค้วย การจัดการแข่งขันกีฬาเมื่อวันที่ 17 มกราคม 2524 พอประมาณค่าใช้จ่ายตามยอขบัญญัติการแข่งขันกีฬามิตรภาพหนองคาย-เวียงจันทน์ ซึ่งนายอภิสิทธิ์ ตำราญจิตต์ ผู้จัดการธนาคารกสิกรไทย จำกัด สาขาหนองคายและเป็นเหรียญกษมรภกีฬานองคาย รวมยอดได้ 29,599.-บาท ทั้งนี้ไม่รวมค่าโล่ของชาวญสำหรับให้นักกีฬาลาว 2 อัน เพราะคุณถ่าย เอียสกุล อุปถัมภ์รายจ่ายส่วนใหญ่ได้จากการจำหน่ายบัตรชมกีฬา นอกนั้นได้รับเงินอุดหนุนจากสำนักงานจังหวัด และเจ้าของประเทศไทยผู้เห็นประโยชน์ความสงบสันติสุขของประเทศชาติส่วนการจัดการแข่งขันครั้งๆต่อมา หลังจากนั้นคณะกรรมการชมรมกีฬาเป็นผู้รับผิดชอบจัดหาทั้งหมดโดยไม่ได้ของบประมาณจากทางราชการแต่อย่างใด ได้ตรวจดูชะตาเกิดของชมรมกีฬาหนองคาย-เวียงจันทน์แล้ว วันกำเนิดวันที่ 17 มกราคม 2524 วันเสาร์ขึ้น 12 ค่ำ ปีมวอก ตามตำราของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ ทำนายว่าเศษแปดคน รุ่งเรืองกระเดื่องยศจะปรากฏทั่วแดนดิน สดุงการสถานถิ่นทุนทรัพย์ล้ำคัมมา จะเป็นเพราะคำทำนายหรือเหตุอื่นใดไม่อาจชี้ชัดลงไปได้ กีฬามิตรภาพหนองคาย-เวียงจันทน์ ก็ถูกนำไปออกอากาศวิทยุและโทรทัศน์แพร่ไปในเอเชียใต้หลายประเทศ และก็เป็นอนิจลักษณะที่ไม่มีสิ่งใดเที่ยงแท้บนเส้นทางชีวิตภายใต้สมมุตินามที่เกิดขึ้นอันได้นามว่าชมรมกีฬา เช่น ชมรมกีฬาจังหวัดหนองคาย-เวียงจันทน์ ซึ่งมีนัดพบกันครั้งต่อไปภายในวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2524 ดังกล่าวแล้ว ต่อ

มาวันที่ 20 มกราคม 2524 มีคนยิงคนขับเรือของลาวถึงแก่ความตายในลำน้ำโขงเขต
อำเภอบึงกาฬ และต่อมาวันที่ 27 มกราคม 2524 ก็เกิดเหตุทำนองเดียวกันในเขตอำเภอบึงกาฬอีก และต่อมาระหว่างวันที่ 4 ถึง 8 กุมภาพันธ์ 2524 มีเหตุการณ์ไม่สงบ
เกิดขึ้นที่คอนสั๊กในลำน้ำโขง มีการยิงปืนใหญ่ทั้งสองฝ่ายเนื่องจากความเข้าใจผิดกัน
รัฐบาลไทยประกาศสั่งปิดพรมแดนค้ำติดต่อกับประเทศลาวทุกจุด และในระหว่าง
หลังวันดังกล่าวนี้เอง วาหนานายกรัฐมนตรีพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ได้มาตรวจ
เยี่ยมชายแดนค้ำประเทศลาว นายนิวัฒน์ แก้วเกิดเคน ประธานชมรมกีฬาจังหวัด
หนองคาย ได้มีโอกาสพบท่านนายกรัฐมนตรีครั้งนี้ด้วย การพบปะครั้งนี้จะได้มีการ
เสนอข้อมูลหรือความคิดเห็นอย่างไรไม่เป็นที่เปิดเผย ก่อนที่ วาหนานายกรัฐมนตรีจะ
เดินทางกลับ ผู้เขียนได้ยื่นท่านว่าลาและขอฝากผืนดินไทยอันเป็นที่รักนี้ไว้กับพวก
เราทุกคนด้วย ซึ่งเป็นที่ซาบซึ้งและประทับใจของชาวเมืองหนองคายมีรูปลักษณ์บันทึก
เมื่อท่านนายกรัฐมนตรีกลับไปแล้ว ผู้เขียนได้เรียนตามนายนิวัฒน์ แก้วเกิดเคน ว่าได้
เรียนข้อมูลอะไรไปกับท่านนายกรัฐมนตรีบ้าง ได้รับคำตอบว่าไม่มีอะไรควรแจ้งให้
ทราบผู้เขียนเห็นว่าสำหรับกรณีปิดชายแดนโดยไม่มีการพบปะกันนั้น ทำให้ไม่มีทางพุด
จาและเข้าใจกันได้ทุกเรื่องแม้กระทั่งเรื่องความไม่เข้าใจหรือความเข้าใจผิดๆ ที่อาจมีขึ้น
ถ้ายังปิดอยู่เหตุการณ์ใดเกิดขึ้นได้ย่อมมีทางพุดจาปรับความเข้าใจในข้อเท็จจริงได้ เมื่อ
ท่านนายกรัฐมนตรีกลับไปแล้ว ไม่นานก็มีประกาศเปิดพรมแดนระหว่างไทย-ลาว
ค้ำหนองคาย-เวียงจันทน์อีก การติดต่อกันของชมรมกีฬาจังหวัดหนองคาย-เวียงจันทน์
ก็กลับเข้าสู่ยุทธจักรมิตรภาพดั้งเดิมโดยทั่วปทุมอม สุนันทอน แจ้งผ่านทางผู้ว่าราชการ
จังหวัดหนองคาย ตามข้อตกลงเดิมปรากฏตามคำแปลดังนี้

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

สันติภาพ เอกราช ประชาธิปไตย เอกภาพวัฒนาถาวร

แขวงเวียงจันทน์

เลขที่ 168/7 ว.จ.

เรียน ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย

เรื่อง การแข่งขันกีฬามิตรภาพเวียงจันทน์-หนองคาย

เพื่อเพิ่มทวิมิตรภาพและความสัมพันธ์อันดี ระหว่างเวียงจันทน์-หนองคาย
โดยถือตามมติที่หนองคายได้เสนอขึ้น เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2524 โอกาสแข่งขัน
กีฬามิตรภาพครั้งนี้

คณะกรรมการปกครองแขวงเวียงจันทน์ ได้ **กันคว่ำ**ร่วมกับสมาคมกีฬาแขวง
เวียงจันทน์และตกลงแจ้งให้ทางหนองคายทราบไว้

1. กีฬาที่กำหนดจะเอาเข้ารายการแข่งขันในครั้งต่อไปที่เวียงจันทน์นั้น จะมี
เฉพาะเตะฟุตบอลชายอายุ 40 ปีขึ้นไปเท่านั้น ส่วนฟุตบอลสุภาพสตรีนั้นไม่
สามารถจัดขึ้นได้

2. เนื่องจากสภาพการณ์ในเดือนกุมภาพันธ์นี้ เวียงจันทน์ยังติดขัดมากเพราะ
ต้องเป็นเจ้าภาพรับนักกีฬาจากหลายส่วนมาแข่งขัน ฉะนั้นขอระงับกำหนดวันเวลา
แข่งขันไว้ก่อนหากกำหนดแน่นอนเมื่อใดจะตอบให้รู้ตามหนังสือราชการ คาดว่าคงจะ
เร็วขึ้น

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคายทราบแล้ว ขอให้ท่านช่วยแจ้งไปยังชมรม
กีฬาหนองคายเพื่อให้เข้าใจตามนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

เวียงจันทน์ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2524

บุญหอม สุพันธ์ทอง

หมายเหตุ กันคว่ำ หมายความว่า พิจารณา

สำเนาหนังสือดังกล่าวได้ส่งมายังประธานชมรมกีฬาจังหวัดหนองคาย โดยได้รับเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2524 รอกำตอบจากเวียงจันทน์อยู่ถึงเดือนมีนาคม เดือนเมษายนก็ยังไม่มีการตอบจนกระทั่งเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2524 ประธานชมรมกีฬาจังหวัดหนองคาย ได้จัดส่งคณะกรรมการภาพของชมรมไปดำเนินการเจรจาที่โรงแรมเมืองลาว เวียงจันทน์ ผลการเจรจาครั้งนี้ปรากฏว่าตามบันทึกของท้าวคำใบิ เจริญ ซึ่งเป็นเลขาธิการชมรมกีฬาแขวงเวียงจันทน์ แปลเป็นไทยดังต่อไปนี้

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

สันติภาพ เอกราช ประชาธิปไตย เอกภาพ วัฒนาถาวร

บันทึกการประชุมแลกเปลี่ยนกีฬามิตรภาพ เวียงจันทน์ - หนองคาย วันพฤหัสบดีที่ 14 พฤษภาคม 2524 เวลา 10.45 นาฬิกา ณ ที่ห้องประชุมโรงแรมเมืองลาว ผู้เข้าร่วมประชุมคือ

ฝ่ายแขวงเวียงจันทน์

1. ท่านทองเพ็ด วงโพธิ์	2. ท่านวรรณิกา
3. ท่านศรีบุญ บิบุญ	4. ท่านบุญสวน พรหมภักดี
5. ท่านเกษม	6. ท่านวาลนะ
7. ท่านคสิท	8. ท่านแก้ว
9. ท่านบุญศรี	10. ท่านคำใบิ

ฝ่ายแขวงหนองคาย

1. พ.ต.ท.วเรือง นิษฐ์	2. ท่านชิต บำรุงจิต
3. ท่านบรรจง บรรณการ	4. ท่านสาตี นิรามย์
5. ท่านเจดีย์ว พงษ์ผาสุก	6. ท่านจำรัส สุธานี
7. ท่านประสิทธิ์ เสนจันทร์พิไชย	8. ท่านสิทธิพร ฉัตรมาณพ

ท่านทองเพ็ก วงโพธิ์ กล่าวต้อนรับแจ้งรายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมฝ่ายเวียงจันทน์และ
เสนอหัวข้อประชุมดังนี้

1. กีฬามิตรภาพที่จะเสนอคือการเตะฟุตบอลอาวุโส
2. กำหนดวันและเวลาแข่งขัน
3. กำหนดอายุนักกีฬา
4. ระยะเวลาการแข่งขัน
5. จำนวนผู้นำ นักกีฬา และผู้ติดตาม
6. กติกาแข่งขัน
7. กรรมการตัดสิน
8. การแต่งกาย

พ.ท.ดาวเรือง นิชรรัตน์ เสนอที่ประชุมดังต่อไปนี้

1. การแข่งขันกีฬาฟุตบอลอาวุโส อายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป
2. จำนวนคนฝ่ายไทยที่จะมาแข่งขันมีผู้นำนักกีฬา 10 คน นักกีฬา 20 คน
ผู้ติดตาม 20 คน รวม 50 คน
3. กติกาแข่งขันฟุตบอลขอให้ถือกติกาสากล
4. กำหนดแข่งขันครั้งละ 30 นาที
5. ขอเช่าช่างภาพและโทรทัศน์มาด้วย

ขอตกลงที่ประชุมตกลงดังนี้

1. ตกลงให้มีการแข่งขันกีฬาฟุตบอลอาวุโส
2. วันแข่งขันกำหนดวันที่ 30 พฤษภาคม 2524 ณ สนามกีฬาแห่งชาติ
เวียงจันทน์
3. จำนวนคนที่ทางชมรมกีฬาหนองคายเสนอ 50 คน ทางเวียงจันทน์รับไว้
พิจารณาและจะแจ้งให้ทราบ

4. กติกาตกลงใช้กติกาสากล กรรมการตัดสินเป็นของฝ่ายเวียงจันทน์ กรรมการกำกับเส้นเป็นของฝ่ายหนองคาย แข่งขันครั้งละ 30 นาที
5. เกี่ยวกับช่างภาพและทีวี ฝ่ายเวียงจันทน์จะนำเสนอหน่วยเหนือแล้วจะแจ้งให้ทราบต่อไป
6. เวียงจันทน์ขอให้หนองคายส่งรายชื่อบุคคลที่จะมาแข่งขันกีฬา ให้ทราบล่วงหน้าประมาณ 1 อาทิตย์

คำใบ้ บันทึก

โดยข้อประชุมครั้งนั้น การแข่งขันฟุตบอลอาวุโสของชมรมกีฬาจังหวัดหนองคาย เวียงจันทน์พบกันเป็นครั้งที่ 2 ที่สนามกีฬาแห่งชาติเวียงจันทน์ ในวันที่ 30 พฤษภาคม 2524 ได้รับการต้อนรับอย่างดีจากสมาคมกีฬาแขวงเวียงจันทน์ และสถานทูตไทยในนครเวียงจันทน์ โดยเฉพาะนายสุนทร คงศักดิ์ เอกอัครราชทูตไทย ประจำนครเวียงจันทน์ ให้การต้อนรับร่วมกับเจ้าหน้าที่สถานทูตทุกคนเป็นกำลังประสานงานให้นักกีฬาได้รับความสะดวกอย่างดียิ่ง ทำให้ความเป็นมิตรภาพการกีฬาดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ทั่วความสัมพันธ์แน่นสนิทขึ้นตามลำดับและครั้งต่อมาสมาคมกีฬาแขวงเวียงจันทน์ ส่งนักกีฬามิตรภาพวอลเลย์บอลชายมาแข่งขันที่จังหวัดหนองคาย ณ โรงเรียนเนเชียมหนองคาย ในวันที่ 1 สิงหาคม 2524 โดยมีท่านรอง อินทวงศ์ เป็นหัวหน้าคณะฝ่ายเวียงจันทน์ส่วนฝ่ายหนองคาย มีประธานชมรมกีฬาจังหวัดหนองคายและคณะให้การต้อนรับ

เป็นที่น่าเสียดายเหตุการณ์ที่ผ่านมาไปเรื่องหนึ่ง เรื่องนั้นคือการแข่งขันเรือยาว ประเพณีชาวแม่น้ำโขงทั้งสองฝั่งมีประเพณีเรียกว่า **ฮึดสว่างเฮือ** คำว่า **ฮึด** คือ **จารีตสว่างเฮือ** คือ **แข่งเรือ** หมายความว่ามีการแข่งเรือถวายพระธาตุในวันกลางเดือนสิบเอ็ด จังหวัดหนองคายมีพระธาตุเจดีย์กลางลำน้ำโขง ส่วนแขวงนครเวียงจันทน์มีพระธาตุหลวง นายนิวัฒน์ แก้วเกิดเคน เล่าให้ผู้เขียนฟังว่า ฝ่ายเวียงจันทน์

กับฝ่ายหนองคายมีเรือแข่ง ที่บรรจผู้พายไม่เท่ากันของหนองคายเวลานั้นเรือแข่งที่มีชื่อ
เสียงบรรจคนตั้งแต่ 50 คน ถึง 70 คน ส่วนของลาวมีเรือแข่งผู้พายน้อยกว่า ฝ่าย
เวียงจันทน์จึงเสนอจะให้ไม้ตะเกียนทองสองต้นให้ฝ่ายหนองคายเป็นฝ่ายชุกเรือสองลำมี
ผู้พายเท่ากันเก็บรักษาไว้เป็นเรือมิตรภาพเมื่อถึงงานประเพณีแข่งเรือให้น้ำลงแข่งมิตร
ภาพวัดแพง (รักกันมาก) กันทุกปี แต่ขณะนี้ทางฝ่ายลาวยังไม่ได้ลากไม้มาให้และ
ฝ่ายหนองคายก็ยังหาช่างชุกไม่ได้ เนื่องจากค่าจ้างชุกลำละประมาณ 50,000 บาท ชาว
แม่น้ำโขงทุกคนถือกันว่าเป็นลูกแม่เดียวกันจะเคารพและรักษาแม่ของเราคือแม่น้ำโขง
นี้เป็นแม่น้ำมิตรภาพด้วยชีวิตจิตใจจากกันตราบชั่ววันนคร แม้ว่าในปี พ.ศ. 2524
งานประเพณีแข่งเรือมิตรภาพจะมีอุปสรรคจนต้องงดไปก็ตาม แต่ก็พ่ายอื่นๆก็มิได้หยุด
ลงด้วย และเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2525 ชมรมกีฬาจังหวัดหนองคายก็นำนักกีฬ
บาสเกตบอลชายและตะกร้อชายมาช่นไปแข่งขัน แสดงความรักใคร่ไมตรีจิตมิตร
สัมพันธ์ที่โรงยิมเนเซียม ซึ่งเป็นสนามกีฬาแห่งชาติของลาวที่แขวงเวียงจันทน์
ซึ่งผลจากการได้ไปติดต่อกับแข่งขันกีฬาครั้งนี้ ทำให้ทั้งสองฝ่ายเข้าใจกันดียิ่งขึ้นทำให้
เกิดมิตรภาพกันที่บ้านพี่เมืองน้องจริงๆ เมื่อแข่งขันกีฬาทั้งสองอย่างแล้ว ถือว่าได้
แข่งขันกันครบ 7 ประเภทตามที่ตกลงกันไว้แล้ว เนื่องจากกีฬาเทนนิสได้แข่งกันก่อน
ที่จะมีชมรมกีฬาจังหวัดหนองคาย โดยแข่งขันเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2523 ณ สนาม
เทนนิส ในนครเวียงจันทน์ซึ่งในครั้งนั้นมีนายสรรค์ ธรรมสถิตย์มัน ผู้พิพากษาหัวหน้า
ศาลจังหวัดหนองคายในขณะนั้นเป็นผู้นำไป

ในคราวต่อไปจะเริ่มแข่งขันกีฬาซึ่งเคยแข่งขันมาแล้ว ซึ่งตามที่ได้ประชุม
กันที่โรงแรมเมืองลาว นครเวียงจันทน์เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2525 นั้นตกลงจะแข่ง
ขันกีฬาเทนนิสและฟุตบอลทั่วไป โดยแข่งขันที่จังหวัดหนองคาย ภายในวันที่ 13
มีนาคม 2525 ส่วนจะเป็นวันไหนดั้น ฝ่ายเวียงจันทน์จะได้ส่งผู้แทนมาประชุมที่จังหวัด
หนองคายเพื่อตกลงรายละเอียดกันอีกครั้งหนึ่ง จนบัดนี้ฝ่ายเวียงจันทน์ ซึ่งมี คร.พูน

ทวงสุทธิ ประธานสมาคมกีฬาแขวงเวียงจันทน์คนใหม่ยังไม่ได้ส่งผู้แทนมาร่วมประชุม
แต่อย่างใด เพียงแต่มีจดหมายถึงประธานชมรมกีฬาจังหวัดหนองคายว่าจะส่งมาเร็ว
ๆ ส่วนจะมาวันใดจะได้แจ้งให้ทราบภายหลัง ขณะนี้ท่านทองคำ มะณีวัน เป็นประธาน
คณะกรรมการปกครองแขวงเวียงจันทน์

หัวหน้าทีมของกีฬาที่จัดแข่งไปแล้วหลังจากตั้งชมรมมีดังนี้

1. แบคมินตัน มีนายถ่าย เฮียสกุล เป็นหัวหน้าทีม
2. บิงปอง มีนายอิทธิศักดิ์ โกวิทศิริกุล เป็นหัวหน้าทีม
3. ฟุตบอลชายอาวุโส มีนายถ่าย เฮียสกุล เป็นหัวหน้าทีม
4. วอลเลย์บอลชาย มีนายอุทิศ ศรีเมืองวัฒนา เป็นหัวหน้าทีม
5. บาสเกตบอลชาย มีนายสมเจตน์ สกุลคุ เป็นหัวหน้าทีม
6. เซปักตะกร้อ มีนายวรวิทย์ ศรีธนบุตร เป็นหัวหน้าทีม

เรื่องราวของกีฬามิตรภาพระหว่างหนองคาย-เวียงจันทน์ นั้นมีเรื่องที่จะกล่าว
โดยละเอียดกว่านี้มากมาย โดยเฉพาะผู้ให้ความร่วมมือ ร่วมงาน และร่วมเป็นกำลัง
อุดหนุนในทุกๆ ด้าน แต่ที่ไม่ได้อ้างนามท่านมิใช่จะไม่เห็นความสำคัญหรือข้ามชื่อท่าน
ช่วยประการใดในที่นี้ ผู้เขียนต้องขอภัยและขอรับผิดแต่ผู้เดียวเพราะว่าหน้ากระดาษ
จำกัดจริงๆ แต่ชื่อเสียงของทุกๆ ท่านก็ปรากฏอยู่ในแฟ้มเอกสารการกีฬามิตรภาพจังหวัด
หนองคาย ซึ่งคุณเจดีย์ พงษ์ผาสุก ประธานสงเคราะห์จังหวัด และคุณวีรพล วารศิริ
นักวิชาการที่ดินจังหวัด ซึ่งทั้งสองท่านเป็นเลขาของชมรมกีฬาจังหวัดหนองคายได้รวบรวม
ไว้ขอขอบคุณที่บุคคลทั้งสอง ให้ความร่วมมือในการยืมแฟ้มเอกสาร สดท้ายแห่ง
บทความนี้ ขอให้ชมรมกีฬาทั้งสองจงยืนยงคงอยู่มั่นคง ถาวรรวัฒนาเชื่อมสายสัมพันธ์
มิตรภาพตลอดไป กุศลย่น้ำใจไหลอยู่คู่หนองคาย-เวียงจันทน์นิรันดร์.

“จะทำสิ่งใดใคร่ครวญให้อ้วนถึ ใคร่ครวญดีแล้วจึงทำนี่คำสอน
ขยันในงานหมั่นในกิจคิดสังวรณ ให้ได้พรจากงานประทาน เอย”

วัฒนธรรมลาว

จากหนังสือชาวโขงฉบับภาษาลาวปีที่ 1 ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2512 โดยคำจัน ประคิษฐ์
แปลและเรียบเรียงโดย ขานัด ฌ วังตะเกียน

ชนชาติลาวเป็นชาติที่เก่าแก่ที่สุด มีอายุนับได้ถึงปัจจุบันนี้ประมาณเกินกว่า 5,000 ปีมาแล้ว ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่าลาวเป็นชนชาติที่เจริญรุ่งเรืองศรีวิไล มีวัฒนธรรมสูง เป็นอารยชน และเป็นชาติที่ยิ่งใหญ่มีอำนาจมาแล้วในประวัติศาสตร์ จึงจะขอนำเอาวัฒนธรรมของชนชาติลาวมาเล่าสู่กันฟังพอเป็นสังเขปดังต่อไปนี้

วัฒนธรรมจารีตประเพณีของชนชาติลาว ซึ่งบรรพบุรุษนับตั้งแต่พระเจ้าขุนเมือง ขุนวังเมือง ขุนไลลาว ขุนบรม ขุนลอ พระยาสิงหราช เจ้าฟ้าจ๋ม ได้ปฏิบัติสืบต่อกันมาอย่างเคร่งครัด และรักษามาตรฐานความสามารถ ให้เป็นมรดกตกทอดมาถึงพวกเราในบัดนี้ ก็เพราะว่าวัฒนธรรมอันเปรียบดังรากแก้วของชาตินั้นได้มั่นคง (มั่นคง) ถาวรตลอดมานั่นเอง หรือจะกล่าวอย่างง่าย ๆ ก็คือว่า “ลาวยังเป็นลาว” มาได้จนบัดนี้ ก็เพราะวัฒนธรรมของลาวนั่นเอง

วัฒนธรรมจารีตประเพณีอันสำคัญซึ่งเป็นคู่กับชนชาตินั้น ข้าพเจ้า (คำจัน ประคิษฐ์) ขอแบ่งออกเป็นหลักใหญ่ ๆ ดังนี้

1. จารีตประเพณีซึ่งชนชาติลาวได้ปฏิบัติสืบต่อกันมา คือ จารีตสิบสองครองสิบสี่ คนลาวเคารพนับถือผู้เฒ่าผู้แก่ มีสัมมาคารวะซึ่งกันและกัน ในวันขึ้นปีใหม่เพื่อนบ้านมีประเพณีอวยชัยให้พรกัน แต่คนลาวมีประเพณีสู่ขวัญทำบายศรีกัน เรื่องนี้ชาวต่างประเทศนิยมและชมชอบ (อ่อนชอบ) มากที่สุด เวลาใดคนลาวพบกันอยู่นอกประเทศไม่สามารถทราบได้ว่าเป็นคนลาว ถ้าเอาคนลาว จีน ญวน มารวม

กันจะไม่ทราบว่าเป็นชาติใด แต่พอมองเห็นฝ่ายผูกข้อมือก็จะรู้ได้ทันทีว่าเป็นคนลาว เพราะไม่มีชาติใดในโลกนี้ที่มีการผูกข้อมือโดยมีฝ่ายผูกแขนแบบคนลาว

2. ในการกินอยู่ของลาว จะกินข้าวเหนียวหนึ่งใส่ก่องข้าวหรือแอบข้าว (กระต๊อบข้าว) อาหารจะจัดใส่ภาเรียกว่าพาข้าว (โตกห้วย) อาหารที่ขึ้นหน้าขึ้นตาประจำชาติลาวคือปลาแดก (ปลาร้า) เมื่ออยู่นอกประเทศมีเพื่อนฝูงมาหากัน คนลาวก็จะนั่งข้าวเหนียว การทำลาบ เอาะ หลาม สู้กันกิน นั่นเป็นการถือว่าเป็นความรักอย่างลึกซึ้งระหว่างลาวต่อลาวแท้

3. ในด้านดนตรี แคนเป็นสัญลักษณ์ของชาติลาว ไม่ว่าจะอยู่ที่แห่งไหน ถ้าเป่าแคนเป็นจะปฏิเสธไม่ได้ว่าตนไม่ใช่ลาว ยังมีเครื่องเล่นดนตรีของชาติลาวอื่น ๆ อีกหลายอย่างเช่น ผางราก ซอซึ้ง ฆ้อง กลอง ชลุ่ย ปี่ และมีศิลปะประจำชาติคือหมอลำ ซึ่งแยกออกเป็นประเภท ลำคู่ ลำเรื่อง ลำเพลิน ลำกลอน เข้สาละวัน ลำมหาไชย ขับทุ่ม ขับสามเส้า และในปัจจุบันทางภาคใต้ของจีนยังมีการเป่าแคนอยู่ ซึ่งหมายความว่าอาณาจักรอ้ายลาวหรือชนชาติลาว ยังคงคั่งค้างอยู่ในดินแดนตอนใต้ของจีนในปัจจุบัน ประกอบกับทางภาคอีสานของประเทศไทย ก็ยังคงใช้ศิลปะและดนตรีเช่นเดียวกับลาว นั่นหมายความว่า ศิลปะและวัฒนธรรมประเภทรุ่นได้แผ่ขยายกว้างขวางมากในขณะนี้

4. การแต่งกาย การแต่งกายของลาวผู้หญิงจะนุ่งซิ่น มีหัว มีตีน ซึ่งต่างกับชาติอื่นเช่น อินโดนีเซีย พม่า มลายู เขมร ซึ่งนุ่งซิ่นเช่นเดียวกับคนลาวแต่ไม่มีหัวมีตีน และหญิงลาวจะเกล้าผมทำจุกไว้เหนือศรีษะ ซึ่งเรียกว่า “การเกล้าผมแบบหลวงพระบาง” และมีสไบเฉียงเป็นผ้าแพรแถบ นั่นเป็นสัญลักษณ์ของหญิงลาวแท้ ส่วนชายจะนุ่งซิ่นหรือผ้าหาง มีผ้าขาวม้าหรือผ้าฮั๊ปปี้ (เหมือนผ้าขาวม้าแต่ขนาดเล็กกว่า) มักเอา หรือบางทีก็โพกหัว

5. ภาษาที่พูด ลาวมีภาษาพูดเป็นของตนเอง ลักษณะคำพูดเป็นคำโคกหรือคำเดียวเหมือนกับตระกูลภาษาคำโคกหรือคำเดียวของชาติไทย ไม่ว่าคนลาวจะตกไปอยู่แห่งหนใดในโลก ประชาชนคนลาวก็ใช้ภาษาลาวของตน ถึงแม้ว่าจะมีภาษาอื่นเข้ามาปะปนบ้าง เช่นบาลี สันสกฤต และภาษายุโรป เป็นธรรมชาติที่ไม่มีชาติใดในโลกที่มีได้ยืมภาษาของชาติอื่นมาใช้ ลาวก็มีภาษาอื่นบ้าง เช่นภาษาจีน เวียดนาม เขมร ไทย ฝรั่งเศส อังกฤษ ผสมอยู่เล็กน้อยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์

6. หนังสือลาวเป็นหนังสือประจำชาติลาว แม้ว่าลาวจะเคยเป็นเมืองขึ้นของพม่า ระหว่าง ค.ศ. 1575-1579 เมืองขึ้นของไทยระหว่าง ค.ศ. 1778-1893 เป็นเมืองขึ้นของฝรั่งเศส ค.ศ. 1893-1945 เป็นอารักขาญี่ปุ่น ค.ศ. 1945 เป็นอารักขาจีนคณะชาติ ค.ศ. 1946 แต่ลาวก็ยังมีหนังสือของตนเองตลอดมาจนถึงปัจจุบัน หนังสือลาวนี้เรียกกันง่าย ๆ ว่าหนังสือไทยน้อย เมื่อลาวได้รับเอกราชปกครองตนเองแล้วหนังสือลาวก็เป็นหนังสือประจำชาติ ไม่มีชาติใดในยุโรป เช่น ฝรั่งเศส อังกฤษ เยอรมันนี และอเมริกาทั้งสองทวีป แต่มีหนังสืออย่างเดียวกัน เพราะชนชาติเหล่านั้นเป็นชนชาติใหม่ไม่ถึง 2,000 ปี ส่วนชนชาตินั้นเป็นชาติเก่าแก่มาตั้งแต่ 5,000 ปี แต่ก็ยังไม่มีชนชาติใดมาทำลายหนังสือลาวได้ ถ้าผู้ใดสนใจหนังสือลาวโบราณ จะหาตู้ใต้ที่พระธาตุศรีสองรัก จังหวัดเลย ประเทศไทย (สมัยพระเจ้าไชยเชษฐาธิราช) วัดธาตุหลวง ประเทศลาว วัดมหาธาตุ ที่หลวงพระบาง (สมัยพระเจ้าโพธิสรวาส) เชียงราย และเชียงใหม่ (สมัยพระเจ้าจักรพรรดิ ถึงโพธิสรวาส)

7. ที่อยู่อาศัย การปลูกเรือนอยู่อาศัยของลาวแตกต่างจากของจีน ญี่ปุ่น อินโดนีเซีย และมาเลเซีย เรือนลาวเป็นเรือนสูง คือตั่งผั่งเสายกพื้นเรือนสูง หลังคาแหลมมีขานมีเชิงมีบันได (คนลาวเรียกกันโค) ตั้งแต่ 3 ชั้น ถึง 7 ชั้น

พระเจ้าอริยวงศา เวลาแบ่งปันดินแดนช้างกับญวนเวียตนาม ถือเอาแม่น้ำและภูเขาเป็นเขต ได้กล่าวไว้ว่า “ดินแดนตอนโค ปลูกเรือนมีเสา เป้าแคนหัน

ข้าวเหนียว เคี้ยวปลาแตกแม่ของลาว”

8. การทำมาหากินของคนลาว ประชากรลาวมีการเลี้ยงสัตว์ ทำไร่นา ทำ
กสิกรรม ซึ่งเป็นอาชีพประจำชาติ ส่วนการค้าขายนั้นลาวก็นิยมทำเช่นกันแต่เป็นส่วน
น้อย ทุกการค้าลาวสมัยพระเจ้าอริยวงศา เคยส่งไปค้าขายงาช้าง กรัง และกำยาน
ที่อินโดจีนในปี ค.ศ. 1641 นั้นชื่อว่า กวานมณฑล (กวาน แปลว่า นาย หรือ พ่อ
เช่น กวานบ้าน กวานช้าง เป็นต้น)

9. ในด้านสังคมของชนชาติลาวนั้น คนลาวรักความเป็นอิสระ ชอบการรื่น
เริง ขับร้องทำเพลง มีใจเป็นกุศล หาโอกาสทำบุญทำทานเสมอ เมื่อถึงงานบุญ
ตามบ้านและวัดต่าง ๆ หนุ่มสาวก็มีการพบปะซึ่งกันและกัน งานบำเพ็ญบุญของลาว
มีมากมาย เช่นบุญขึ้นบ้านใหม่ บุญบั้งไฟ บุญแข่งเรือ บุญออกพรรษา บุญพระ
ธาตุหลวง บุญเล็กบุญน้อยตามท้องถิ่น หรือหมู่บ้าน สังคมลาวเป็นสังคมม่วนขึ้น
ไม่ว่าการงานใด ๆ คนลาวรักความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เรียกว่าวานกัน เช่น
วานกันทำนา วานกันปลูกบ้านเรือน

10. วัฒนธรรมทางจิตใจ คนลาวเป็นอารยะชน มีความรู้สึกสูงและมีจิตใจ
กว้างขวาง เป็นคนซื่อสัตย์สุจริต ไม่ชอบหาเรื่องราวกับผู้อื่น นับถือพุทธศาสนา
อย่างแรงกล้า เสียสละเพื่อสร้างกุศล ชาวต่างประเทศมักจะพูดกันติดปากว่าคนลาว
เป็นคนซื่อ คนลาวไม่เป็นคนมักใหญ่ใฝ่สูง หากได้พอกอยู่พอกกินก็พอใจแล้ว ยามหนุ่ม
สาว คนลาวรักความสนุกม่วนขึ้นสุดขีด เมื่ออายุมากก็เข้าวัดฟังธรรม มีชีวิตอย่าง
สงบสุขต่างกับชนชาติอื่น ๆ ในยุโรป เมื่ออายุหนุ่มสาวก็ทำงานเสียจนไม่มีเวลาพัก
ผ่อนหาความสุขแก่ตัวเอง พอแก่ตัวลงไปจึงพากันไปเที่ยวใช้เงินตอนอายุมาก

ถึงแม้ว่าชนชาติลาวจะไม่เจริญก้าวหน้าทางด้านวัตถุ แต่คนลาวก็ไม่ถึงกับ
ทุกข์ยากอดอยาก เพราะข้าวปลาอาหารของประเทศลาวมีมากมาย และมีทรัพยากร
อุดมสมบูรณ์ที่สุด และลาวก็ไม่ต้องการให้ใครมาเบียดเบียนรบกวนข่มเหงลาว ลาว

ไม่เคยไปรุกรานใครสักครั้งเดียว ลาวต้องการสันติภาพเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อสร้างสรรค์
ประเทศชาติซึ่งบอบช้ำมาหลายศตวรรษ ภายใต้การปกครองของต่างประเทศ

ทราบโคที่วัฒนธรรมของลาวยังสูงส่งอยู่คู่ประเทศลาว ชนชาตินายังภูมิใจที่
สุด และลาวจะไม่ยอมให้ต่างชาติมาแทรกแซง ทำให้วัฒนธรรมของลาวหันเหไปใน
ทางที่ไม่ดีไม่งาม จนเสื่อมศักดิ์ศรีของชนชาตินลาว และความเป็นลาวของชนลาวเรา

วัฒนธรรมของลาวจะยืนยงคงอยู่หรือไม่นั้น ก็แล้วแต่คนลาวในยุคสมัยใหม่
ซึ่งได้ผ่านการศึกษาระดับสูงมาจากต่างประเทศ ผู้เขียน (คำจัน ประกิจฐ์) รู้สึกเป็น
ห่วง ใคร่ขอฝากถอนชนชาตินลาวไว้ว่า ก่อนอื่นขอให้ลาวจงเป็นลาวก่อนเป็นชาติอื่น
จะเล่าเรียนวิชาการชั้นสูงมาแต่ต่างประเทศพิเศษสักปานใดก็ตาม อย่าลืมว่าพ่อแม่เรา
เป็นลาว และชาติของเราก็คือชาตินลาว

□ คำขวัญลาว □

ทุกซ์	เพื่อนบ้านดี
มี	เพื่อนจึงว่าพี่น้องสูงน้าก็ว่าหลาน
ทุกซ์	บ่มีเสื้อผ้าฝ้ายเรือนเพพอล้อย
ทุกซ์	บ่มีข้าวอยู่ท้องนอนล้อยบ่เป็น

“ความสามารถเป็นสมบัติของผู้ประกอบกิจ ระเบียบทุกชนิดเป็นสมบัติ
ของกนดี่”

แม่น้ำโขง

โดย ชานัด ณ. วังตะเกียน

แม่น้ำโขงเกิดจากเทือกเขาสูงในประเทศทิเบต มีความยาวประมาณ 4,200 กิโลเมตร เป็นแม่น้ำใหญ่และมีความยาวเป็นอันดับที่ 10 ของโลก ไหลผ่านประเทศต่าง ๆ รวม 7 ประเทศ คือ ทิเบต, จีน, พม่า, ลาว, ไทย, กัมพูชา และเวียดนาม ตอนที่ไหลผ่านประเทศทิเบตมีความยาว 750 กิโลเมตร ไหลผ่านประเทศจีนมีความยาว 900 กิโลเมตร ไหลผ่านประเทศพม่ามีความยาว 225 กิโลเมตร ไหลผ่านประเทศลาวมีความยาว 717 กิโลเมตร ไหลผ่านประเทศไทยมีความยาว 933 กิโลเมตร ไหลผ่านประเทศกัมพูชามีความยาว 440 กิโลเมตร ไหลผ่านประเทศเวียดนามมีความยาว 135 กิโลเมตร ตอนที่ไหลผ่านประเทศไทยทางฝั่งขวามือผ่านจังหวัดต่าง ๆ ของไทยรวม 8 จังหวัด คือ เชียงราย, น่าน, อุตรดิตถ์, เลย, หนองคาย, นครพนม, มุกดาหาร, และอุบลราชธานี และไหลผ่านประเทศลาวทางฝั่งขวามืออีก 2 แขวง คือแขวงไชยบุรี และแขวงจำปาศักดิ์

ไหลผ่านประเทศลาวทางฝั่งซ้าย ผ่านแขวงต่าง ๆ รวม 9 แขวงคือ แขวงหลวงน้ำทา (หัวของ) นครหลวงพระบาง แขวงไชยบุรี แขวงอุดมไซ นครเวียงจันทน์ แขวงคำม่วน (ท่าแขก) แขวงสะหวันนะเขต แขวงสาละวัน และแขวงจำปาศักดิ์

แม่น้ำโขงนั้นประชาชนเรียกชื่ออีกอย่างหนึ่งว่า “น้ำของ”

จากวรรณกรรมของชาวอีสานเรื่องผาแดง-นางไอ่ กล่าวว่าแม่น้ำโขงเกิดจากพญานาคสองตนที่อาศัยอยู่ที่หนองกระแสน เกิดทะเลาะวิวาทกันด้วยเรื่องกินแทน จึง

สู้รบกันไม่มีใครแพ้ใครชนะ ไพร่พลล้มตายฝ่ายละหลายหมื่นคน จนเคียดแค้นถึง
พระอินทร์ส่งพระเวสสุกรรมมาตักสิน พระเวสสุกรรมตักสินให้พญานาคสองตนแยก
ไปสร้างเมืองเสียใหม่ โดยให้พญานาคตนที่มีนามว่าสุวรรณนาค ไปสร้างถิ่นฐานอยู่
ทางใต้ พญาสุวรรณนาคจึงพาไพร่พลโค่นไม้พังเขาเกิดแม่น้ำสายหนึ่งเรียกว่า แม่น้ำ
น่าน ทั้งคำกลอนที่ปรากฏในหนังสือผาแดง-นางไอ่ ว่า “สุวรรณนาคแบ่งค
งคาส่งงามกำเกียง บ่มีเอนเอียงโค้งงงหลายบ่อน ก็หากอดอ่อน
แท้เพียรสร้างถากถาง ท้าวทิดหาพลสร้างถางภูกัน คนจึงฮ้องเฮียก
เอน “น่านน้ำ” แต้นันมา”

และพระเวสสุกรรมก็ส่งให้พญานาคอีกตนหนึ่งซึ่งชื่อว่าสุทโธนาค ไปสร้าง
บ้านเรือนอยู่ทางทิศตะวันออก ทั้งคำกลอนวรรณกรรมเรื่องผาแดง-นางไอ่ ว่า “อัน
ว่าราชาเจ้าสุทโธนาคราช พากันค้นค้นพ่ายแผ่นหนึ่ง พากันขุดดินหลุม
ภูเขาชุดกัน ขนคาบไม้ไปถมฝักทาง ทางกวยเบ่องฟ้าค้ำภูผา ก็จึง
เป็นคองกา “แม่ของ” เขาเอน”

พระภิกษุผู้เฒ่ารูปหนึ่งชื่อฉายาว่าอย่างไรจำไม่ได้ อายุ 84 ปี มาจากประ
เทศลาวเล่าให้ฟังว่า แม่น้ำโขงเกิดจากกษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่องค์หนึ่งชื่อว่าท้าวศรีโคตตะ
บอง มีวิชาเวทย์มนต์คาถาใครฆ่าไม่ตาย ท้าวศรีโคตตะบองแสดงฤทธิ์เดชฆ่าช้างตาย
ล้านตัว น้ำไหลมาเขาเข้างินพังกลายเป็นแม่น้ำใหญ่ เรียกว่าน้ำของ และดินแดน
แห่งนี้มีชื่อว่า แคว้นล้านช้าง

ชาวบ้านชายแม่น้ำโขงพูดกันเป็นเสียงเดียวกันว่า ถ้าผู้ใดมาอยู่เมืองชายแม่น้ำ
น้ำโขง และลงเล่นอาบน้ำในแม่น้ำโขงแล้วไซ้ แม้ว่าภายหลังได้จากไปอยู่เมืองอื่น
แล้ว ก็จะต้องมีเหตุอาถรรพ์ให้กลับมาอยู่เมืองชายแม่น้ำโขงอีกเป็นครั้งที่สอง แท้

จริงอย่างไรผู้เขียนขอยกให้เป็นเรื่องของเค้า มีผู้พิพากษาและข้าราชการหน่วยต่าง ๆ หลายคนไม่ยอมลงเล่นน้ำในแม่น้ำโขง เพราะเหตุนี้

แม่น้ำโขงนั้นมิใช่เป็นแม่น้ำที่มีน้ำไหลลง ๆ ตามธรรมชาติของแม่น้ำทั่วไป เพราะเหตุที่แม่น้ำโขงมีความกว้างและไหลแรง จึงทำให้เกิดเป็นเกาะกลางน้ำเป็นบริเวณกว้าง มีผู้คนขึ้นไปอาศัยทำมาหากินได้นับเป็นหลายสิบล้านคนรอบครัว เช่นเกาะดอน ชิงซู บ้านหม้อ ศรีเชียงใหม่ เกาะดอนเตงบ้านท่ามะเฟือง เกาะดอนสังคิบ้านใหม่ กุดบง และเกาะอื่น ๆ จำนวนมาก เกาะต่าง ๆ กลางแม่น้ำโขงเหล่านี้พื้นดินอุดมสมบูรณ์ เหมาะแก่การประกอบกรการกสิกรรมอย่างยิ่ง ในฤดูแล้งสองฝั่งแม่น้ำเต็มไปด้วยหาดทราย และหาดทรายบางแห่งมีบริเวณกว้างใหญ่ว่ายวดยาวสุดสายตาทอดลงสู่ธารน้ำใสไหลเย็นชุ่มฉ่ำ มีชาวบ้านและชาวเมืองพากันไปเล่นอาบแดดและเล่นน้ำตากายตระการตาเป็นทิวแถว เรียงรายไปตามริมฝั่งคล้ายชายทะเลที่โศกแห่งหนึ่งซึ่งมีอาจเปรียบเทียบได้ เพื่อความกระจ่างสมจริงผู้สนใจอาจไปพิสูจน์ด้วยตนเอง โดยพากันไปเที่ยวเล่นตอนเวลากลางวันที่หาดทรายบ้านจอมมณี ใกล้สถานีรถไฟหนองคาย จังหวัดหนองคาย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหาดทรายชายโขงอีกหลายแห่ง บรรดามีก็จะประจักษ์ชัดแจ้งด้วยตนเอง

สิ่งมหัศจรรย์ของแม่น้ำโขงที่มีชื่อก้องกังวาลไปทั่วโลก ประการสำคัญและยิ่งใหญ่คือ “ปลาบึก” เป็นปลาน้ำจืดที่มีความใหญ่โตมาก มีน้ำหนักถึง 250 กิโลกรัม แหล่งกำเนิดของปลาบึกชาวประมงแม่น้ำโขงเล่าว่า ปลาบึกอาศัยอยู่ตามถ้ำและหุบผาในแม่น้ำโขงอาศัยกินตะไคร่น้ำ ถ้ำต่าง ๆ อยู่ระหว่างบ้านผาตั้ง บ้านอ่างปลาบึกและบ้านหนอง ในอำเภอสังคม จังหวัดหนองคาย เนื้อปลาบึกชาวบ้านนิยมรับประทานกันมาก ตามคำบอกเล่าว่า เนื้อปลาบึกละเอียดเวลาปากเนื้อออกโยนใส่ดินทราย

ทรายจะไม่ติดเนื้อปลา โดยเหตุนี้เองจึงทำให้ชาวประมงน้ำโขงนิยมล่าปลาน้ำจืด บัคหัน
ปลาน้ำจืดมีเกล็ดน้อยมาก กรมประมงกำลังหาวิธีเลี้ยงและเพาะขยายพันธุ์ ผู้สนใจขอ
ให้สอบถามกรมประมงจะได้ความรู้โดยละเอียด ผู้เขียนเพียงเก็บความรู้เล็กๆ น้อยๆ
มาเล่าสู่ฟังเท่านั้น ปลาที่เกิดในแม่น้ำโขงมีเนื้ออร่อยกว่าแม่น้ำอื่น โดยที่ผู้เขียนมีเหตุ
ผลว่าทำไมปลาน้ำโขงจึงมีรสอร่อย ทั้งนี้ก็เพราะแม่น้ำโขงเป็นแม่น้ำใหญ่และเป็นสาย
ยาว มีแม่น้ำลำธารสายต่างๆ ที่ไหลลงสู่แม่น้ำโขงนับเป็นหลักร้อยสาย และน้ำโขง
ไหลผ่านภูเขาป่าไม้เป็นระยะไกล ย่อมจะมีอาหารของสัตว์อุดมสมบูรณ์ จึงขอยืนยัน
ได้ว่าในแม่น้ำโขงมีปลาที่มีรสอร่อยที่สุดในบรรดาปลาน้ำจืดทั้งหลาย ขอแนะนำเรื่อง
ปลาที่มีชื่อเสียงนอกจากปลาน้ำจืดดังกล่าวแล้วพอประดับความรู้เล็กๆ น้อยๆ โดยย่อ ๆ
ดังต่อไปนี้

ปลาเอน ที่ชาวบ้านเรียกว่าปลาเอน คือปลาที่สกในน้ำโขงมีชุกชุมหาได้เกือบ
ทุกฤดูและตัวใหญ่มาก บางตัวมีน้ำหนักถึง 50 กิโลกรัม มีขายตามตลาดสดและร้าน
อาหารทั่วไป

ปลาโจก ปลาชนิดนี้ถ้าเกิดอยู่ในน้ำบางปะกงจะเรียกชื่ออีกอย่างหนึ่งว่าปลา
ตะโกก มีสองชนิดคือ ปลาโจกเขียว กับปลาโจกขาว ทั้งสองชนิดนี้มีลักษณะเหมือน
กัน จะต่างกันเพียงสีของเกล็ดเท่านั้น ตัวใหญ่มีขนาดถึง 15 กิโลกรัม

ปลาที่เป็นยอคนิยมในกระบวนปลาน้ำโขงอีกชนิดหนึ่ง คือ ปลาเนื้ออ่อน
ลักษณะคล้ายปลาน้ำเงิน เนื้อมีรสอร่อยมีผู้นิยมรับประทานกันมากในแม่น้ำโขงมีปลา
อื่นๆอีกมากมายหลายชนิด แต่ที่แปลกกว่าแม่น้ำอื่น ๆ มีปลาจระเข้ เป็นปลาไม่มีเกล็ดแต่
มีผิวหนังเหมือนจระเข้ ชาวบ้านเรียกกันว่าปลาแซ่ มี 2 ชนิดตัวสีเหลืองเรียกว่าปลาแซ่ว

แต่สีคำเรียกว่าปลาแซ่ควาย

ปลาเริ่มหรือปลาฉีก เป็นปลาที่ลำตัวใหญ่น้ำหนักขนาดใหญ่ 50 ถึง 200 กิโลกรัม พ่อค้าร้านอาหารบางแห่งมักจะเอามาต้มสุกเป็นปลาบึก อาจจะเป็นเพราะปลาชนิดนี้ตัวใหญ่หนังหนาคล้ายปลาบึก ชาวบ้านบางทีก็เรียกกันเป็นชื่อเล่น ๆ ว่า ปลาบึกน้อย

เรื่องของแม่น้ำโขงนอกจากที่กล่าวมาแล้ว ยังมีแร่โลหะนานาชนิดซึ่งมีอาจจะเปิดเผยได้ และมีเรื่องราวแม่น้ำโขงอีกมากสุดที่ผู้เขียนจะรอบรู้ได้จนหมดสิ้น จึงขอนำมากล่าวเพียงย่อ ๆ พอประดับความรู้เล็กน้อยของผู้ที่มาเยี่ยมเยือนแม่น้ำโขงได้รู้ไว้ใช้ว่าไต่บ่าแบกหาม หากมีสิ่งใดผิดพลาดขอท่านผู้รู้ช่วยแก้ไขต่อเติมให้ ด้วยความเคารพเป็นอย่างสูง

“จะสุขบ้างทุกข์บ้างช่างประไร เพราะนั่นเป็นวิสัยของมนุษย์ปุถุชน”

บทความเบ็ดเตล็ด

โดย ประศาสน์ ฤทธิธาดา

ความจริงเรื่องที่ข้าพเจ้าจะนำมาเล่าต่อไปนี้ ก็มีเรื่องใหม่เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับศาลในอดีตที่ผ่านมาแล้ว นำมาเล่าสู่กันฟังอีก เพื่อให้รู้ว่านับตั้งแต่อาคารศาลหลังเก่าถูกรื้อถอนไปแล้ว เราได้อาคารศาลหลังปัจจุบันนี้มา เราได้สูญเสียอะไรไปบ้างจากสิ่งที่เราเคยมีมาแต่เดิม เราได้สิ่งนั้นกลับคืนมาได้หรือไม่ อย่างไร โดยวิธีใดเท่านั้น

ก่อนอื่นข้าพเจ้าจะขอเล่าและทบทวนเกี่ยวกับอาคารศาลหลังเก่า ไว้สักเล็กน้อย เพื่อให้ท่านผู้อ่านได้หลักตาทนกันย้อนหลัง ไปถึงสภาพของอาคารศาลหลังเก่าเมื่อประมาณ 30 ปีมาแล้วนั้นเป็นอย่างไร มีสภาพ ขนาดและรูปลักษณะอยู่อย่างไร ได้มีการเปลี่ยนแปลงและวิวัฒนาการเป็นมาอย่างไรบ้าง ข้าพเจ้าผู้เขียนขอเรียนว่า ข้าพเจ้าไม่ใช่ข้าราชการศาล ข้าพเจ้าเป็นทนายความ ได้ว่าความประจำอยู่ที่ศาลมาตั้งแต่สมัยที่เรายังมีอาคารศาลหลังเดิม อยู่จนตลอดมากระทั่งทุกวันนี้เป็นเวลากว่า 30 ปี จึงได้นำมาเล่าสู่กันฟังอีกครั้ง ในครั้งนั้นคดีความก็ไม่มีมากเหมือนปัจจุบันนี้ อาคารหลังเก่าจึงสร้างไว้ไม่ได้ใหญ่โตเหมือนอาคารหลังปัจจุบันนี้ อาคารศาลหลังเก่าเป็นเรือนตึกชั้นเดียวก่อด้วยอิฐแบบโบราณ หลังคามุงด้วยกระเบื้องดินเผาที่ทำขึ้นในท้องถิ่น มีห้องพิจารณาเพียงห้องเดียว ห้องทำงานของผู้พิพากษาห้องเดียว ห้องทำงานของเจ้าหน้าที่หนึ่งห้อง ห้องเก็บสำนวนหนึ่งห้องเท่านั้น หันหน้าออกสู่ถนนมีรั้ว สำหรับผู้ที่มาติดต่อกับศาลกันงัดพดด้วงที่แคบ ๆ อยู่ทางด้านหน้า มีประตูและทางเข้าอยู่ทางด้านหน้าเหมือนทุกวันนี้ แต่ประตูไม่มีอะไรกันเท่านั้นเปิดอยู่ตลอดเวลาการเข้ามายังอาคารศาลแต่เดิมนั้น ไม่ต้องอาศัยผ่านสถานที่ราชการอื่นแต่อย่างใด

ครั้นต่อมาเมื่อมีการสร้างอาคารศาลหลังใหม่ปัจจุบันนี้แล้ว ทำให้ผู้พิพากษา
เจ้าหน้าที่ของศาล ตลอดจนผู้ที่มาติดต่อกับศาลได้รับความสะดวกสบายเป็นอย่างมาก
เพราะอาคารหลังใหม่นี้เป็นอาคารคอนกรีต 2 ชั้น มีห้องพิจารณาดัง 6 ห้อง
ห้องทำงานของผู้พิพากษา และของเจ้าหน้าที่ที่กว้างขวางมาก สำหรับผู้ที่มาติดต่อกับ
ศาลก็ได้นั่งพักอยู่ตามที่จัดไว้อย่างกว้างขวาง และได้รับความสะดวกสบายเป็นอย่างมาก
คดีความก็ได้เพิ่มมากขึ้น แต่ถึงอย่างไรก็ตาม แม้ว่าเราจะมีอาคารศาลหลังใหม่
ใหญ่โตและโอโง่งก็ตาม เรายังสูญเสียสิ่งที่เราเคยมีมาแต่เดิมนี้อยู่ กล่าวคือ ประตู
และทางเข้าไม่มีตามที่ข้าพเจ้าได้กล่าวมาข้างต้น ผู้เขียนก็ไม่ทราบว่าเป็นเพราะเหตุ
ใดเมื่อสร้างอาคารศาลหลังใหม่ในปัจจุบันนี้ขึ้นแล้ว เหตุใดจึงไม่ทำประตูและทางเข้า
ให้คงไว้เช่นเดิม เราได้สูญเสียประตูและทางเข้าไปเป็นเวลานานกว่า 10 ปี และไม่มี
ผู้ใดจะรื้อฟื้นขึ้นมาอีก ผู้เขียนก็อยู่ในใจตนเองว่า เราจะไม่มีโอกาสมีประตูและ
ทางเข้าอีกแล้ว

ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2523-2524 นี้ นับว่าเป็นนิมิตรและโชคดีของเราอย่าง
หนึ่งได้มีผู้คิดรื้อฟื้นนำเอาเรื่องนั้นขึ้นมาอีก ท่านผู้นี้คือ ท่านผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
ปัจจุบัน (นายนิวัฒน์ แก้วเกิดเคน) พร้อมด้วยคณะผู้พิพากษาในชุดของท่านได้ดำริ
ให้สร้างประตูและทางเข้าทางคานหน้าของอาคารหลังใหม่นี้ขึ้นมา แต่การสร้างประตู
และทางเข้านี้ เราไม่ได้ใช้งบประมาณของทางราชการแต่อย่างใด แต่ได้มีผู้สนับสนุน
และสนองความต้องการของท่าน โดยมีคณะนายความจังหวัดหนองคาย คณะนาย
ความจังหวัดอุดรธานี รวมทั้งพ่อค้าในจังหวัดหนองคายและจังหวัดอุดรธานี ธนา
การบางแห่ง ข้าราชการบางคน เทศบาล และแขวงการทางหนองคาย ได้ร่วมจิต
ร่วมใจกันยอมเสียสละเงิน วัสดุอุปกรณ์การก่อสร้าง และแรงงานมาช่วยจนกระทั่ง
แล้วเสร็จเรียบร้อยไปด้วยดีและเปิดใช้ตลอดมาจนทุกวันนี้ เราจึงได้สิ่งที่เราสูญเสียไป
กลับคืนมาอย่างเดิม และดีกว่าเดิมสมดังเจตนาของท่านผู้ข้าพเจ้าได้กล่าวมาแล้ว

ข้างกัน งานใดไม่ว่าจะเป็นงานเล็กหรืองานใหญ่โตถ้าหากเรา่วมจิตร่วมใจ สามัคคี
เป็นอันเดียวกัน ร่วมกันเสียสละคนละเล็กคนละน้อย ช่วยกันทำช่วยกันสร้างงานนั้นก็
ย่อมสำเร็จลุล่วงไปดังที่กล่าวมาแล้ว ข้าพเจ้าในฐานะผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ประ
สานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง และบริจาคทรัพย์ดังกล่าวแล้วกับฝ่ายเจ้าหน้าที่และผู้ก่อสร้าง
ได้ทำการประสานงานจนกระทั่งงานชิ้นนี้สำเร็จไปด้วยดี จึงขอขอบพระคุณผู้ที่บริจาค
ทุกท่านไม่ว่าจะเป็นผู้บริจาคเงินและพัสดุใดๆ ก็ตาม รวมตลอดทั้งผู้ที่สละแรงงาน
มาช่วยในกิจการนี้ด้วยใจเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย ส่วนรายนามผู้ที่บริจาคและ
สิ่งของที่บริจาคโดยละเอียดนั้น ผู้เขียนเข้าใจว่า เจ้าหน้าที่จะได้นำมาลงไว้ในหนังสือ
นี้แล้ว ผู้เขียนจึงไม่ขอนำมากล่าวอีก และขออัญเชิญคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่ง
ศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลกจงบันดาลให้ท่านที่มีอุปการะคุณ ในครั้งนี้ได้ประ
สพแต่ความสุขความเจริญสืบไปด้วย

อนึ่ง ผู้เขียนขอเรียนไว้ในที่นี้ด้วยว่า ท่านผู้พิพากษาหัวหน้าศาลท่านนี้ (นาย
นิวัฒน์ แก้วเถิกเคน) นอกจากท่านจะเป็นผู้ทรงไว้ซึ่งความเที่ยงธรรมและปราณีใน
การพิพากษาคดีแล้ว ท่านยังเป็นบุคคลที่น่ายกย่องสรรเสริญเป็นอย่างยิ่งอีกหลายประ
การกล่าวคือ ท่านเป็นทั้งนักปกครอง นักพัฒนา และการเกษตร นักกีฬา และการ
ทูตอีกด้วย ท่านได้ตั้งชมรมนักกีฬาไปแข่งขันที่ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาวซึ่งเป็นประเทศบ้านพี่เมืองน้อง เพื่อเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีนับว่าเป็นประ
โยชน์ต่อส่วนรวมและประเทศชาติอีกด้วยซึ่งไม่เคยมีมาก่อน

“เดินไม่หยุด ย่อมถึงจุดที่มุ่งหมาย”

รายนามผู้อุปถัมภ์ในการจัดพิมพ์หนังสือ

1. นายนิวัฒน์ แก้วเกิดเคน
2. นายสาย ปิณฑพันธ์
3. นายจำรัส ชุกกลิ่น
4. นายประศาสน์ ฤทธิธาดา
5. นายนิพนธ์ นาคกรทรรพ
6. นายถ่าย เอื้อสกุล
7. นายชิต บำรุงจิต
8. นายสะท้อน ตูละวรรณ
9. นายเจริญ (เล้ง) ทิมธนานนท์
10. นายอุทิศ ศรีเมืองวัฒนา
11. นายประสิทธิ์ มงคลสินธุ์
12. นายวิโรจน์ กองแก้ว
13. นายวรวุฒิ คำชา
14. นายมานะชาย เจริญสุข
15. นางสาวทิพวรรณ ตันสวัสดิ์
16. นายนเรศ ทวีดำรง
17. นายจริท สกุลกู
18. นายสมชัย วงศ์ศิริยานนท์
19. นายรักษ์ กองประสงค์ศิริ
20. นายเกียรติศักดิ์ ธีพัฒน์นาวิจิตรกุล
21. นายประเสริฐ วิทยภัทรศรีกุล
22. นายวิจิต เร่งศิริกุล
23. นายวิเชียร คำนรัทนะ
24. คณะข้าราชการและลูกจ้างศาล
จังหวัดหนองคาย
25. ชมรมเทนนิสสโมสร
จังหวัดหนองคาย
26. นายพิชา วิจิตรศิลป์
27. นายวิชัย ศีรีวงศ์
28. นายกำพล สิ้นสมศักดิ์
29. นางลัดดา สิ้นสมศักดิ์

หน้า

1

2525

ที่ระเลง

เอกสารเลข ๒๐๐ เป็นที่ทราบทั่วกัน
ว่าคดีนี้คดีฟ้องอาญา

ศาลอาญากรุงเทพใต้

หน้า

1

2525

๖ เมษายน ๒๕๒๕

